

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\M\May Karel\May Karel - Krevní msta.pdb

PDB Name: Krevní msta
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.4.2007
Modification Date: 12.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Název: Krevní msta (Kutb)
Autor: Karel May
Nakladatelství: VOTOBIA, 1994

1. V Basoře

Trpělivý čtenář, který čte mé spisy, zná také mého statečného, malého sluhu a průvodce, hadžiho Ha-lefa Omara s dlouhým jménem, nejvěrnějšího a nejoddanějšího zřízence, jakého jsem kdy měl.

Ač jsem byl jeho pánem a velitelem, vůči jiným lidem nazýval se vždy mým přítelem a ochráncem, což jsem mu nikdy nevytýkal a ve zlém nevykládal, neboť jsem jeho slabůstky milerád přehlížel pro jeho dobré vlastnosti.

Po našem prvním rozloučení, které je známo z mého spisu "Zut", psal mně dopis, který svým čtenářům, jež by jej dosud neznali, opakuji v doslovném překladu, který je vzorem orientálské korespondence a zároveň povahopisem hadžiho Halefa. Tento dopis zní: "Můj milý sidi (pane)! Milost a pozdrav boží s tebou! Dorazili jsme já a Omar. Radost a štěstí všude! A peníze! A štít a krunýř! Sláva, čest a slast!

Kára ben Nensi emir (moje maličkost) at' je výzdobou, požehnáním, láskou, vzpomínkou, modlitbou!

Hannech (jeho mladá žena), láskyplná a milostná, dcera Amšachova, dcera Malekova, dcera Abtajbeko-va, je zdravá, krásná a rozkošná.

Kára ben hadži Haleb, můj syn, je velký hrdina (tehdy mu bylo právě šest měsíců). Sní čtyřicet sušených datlí, aniž by škytl, o, Alláh, o, Muhamad!

Omar ben Sadek (také můj průvodce) oženil se s krásnou Sahamou, kterou neznám, dcerou hadžiho Šukara eš šamajin ben Mudal Hahuram ibn Sadek Vesilok eš ša mař, bohatou a sličnou dívkou.

Alláh tobě daruj krásné počasí a dobrou povětrnost, neboť Omar ben Sadek má dobrý stan a milování je hodnou tchyní. Hřebec Rih (vraník, jehož jsem

mu svěřil do opatrování tě oddaně a zdvořile pozdravuje.

Proto se také brzy ožeň! Alláh tě ochraňuj před zlými ženami! Bud vždy spokojen a nemurnlej! Miluji tě a zapomeň na pečeť; nemám ani pečetičko ani pe-četní vosk.

Bud' vždy ctnostný a vystříhej se hříchů a zločinů! Na jaře se dostav. Bud' vždy střidný a skromný, dávej přednost jiným a utíkej před ožralstvím, neboť tě pozdravuje plný úcty a ctihodné oddanosti, pokory a zbožňování tvůj poctivý a věrný přítel, ochránce a otec rodiny hadži Halef Omar ben hadži Abul Ab-bas ibn hadži Davud al Gossarach."

Vybízel mne tedy tímto slohovým cvičením, abych se vystříhal hříchu, zločinu a opilství, ač k tomu neměl ani nejmenšího důvodu. Ale to již bylo jeho zvykem a ač jsem nechtěl, vesele jsem se zasmál při četbě jeho řádků.

Pozvání, abych přišel na jaře, jsem mohl vyhovět teprve za dva roky, když jsem se potloukal v poříčí horního Tigrisu. Co jsem tam zažil s hadžim Haléřem, o tom jsem se již tu a tam zmínil a zde budiž vyličena další událost, která začala v Basoře a končila v arabské poušti, kam jsem putovat vůbec nehodlal.

Vlastně jsem měl v úmyslu plavit se z Basory do Abušeru v Persii a odtud navštívit slavný Širáš. Ba-sora je postavena v horké, bahnité a tedy velmi nezdavé krajině, kde se vlévá do Eufratu Tigris, který je zván Šat el Arab.

Nechtěli jsme se zde dlouho zdržet, abychom neohrozili své zdraví. Říkám-li "my", rozumí se tím já a hadži Halef Omar, pak Omar ben Sadek a dva Arabové haddedinští, kteří mne provázeli od posledního pastviště haddedinského na kelleku (vor potažený kozlími kůžemi) po proudu Tigrisu do Bagdadu.

Stalo se tak z přichylnosti a chtěli se v Bagdadu se mnou rozloučit a vrátit, ale Halef a Omar, moji dřívější průvodci na mnoha nebezpečných pochodech, nemohli se ode mne odloučit a žádali, aby mne směli doprovázet až do Basory.

Zprvu jsem nechtěl svolit,

ale konečně jsem jim to dovolil po mnoha prosbách a mnohém naléhání.

Použili při tom velmi obratné výmluvy, které jsem nemohl odporovat. Haddedinové, kteří jsou vesměs výbornými pěstiteli velbloudů, zaslali totiž celou řadu kelleků s velbloudí srstí do Basory, kde jsou obchodníci, kteří toto zboží rádi kupují a zasílají až do Indie.

Velitelství nad těmito kelleky bylo svěřeno mladému, ale velmi zkušenému a obratnému Mesudovi ben hadži Šukar. Byl tedy synem onoho hadžiho Šukara, s jehož dcerou, jak mně Halef v dopise sděloval, se oženil Omar ben Sadek a byl tedy zetěm tohoto Me-suda ben hadži Šukar. Podotýkám to proto, aby se rozumělo pozdějšímu vyprávění.

Plavil se tedy Mesud se svými vory a Haddedin, kteří ho doprovázeli, do Basory, což poskytl Halefovi a Omarovi výmluvu, aby mne také doprovodili, vyhledali ho a vrátili se s ním. Co jsem tedy mohl namítat?

Když jsme dorazili do Basory, vyhledali jsme Me-suda, což nebylo obtížné, protože město, kdysi velké a významné, má dnes sotva deset tisíc obyvatel a jednotlivec tam nemůže jen tak zmizet. Mesud už prodal velbloudí srst a dostal slušné peníze, které mu měli vyplatit příští den.

Odebral jsem se na přístaviště, na sever od města, abych se poohlédl po lodi. Bohužel jsem se dověděl, že budu několik dní čekat.

Čím se zaměstnat po tuto dobu? Cestovatel, v Orientě nezkušený, by se snad v Basoře zabavil, mně však tato osada nemohla pranic poskytnout. Proto jsem s povděkem přijal zprávu, že Haddedinové hodlají podniknout vyjížďku do Kubbet el islám, aby vyslovili úctu mužům ibena Risaa.

Kubbet el islám, čili "kopule islámu", je totiž pojmenování pro Starou Basoru, prostírající se asi patnáct kilometrů jihozápadně od Nové Basory. Až do čtrnáctého století ji řadili Mohamedáni mezi čtyři pozemské ráje.

Vedle Bagdadu hraje město velmi významnou roli v pohádkách "Tisíce a jedné noci" a právě zde, ve Staré Basoře, založil proslulý ibn Risaa ve čtvrtém století hedžy první mohamedánskou učenou akademii.

Proto také "pravý věřící", přijde-li do Basory, málokdy opomine výlet do Kubbet el islám, což sice na něm víra nevyžaduje, ale přece jen tímto výletem získává vyznavač proroka jakési zásluhy.

Abych tedy zabil čas, prohlásil jsem, že se této vyjížďky zúčastním. Byla stanovena na zítřek, jakmile Mesud ukončí svou obchodní záležitost a přinese peníze.

Protože jsme byli na kelleku, neměli jsme koně. Místo toho se však dali najmout osli, mezi nimiž, zrovna jako v Bagdadu, je mnoho běloušů, jinde dost vzácných. Z toho důvodu jsem se toho dne již neohlížel po jiných zvířatech, čehož jsme později velice litovali.

Ubytovali jsme se v soukromém bytě, poblíž Mar-ghilu, čili kut-i-frengi, což je anglický konzulát, který je v Basoře nejvýstavnější budovou.

Příští ráno se odebral Mesud k onomu kupci, kterému prodal velbloudí srst a nechal si vyplatit peníze, ačkoliv jsem ho vybízel, aby tak udělal později, jelikož peníze nepotřeboval.

Vykládal jsem mu, že ani na tak krátkých výletech, jaký jsme chtěli podniknout, není nikdo v bezpečí před nemilými událostmi, zvláště má-li u sebe peníze, ale neposlechl mě.

Když se vrátil, chtěl jsem odejít, abych najal potřebné hamir (množné číslo od hirnar - oset), ale Mesud říkal:

"Není to zapotřebí, effendi. Svobodný Arab nerad jezdí na oslu a pro takového slavného emira, kterým jsi, není důstojné, aby dřepěl v tak nízkém sedle. Pojedeme koňmo."

"Obstaral jsi snad koně?" tázal jsem se.

"Ano."

"Kdy a kde?"

"Od Abda el kahir, slavného šejka muntefických Arabů."

"Toť ovšem slavný a velmi důvěryhodný muž, ale divím se, že se pouští do podobných obchodů. Takový vynikající bojovník nepronajímá své koně!"

"Máš pravdu, effendi! Ale také nám je nepronajímá, nýbrž pouze půjčuje a to zdarma, neboť ho těší, že ti může posloužit."

"Mně? Jsem zde cizí? Co o mně ví?"

To bylo něco pro hadžiho Halefa, který si nikdy nenechal ujít ani nejmenší příležitost, aby mne a při tom také sebe nevychvaloval až do nebes.

"Jak se můžeš takto tázat, sidi? Zapomněls již, jaké hrdinské činy jsme vykonali? Existuje snad na světě jediný člověk, který by se nám mohl rovnat? V nás je obrovská mužnost a odvážnost a vše, co žije mimo a vedle nás, je v porovnání s námi jen trpasličí pokolení."

Naše slavná jména prošla zvučně všemi zeměmi a ušima všech národů, o našich činech a skutečích se vypravuje a zpívá ve všech domech a stanech, ve všech osadách a pouštích, při všech táborových ohnících.

Proč by tedy o nás nevěděl takový Abd el kahir? Proč by mu nebylo známo, že jsi nepřemožitelný emir Kára ben Nensi effendi, který stojí pod mou přímou, nepřekonatelnou ochranou?"

"Halefe, nezván vychloubačně! Není sice možné, že Abdel Kahir něco někdy slyšel o našem některém dobrodružství, ale jak může vědět, že jsem zde, v Basoře a chceme podniknout vyjížďku do Kubbet el islámu?"

"Víš to ode mne!" ozval se Mesud, "řekl jsem mu to."

"Setkal jsi se s ním?"

"Ano. U obchodníka, od něhož jsem si přinesl peníze."

"Abd el kahir byl u něho? Jaký div! Víděl snad, kolik ti bylo vyplaceno?"

"Ano."

"Buď tedy opatrný a peníze s sebou neber."

"Effendi! Co si to myslíš o Abdu el kahir? On je

početný muž, u něhož jsme byli v bezpečí, lépe než kdekoli jinde, kamkoli země sahá. A komu bych také mohl svěřit tak značný obnos za naší nepřítomnosti?"

"Ať někdo z nás počká doma - -"

"Nikdo se k tomu neodhodlá, neboť by to bylo zanedbáním záslužné pouti."

"Hm! Znáš osobně Abda el kahir?"

"Ne."

"Jak tedy můžeš vědět, že jsi s ním opravdu mluvil? Kdy se hodlá dostavit se zvířaty?"

"Za hodinu."

"Hm! Šel bych tedy hned k onomu kupci a zeptal bych se ho, zdali Arab, jenž u něho byl za tvé návštěvy, je opravdu

Abdem el kahir."

"Není to třeba, neboť mi ho kupec sám představil a hovořil s ním v mé přítomnosti o kmenových poměrech Muntefiků. Když jsme společně odcházeli, dostali jsme se do rozhovoru, přičemž jsem mu řekl, že chceme podniknout vyjížďku do Kubbet el islám na oslech.

Nabídnul mně ihned svého koně a horlivě řekl, že by nebylo hodno takového emira, kterým jsi, aby se posadil na takové zvíře a že ti půjčí svou vlastní klisnu."

"Tak? Rekl ti, kde má své koně?"

"Ano. Ve vsi el Nahit, která je venku před branou el Mirbad. Jeho je ovšem jen ta klisna; ostatní koně náleží jeho mužstvu, které má ve své družině; tito mužové však nebudou nic namítat, použijeme-li je na krátkou dobu."

"A ví také, kde bydlíme?"

"Ano, neboť mne doprovodil až k tomuto domu."

"Proč jsi ho tedy nepřivedl?"

Jeho chování mne jednak uráželo, jednak zlobilo, neboť řekl:

"Až dosud si mne jistě nepovažoval za chlapce, zdá se mi však, že nyní tak smýšlíš. Mým zvykem je projednávat všechno všemožně opatrně a doufám, že jsem se tentokrát zachoval nejinak. Pomysli, že mně naši svěřili dopravu kelleků se zbožím, což pro tebe může být důkazem, že nemusím naslouchat nedůvěřivým slovům."

"A já tě ubezpečuji, že jsem neměl v úmyslu tě urážet. Zvykl jsem si také jednat ve všem všudy opatrně a doufám také, že jsem se v tomto případě zachoval stejně."

Tím byl tento nezáživný hovor skončen, neboť jsem sám myslel, že jsem zašel poněkud daleko.

Kdo by se byl odvážil vydávat se za Abda el kahir, aniž by jím skutečně byl? Tento šejk, jehož jméno znamená "služebník ctnosti", se těšil velmi dobrému věhlasu a bylo tedy pro mne čestným vyznamenáním, chtěl-li mně půjčit svou klisnu.

V udanou dobu se ozval venku dupot koní a pak se objevil ve dveřích muž s tmavým plnovousem, který si nás přeměřil bystrým pohledem a když utkvěl zrakem na mé tváři, zdvořile mne oslovil:

"Sábach el cher, ia emir (dobré jitro, emire). Mé oko je poctěno, že tě smí vidět."

Měl sandály na bosých nohou a prostý haik, jehož kápě mu visela na zádech, takže hlava byla obnažena.

Zřídka se vidí hlava tak charakteristická. Jeho tmavé vlasy byly spleteny do mnoha tenkých copánků, které mu splývaly od temene dolů všemi směry. Přes nízké široké čelo se šikmo táhly dvě rovnoběžné jizvy způsobené nikoli zraněním v boji, nýbrž způsobené zcela úmyslně nožem.

Existuje několik a to vždy velmi bojovných kmenů, jejichž příslušníci se vyznamenávají podobným označením, ale že by si právě munteficiť Arabové zakládali na takových jízvách, mně do této chvíle nebylo známo.

A muž měl plnovous mnohem hustší, než tomu bývá u Arabů. Jeho oči měly ostrý, skoro bodavý pohled, což ovšem pro mne nemohlo být důvodem k nedůvěře, zvláště po jeho zdvořilém pozdravu. Zmínka o hrdosti, že se mnou smí mluvit, náležela úplně k orientální zvyklosti a nebyla tedy nabubřelou a přemrštěnou tak, aby mne mohla vést k opatrnosti.

Proto jsem povstal, uklonil se, a řekl:

"Sabach el cher, ia šejk! Buď vítán a posad' se!"

Podal jsem mu ruku, načež jsme usedli vedle sebe, abychom se několik minut navzájem častovali frázemi naprosto bezúčelnými, ale mravem a zvyklostmi nařízenými.

Pak jsme vstali a vyšli z příbytku, abychom vyjížďku podnikli.

Celkem nás bylo dvanáct a venku stálo rovněž tolik koní, ponechaných úplně bez dohledu a nijak nepři-vázaných. Na jednom z nich přijel patrně náš návštěvník, kdežto ostatní zvířata jej následovala s poslušností pskovskou až k našemu příbytku.

Toto bývá zvykem u beduinů.

Viděl jsem mezi nimi velmi pěknou ryzku s nádherným sedlovým a uzdovým postrojem, jemuž Peršané říkají "rešma".

Návštěvník ukázal na ryzku a řekl:

"Nasedni, emire! Toto zvíře je určeno pro tebe. Myslím, že s ním budeš spokojený."

Vyhověl jsem jeho pobídce, jako by se samo sebou rozumělo, že mně náleží nejlepší kůň a pak se krokem vyjelo z místa.

Jakmile jsme měli ulice za zády, přešli jsme v rychlý klus, při čemž jsem mohl ryzku náležitě ocenit.

S mým hřebcem Říhem se nemohla srovnávat, ale byla přesto znamenitým zvířetem. Později jsme přešli z klusu ve cval a po dlouhé plavbě na voru bylo opravdovým požitkem letět volně po široširé rovině.

Nebyl jsem nikdy dříve v této krajině, ale věděl jsem, že Kubbet el islám je od Nové Basory jihozápadně - a my směřovali skoro přímo na jih! Nejdřív jsem se nad tím nepozastavoval, poněvadž jsem taky mohl být špatně informován o poloze místa, ale když uplynula již celá hodina, aniž jsme dosáhli Staré Basory, zamyslel jsem se. Za hodinu jsme přece urazili daleko více, než patnáct kilometrů!

Haddedinové se za jízdy bavili hovorem, já však, s Halefem v čele, jsem mlčel, neboť jsem se zaměstnával pozorováním klisny. Konečně jsem se však přece ohlédl po šejkovi, jenž už jízďel ze všech poslední. Můj obrat byl vykonán rychle, pro něj neočekávaně - viděl jsem, že jeho jiskrné oči na mne upíraly nevysvětlitelně dychtivý pohled.

Když postřehнул, že se na něho dívám, sklopil víčka - znamení vždy podezřelé - a jeho tvář dostala výraz lhostejnosti.

Zastavil jsem koně, počkal jsem na něho, a když jsem se přiblížil k němu, tázal jsem se:

"Zajisté docela dobře víš, kde jest Stará Basora."

"Jak bych to nevěděl?" usmál se.

"Ale mně se přece jen zdá, že se mylíš. Jeli jsme tak rychle, že jsme tam již dávno mohli být."

"Jak se ti zamlouvá klisna?"

Tato otázka se hodila k mým slovům asi tak, jako pohlavek ke královské koruně. Odpověděl jsem tudíž udiveně:

"Tvá ryzka je výborný kůň, ale nemluvil jsem o ní, nýbrž o Kubbetu el islám."

"Rozuměl jsem ti dobře, ale viděl jsem také, že se ti kůň líbí, a protože jsem ti chtěl udělat radost projížděkou, volil jsem úmyslně okliku, ostatně velmi nepatrnou. Můžeme se vrátit."

Když obrátil koně, zamířil na severozápad. Byli jsme tedy již za Starou Basorou. Tato okolnost mně byla podezřelou, ačkoli šejkova výmluva byla volena obratně.

"Doufám, šejku, že jsi nám poctivým průvodcem," pronesl jsem výstražně.

"Chceš mne snad urážet, emire?" zlostně se na mne osopil.

"Nechci. Proč bych tě urážel svým dotazem? Ale chtěli jsme navštívit Kubbet el islám, nikoli cválat až do Mekky. Proč jsi nás nevedl přímou cestou?"

"Z důvodu, který jsem ti již řekl. Mělo se ti dostat delší zábavy. Půjčil jsem vám koně, aniž bych za tuto úsluhu něco žádal, a ty mně za to děkuješ urážkami. Je pro tebe štěstí, že při sobě nemám zbraně, jinak bych tě přinutil, abys se mnou bojoval."

"Jakže? Ty že nejsi ozbrojen?"

"Nejsem. Nechal jsem doma ručnici i svůj nůž a jel jsem s vámi sám, abych vám dokázal, že s vámi smýšlím poctivě a dobře vím, jakou úctou jsem povinen slavnému emirovi Kára ben Nemsí. Pohled!"

Ručnici opravdu neměl a když při posledních slovech rozepnul haik, viděl jsem, že měl prázdný opasek. Má nedůvěra rychle zmizela a řekl jsem:

"Odpusť, že má řeč zněla jinak, než bylo mým úmyslem. Nechtěl jsem tě urážet - toho jsem opravdu dalek."

"Divil jsem se tvé nedůvěře stonásob," odpověděl, "neboť kdybych měl při sobě sto bojovníků vesměs vyzbrojených, proti tobě bychom přece pranic nezmohli. Je známo, že Kára ben Nemsí má několik bun-duk es sir (ručnice kouzelnosti), jimiž může neustále střílet bez nabíjení. Již tato okolnost by mne byla zastrašila, kdybych měl opravdu na mysli nějaký zlý uskok."

Tedy až do těchto končin, k muntefickým Arabům, pronikla zvěst o mé opakovačce Henryovy soustavy! Ostatně jsem se tomu příliš nedivil, když jsem se rozpomenul na úspěchy, za něž jsem této karabině děkoval u Arabů na Tigrisu.

Po krátké době jsme dorazili k vyschlému říčnímu pramenu, jež se nazývá Džarizaade, a spatřili jsme před sebou zříceniny Staré Basory. Měli jsme se k nim vlastně dostat od severovýchodu, učiněnou oklikou jsme se však k nim blížili od jihozápadu.

Jak jsem řekl, má nedůvěra k šejkovi zmizela, ale znovu procitla, když jsem zpozoroval, že Abd el ka-hir se rozhlížel velmi pátravě, ostře a napjatě po celé oblasti zřícenin. Poslal do těchto míst někoho a nyní ho hledal?

Kdo to mohl být? Někdo z jeho mužstva, nebo více lidí?

Od chvíle, kdy sám nabídnul Mesudovi své koně pro náš výlet, minuly již dávno celé dvě hodiny, tedy dost času pro Muntefiky, aby sem dorazili pěšky. By-la-li tato moje domněnka správná, zajisté šli Arabové přímou a nejkratší cestou, kdežto šejk volil úmyslně okliku, abychom nenarazili na jejich stopy.

Teprve nyní se mi jevilo veškeré jeho chování v náležitém světle a také jsem již rozuměl jeho dychtivým pohledům, na mne upřeným. Nezajímal se nijak o mou osobu nebo slávu, ale o mé ručnice, o "kouzel" ne pušky, které již tak mnohému darebákovi pálily v očích.

Ale také jsem se mohl mýlit a řekl jsem si proto, že proti němu nesmím nic podniknout, dokud nebudu mít zjevné důkazy o jeho nepoctivosti. Kdybych ho urážel bezdůvodným obviňováním, snadno jsme se mohli stát obětí pomsty takového mocného šejka.

"Protože znáš tak dobře Kubbet el islám," oslovil ho Mesut, "zajisté nám tedy správně řekneš, která z těchto zřícenin je beit ibn Risaa (dům syna Risaa). Chceme tam vykonat pobožnost."

Šejk ukázal ke zpusťované hromadě trosek na jižní straně a odpověděl:

"Tam vás povedu. Koně zůstanou zde."

"Proč?" tázal jsem se. "Můžeme přece až do města.--"

Jeho zrak se hrozivě zablesknul.

"Koně nepatří vám, nýbrž mně," zahučel, "a zůstanou tam, kde určím."

"Zůstanu tedy také zde," odsekl jsem.

"Udělej jak chceš. A vy ostatní, pojděte!"

Odcházel a Haddedinové šli za ním, takže jsem ani neměl tolik času, abych Mesudovi pořádně pošeptal, aby se měl na pozoru. Na Omara ben Sadek jsem výstražně pohlédl.

Halef stanul při mně a již se nehnul.

"Nepůjdeš s nimi?" tázal jsem se ho.

"Ne! Jsem tam, kde je můj sídlo a nemám žádný důvod k uctívání nějakého ibn Risaa. Uctívám Isa -nikoli Risaa (Isa = Ježíš). Zdá se mi, že se ti šejk moc nezamlouvá."

"Ani co by se za nehet vešlo. Mám podezření, že proti nám kuje nějakou neplechu. Počkej zde, při koních a já se zatím podívám, byla-li má domněnka správná."

"Jaká domněnka?"

"Že se zde poblíž skrývají Muntefikové."

"Ti přece bydlí ve vsi el Nahit."

"Ano a přál bych si, aby tam byli všichni. Dosud mám jen podezření, které není o nic pevně opřeno, a byl bych rád, abych toto pevné místo nenalezl. Proto zde počkáš a nevzdálíš se od koní, neboť dokud jsou v naší moci, budeme ve výhodě."

"Kam vlastně chceš - -?"

"Na severní stranu města. Nenaleznu-li tam lidské stopy, mýlil jsem se tedy."

"Nech zde aspoň ručnice, aby ti při šplhání nepřekážely."

"Právě ručnice si nechám u sebe, neboť na ně může mít někdo spadenou."

A šel jsem.

Halef hovořil o šplhání zcela právem. Mohl jsem ovšem celou oblast zřícenin obejít beze všeho šplhání, ale k tomu bylo třeba hodně času, kdežto má přítomnost byla nutná každým okamžikem.

Proto jsem záhy odbočil, a moc jsem se nestaral o severní část zbořeného města, západním směrem a vklouznul jsem do trosek, čímž jsem také mohl narazit na stopy přicházející od severu.

Tyto trosky byly však mnohem rozsáhlejší, než jsem se zprvu domníval. Vnikal jsem stále více mezi štěrky a zbytky zdiva, aniž jsem narazil na stopy.

Již jsem měl za to, že má nedůvěřivost byla naprosto neoprávněná. Chtěl jsem se obrátit, abych se vrátil k Halefovi, ale v tu chvíli, stoje mezi dvěma rozpadlými hliněnými zdmi, jsem za nimi spatřil volný prostor, kde byla půda pokryta jemným prachem.

A v tomto prachu jsem viděl otisky, které ovšem také mohly pocházet od zvířecích tlap. Rychle jsem tam došel a sehnul se.

Nikoli! Nebylo třeba, abych se shýbal k zemi, neboť jsem i ze vzpřímeného postoje zcela dobře viděl, že tudy šli nějakí lidé a mohlo jich být deset nebo ještě víc. >

Moje předtucha! V prvním okamžiku jsem se chtěl vrátit k Halefovi, ale on jistě nemohl být ničím ohrožen, a nebo by mohl alespoň postřehnout nebezpečí. Spíše se jednalo o Mesudu, který měl při sobě peníze.

Mesud s ostatními Haddedinů byl patrně lákán do nějakého místa, kde se skrývali Muntefikové, aby ho oloupili nebo dokonce zavraždili, a k tomuto místu jistě směřovaly stopy, které jsem spatřil.

Neobrátil jsem se tedy, nýbrž kráčet po stopě tak rychle, jak jsem mohl v tomto obtížném terénu, který chvílemi stoupal a zase klesal. Tu jsem se drápal přes hromady trosek, tu jsem seskakoval do nějakého propadliště. Občas jsem byl také nucen k nebezpečným přeskokům, abych si zkrátil okliku, kterou tvořily stopy.

Běžel jsem, skákal, šplhal, přeskakoval stále dál, až jsem konečně udýchán stanul na vysoké hromadě trosek, kde jsem si chtěl oddechnout.

Nalevo, daleko ode mne v širé rovině stáli koně. Halef při nich seděl v uschlé trávě a vedle něho stál - šejk. Zdálo se, že spolu hovoří zcela přátelsky. Že bych se snad tedy přece jen mýlil?

Jakže? Že by Abd el kahir byl opravdu čestným chlapem? Takový beduín? Cítil jsem, že mému srdci se ulehčilo - v tom poodešel šejk za Halefa, zvedl ze země kámen a přiskočiv, rozpráhl se k mocnému úderu do Halefova temene.

"Halef! Ati balak! (Halefe, měj se na pozoru) Ati ba-lak!" rozkřikl jsem se, ale bylo již pozdě! Ubohý ha-dži dostal ránu do hlavy a skácel se naznak.

Zmocnil se mne zvířecí vztek, jaký jsem dosud nikdy nepoznal. Pádil jsem, či letěl jsem, klouzavě z hromady, namířil dole přímým směrem ke koním, přeskakoval přes všechny překážky, až jsem musel konečně vyšplhat na vysokou, sluncem skoro v moučku vypraženou zed, křehkou jako perník - ale přece jsem se dostal nahoru a chtěl jsem seskočit na druhou stranu.

V témže okamžiku jsem pod sebou uviděl několik lidí, kteří však nebyli mými Haddedinů. Chtěli proklouznout pod mnou, ale současně se ozval z jižní strany žalostivý výkřik, jenž pro mě byl neklamným znamením, že se tam někomu přihodilo neštěstí.

Byl jsem na vázkách. Kam dříve? K Halefovi anebo tam - - ano, co jsem měl nebo chtěl udělat, neznamenal v tuto chvíli pranic, neboť zdivo na němž jsem stál či visel, připraven k seskoku, se pode mnou zhroutilo a já se zřítíl zrovna mezi chlapy, kteří se na mne okamžitě vrhli.

Nevím, co se vlastně dělo v příštích vteřinách. Později jsem se temně rozpomínal, jako bych byl zabalen hustým oblakem prachu a popadán a přidržován k zemi mnoha tlapami, mlátil jsem kolem sebe rukama a nohama, abych se uvolnil. Ale pak jsem byl zahalen nejen prachem, nýbrž i "závojem zapomnění".

Když jsem posléze procítl z mrákot, spatřil jsem těsně u své hlavy tvář Omara ben Sadek.

"Oh! Konečně rozevíráš oči, sidi!" zvolal, "Hamdul-lilah! Nejsi tedy mrtev? Vidíš mne? Slyšíš mne? Víš, co říkám?"

Chtěl jsem odpovědět, ale nevypravil jsem ze sebe slovo. V hrdle jako bych měl drsnou barvířskou štětku a na místě hlavy prázdný sud - takto jsem byl rdousen a tloučen do hlavy.

"Procitni, sidi, procitni úplně!" křičel Omar, "nerozumíš, co ti říkám? Otevíráš přece oči!"

Sedm Haddedinů stálo při něm; dívali se na mne velmi úzkostlivě, ale nemohl jsem ani mluvit, ani vykonat nějaký pohyb.

"O, Alláh! On je mrtev a má otevřené oči!" volal Omar, "a kde je Halef? Proč nešel s našim effendim? Halefe! Halefe!"

Halef! Můj dobrý, malý Halef! Myšlenka na něho mně vrátila paměť, pohyb i řeč. Vyskočil jsem a vykřikl:

"Pojďte! Halef byl nejspíš zavražděn!"

Ale sotva jsem vykročil, hned jsem zakolísal a skácel se. Znovu jsem se vzpružil a zase jsem sklesl.

"Halef zavražděn? Kde?" volali Haddedinové.

"U koní. Běžte tam!"

"Ano! Běžte tam!" souhlasil Omar, "ale já zůstanu při effendim, který nemůže na nohy."

"Mohu, neboť nelze jinak! Je to nutné."

"Zkus to tedy, můj milý, dobrý effendi! Budu tě podírat."

Zvedl mne a za jeho přispění jsem mohl vykročit. Šlo to zvolna, ale čím déle jsem kráčet, tím volněji bylo mé hlavě a tím ochotněji poslouchaly nohy.

Když jsme došli tam, kde jsem Halefa opustil a kde jsem naposled spatřil šejka, ležel hadži v bezvědomí na zemi se zakrvácenou hlavou. Ale koně byli pryč, zmizeli. To mně vrátilo tělesnou i duševní pružnost. Vyprostil jsem se z náruče Omarovy, který mne již nemusel podpírat, nařídil jsem jakémusi Haddedino-vi:

"Utíkej rovně k severnímu konci zřícenin, zdali odtud uvidíš Muntefiky na koních!"

Arab uposlechl a rozletěl se k troskám; poklekl jsem k Halefovi a prohlížel jsem ho.

Mrtev nebyl, pouze omráčen a rána, která mu byla zasazena kamenem a silně krvácela, se mně nezdála nebezpečná. Bez obavy jsme mohli čekat, až se probere z mrákot.

Teprve nyní jsem zpozoroval, že nejsme v plném počtu.

"Kde je Mesud?" tázal jsem se, "nevidím ho."

"O, sidi! Měls až přesprátiš pravdu, když jsi mně dával výstražné znamení a jemu jsi šeptal, aby se měl na pozoru!" žaloval Omar.

"Mesud, bratr mé ženy je mrtev, probodán a oloupen psovskými psy prokletého kmene Muntefiků."

"Probůh! Je to pravda?"

"Ano. Nalezli jsme jeho mrtvolu."

"Myslel jsem si to, když jsem zaslechl váš pokřik. Nedbal tedy mého napomenutí, mé výstrahy?"

"Bohužel, nedbal! Když jsme klečeli na modlitbách, vzývající ibn Risaa, jehož Alláh nemohl ani lepšího stvořit, zvánil nějakou výmluvou šejk Mesuda, aby s ním poodešel. Znenadání jsme ho zaslechli volat o pomoc a chvátili za ním, ale museli jsme ho hledat drahnou chvílí, než jsme ho našli. Srdce měl probodnuté naskrz a peníze, které měl u sebe, zmizely. Způsobili jsme veliký povyk, chtěli jsme ke koním a k tobě. Tím jsme právě vyplašili vrahy od tebe a zachránili ti život. Ale vrahové nám uprchli."

"Snad pro tu chvíli, nikoli však navždy; můžeš se na to spolehnout. Neopustím dříve Šat el Arab, dokud se nevyrovnám pořádně s tímto šejkem. Kde leží Mesud ben hadži Šukar? Vedte mě k němu!"

Některí zůstali u Halefa a křísili ho; ostatní šli se mnou k zříceninám. Kráčeli jsme přes místo, kde mne našli napůl ubitého a zardoušeného a teprve zde jsem si vzpomenul na své ručnice, které jsem měl při sobě - Zděsil jsem se, neboť ručnice na místě nebyly! Muntefikové se ujali tohoto drahocenného vlastnictví - sebrali mé slavné, kouzelné ručnice, bez nichž jsem nebyl ničím.

Tuto ztrátu jsem přijal na vědomí mlčky, místo abych nařikal, ale toto mlčení znamenalo vzteklost a odhodlanost, že si k ručnicím zase dopomohu.

Jinak jsem oloupen nebyl. Muntefikové patrně neměli čas k prohledávání mých kapes, protože byli zahnáni Haddediny. Pak jsme došli na místo, kde ležel Mesud. Velmi rychle a těžce pykal za svou důvěřivost, za své velké sebevědomí.

Ano! Mrtev byl - zcela přesně mu probodli srdce a jeho kapsy obrátili naruby. Úplně ho vydrancovali.

Omar ben Sadek se zasmušile díval na mrtvolu, pak omočil prst pravé ruky v krvi zabitého a pozvednuv pravicí k přísaze, promluvil:

"Vím, effendi, že tvé smýšlení je smířlivější než mé. Vykonal jsem již kdysi přísahu pomsty, tehdy v sutu, pod jehož solným příklopem zmizel můj otec a pomstil jsem se později vrahovi tím, že jsem mu daroval život a pouze ho oslepil, ale tentokrát nebudu znát žádného smilování.

Ponořím tuto svou ruku do krve Abda el kahir právě tak, jako jsem ji nyní ponořil do krve zavražděného zetě. Chceš mně k tomu dopomoci?"

Dopomoci ke vzájemné vraždě? Já, křesťan? Ne! Ale mohl jsem směle říci "ano", protože jsem věděl, že nikoli šejk byl vrahem, nýbrž některý z jeho lidí, byť jednali pouze z jeho příkazu. Proto jsem odpověděl: "Ano. Šejk zemře, dopustil-li se vraždy. Chci ho rovněž hledat a nalézt, neboť budu riskovat i svůj život, abych vydobyl zpátky své ručnice - -"

2. El Lakit

Než jsme se vrátili k Halefovi, probral se z mrákot. Držel si hlavu oběma rukama, a když mě spatřil, volal:

"O, sidi, co se to stalo? Že mně bručí hlava jako tehdy ten velký medvěd, kterého jsme skolili u uhliřovy chatrče, to by nevadilo, neboť docela jistě bručet přestane, ale Mesud prý ztratil život a ty bys byl málem také zavražděn.

Byl bych zemřel žalem a bolem nad tvou smrtí a Hannech, nejlepší a nejkrásnější mezi ženami, by se stala vdovou a Kára, můj syn, truchlícím sirotkem. A tím vším je vinen tenhle Abd el kahir, šejk, vrah, a lupič! Necht' ho Alláh srazí do té části pekla, kde i sám oheň je tak studený, že ďáblové jsou nuceni vařit jej, aby se ohřál."

"Nemysli si, že jsem vyvážnul tak lehce," odpověděl jsem. "Chlapi mně sebrali ručnice."

Rázem zapomenul na svou bolest, vyskočil, ale nemluvil, nýbrž řval:

"Tvé ručnice? Jimž jsme zavázáni tolika díky za svou záchranu? Které jsou tak nenahraditelné? Je to pravda, sidi?"

"Bohužel!"

"Ať tedy ještě Alláh nesrazí šejka do pekel, ale počká s tím tak dlouho, až mu zase ručnice vyrveme! Nehodláš je přece ožet! Zajisté si pro ně půjdeš."

"Docela jistě!"

"Dobře, velmi dobře, sidi! Tyto ručnice tě provázely všemi zeměmi k veškerým národům a do všech stanů a kdykoliv se rozlehl jejich řev, vyšli jsme vítězně ze všech nebezpečí. Čím bychom byli bez nich? Bezrukými a beznohými lidmi, ptáky bez křídel a dýmky bez křesadla i tabáku.

Ano! Dojdeme si pro ně za všech okolností a bez podmínek a kdyby je šejk ukryl do všech pekel, dostaneme je. A až je budeme mít, pak zasadím touto pěstí Abdovi el kahir takový pohlavek, jaký on mně zasadil kamenem či dřevem, ale z toho pohlavku ne-procitne tak snadno, jako já po jeho pohlazení."

"Proč jsi nebyl ostražitější? Věděl jsi přece, že mu nevěřím, že ho podezřívám."

"Oh! Tento syn čubčí čubky hovořil tak vlídně a důvěrně, že jsem skoro litoval toho, že ho podezříváš."

"Chápu, docela chápu. Mesuda zkrátka dovedl do drápů svých nohsledů a nepozorovaně se k tobě vrátil, když se naši Haddedinové modlili, aby taky nás vehnal do pastí. Protože tě zastihnul samotného, srazil tě kamenem k zemi, aby mohl také mne, až bych se vrátil, usmrtit. Nebylo jeho vinou, že jsem padl dříve do rukou jeho lidem a že byli zahánáni na útěk. Nyní nám chybí koně a jsme nuceni se vrátit do Ba-sory pěšky."

"To je ovšem zlá věc! Kdybychom měli koně, mohli bychom se ihned pustit po stopách vraha a jistě bychom je dohonili."

"Najdeme je, aniž bychom se za nimi museli honit. Víme, kdo jsou a šejk Muntefiků nemůže jen tak zhola zmizet z povrchu zemského. Jakmile se vrátíme do Basory, odebereme se k mutessarifovi (guvernér) a povíme mu, co se stalo. Je povinen pomoci nám v právu."

"Pokud však dopustí Alláh, aby mutessarif chtěl."

"Je nucen chtít, neboť mu ukážu, že stojím v pa-dišahově stínu. Vzpamatoval jsi se do té míry, že se s námi můžeš vydat na pěší pochod zpět?"

"Oh! Uzdravil jsem se velmi rychle, jakmile jsem slyšel o ztrátě ručnic. Můžeme jít!"

"Dobře! Ale mrtvého nesmíte ponechat bez stráže. Mutesarif vyšle své zřízence, aby zjistili skutkovou povahu zločinu a mohli usvědčit pachatele. Mesuda nesmíme pohřbít, ale vrátíme se s úředníky a pohřbíme ho poté."

"Mesud byl mým příbuzným," ozval se Omar ben Sadek, "a vezmu na sebe za něho krevní mstu nad vrahem, a počkám u něho na stráži, dokud se nevrátíte."

Aniž vyčkal našeho souhlasu, vzdálil se. Ostatní se vydali se mnou na pochod do Basory.

Upřímně doznávám, že jsem téměř více litoval ztráty svých ručnic, než Mesudovy smrti. Co řekl Ha-lef, bylo správné: jedině těmto zbraním jsme mohli děkovat za naše úspěchy v dobrodružných podnikcích a také často za to, že jsme vůbec vyvázli živi.

Jakou jen službu mně prokázala Henryova opako-vačka! Mně i jiným! Proto jsem byl také pevně odhodlán dát v sázku i svůj život, jen abych svou opakovací-ku zase získal zpět.

Dávno již minulo poledne, než jsme dorazili do Basory. Ještě než jsme pomysleli na oběd, odebrali jsme se přímo do mutessarifovy rezidence.

Věděl jsem, že Basorský guvernér je svým smýšlením stoupencem pověstného Midhata paši, který jako vrchní guvernér bagdaský vykonal mnoho pro blaho a zdar celé provincie. Oba se snažili reformovat; proto jsem doufal, že má víra mu nebude závadou, pro kterou by mně odepřel svou pomoc.

Služebnictvem, jak se dalo předpokládat, jsem byl ihned odkázán, abych se opět pozeptal buď zítra či pozítří a nebo také za několik dní, "jak bude vůlí Alláhovou", protože velitel prý měl právě velmi důležitý rozhovor.

Mně však ani nepřišlo na mysl, abych se dal ze vrat po turecku vypoklonkovat ven, nýbrž poslal jsem mutessarifovi svou legitimaci a čekal na výsledek.

Již po několika minutách jsem byl za hlubokých poklon vybídnut, abych vešel do selamlíku (přijímací salon).

Guvernér tam seděl při kávě a čibuku s opáleným a beduinsky oděným mužem, jenž nemohl být obyčejným nomádem, dostalo-li se mu takové pocty, že směl sedět po mutessarifově boku.

Guvernér mne vítal velmi milostivým pokynem,

abych přistoupil, přitiskl mé listiny, potvrzené padi-šahovou pečeti, k čelu, rtům a hrudi a vraceje mi je, vybídnul mne, abych se posadil proti němu.

Při tom si vypomáhal strašlivě zkomolenou fran-štinou, takže jsem mu moc nerozuměl a spíše z po-sunků uhadl, co si ode mne přeje.

Jakmile jsem usedl, zatleskal na znamení, aby mně byla donesena káva a dýmka; pak jsme dlouhou chvíli mlčky seděli, kouřili a popíjeli kávu.

Mutessarif byl vlastně v rozpacích, protože dobře věděl, že já, Evropan, jeho hrůzné franštině nemohu rozumět.

Konečně zase spustil, ale mluvil páté přes deváté, že jsem se odhodlal ho přerušit a říct mu, že jeho mateřská řeč je pro mne úplně srozumitelná.

"Dík Alláhovi!" zvolal radostně a oddechl si, "řeči západních národů jsou jako kolo u volského povozu; slyšíš je točit se a vzrat a jejich slovům nerozumíš. Padišah, jemuž Alláh dopřel tisíc let života, ti poskytl milostivě velmi vzácnou ochranu. Viděl jsem tvé jméno v listině. Jak se vyslovuje?"

"Mé jméno zní docela cize. Snad bys mne mohl nazývat tak, jak je zvykem u obyvatel této země."

"Jak tedy zní tvé zdejší jméno?"

"Kára ben Nemsí."

Beduin sedící vedle něho vykřikl a tázal se, upíraje své oči napjatě na mne:

"Tentýž Kára ben Nemsí, jemuž Mohamed Emin daroval svého pověstného hřebce Říha?"

"Ano. Tentýž."

"Mašallah! Mnoho jsem o tobě slyšel."

Hovořil pak dlouhou dobu šeptem s guvernérem, což nebylo vůči mně nezdvořilým, ale nejspíš měl při tom dobrý úmysl, neboť mutessarifova tvář se vyjasňovala stále více, až mu konečně ústy pohrával úsměv.

"Také jsem o tobě slyšel," oslovil mne, "ty jsi tedy ten cizinec, který tehdy velmi chytře přinutil mosul-ského mutessarifa, aby sesadil svého vlastního mak-redža (vrchního rychtáře) a pomohl jeho vězňům?"

"Ano," odpověděl jsem podle pravdy, ač mně tato otázka nemohla být příjemná. Do této chvíle se mu-tessarif jen usmíval, nyní se však hřmotně zachechtal a pokračoval:

"Nemusíš si dělat žádné starosti, neboť mosulský mutessarif byl mým protivníkem, který způsobil mně a mnohým mým stoupencům různé starosti. Zjistilo se již také, jaký byl tehdy průběh událostí. Kuchař byl zrádcem a jeho pán byl krátce

na to sesazen. Jsem ti přátelsky nakloněn. Jestliže jsi přišel, abys vyslovil nějaké přání, vyslechnu tě a vyhovím ti, pokud to bude možné."

"Přišel jsem tě vskutku obtěžovat prosbou."

"Vyslov ji tedy!"

"Jsem nucen dovolávat se tvé úřední ochrany."

"Proti komu?"

"Proti Abdovi el kahir, šejkovi Muntefiků."

"Proti Abdovi el kahir?" žasnul mutessarif. "Proti Abdovi el kahir?" žasnul beduin ještě více.

Oba na mne vyvalovali oči a potřásali hlavou.

"Co můžeš říci proti tomuto šejkovi? Ublížil ti nějak?" tázal se guvernér.

"Nejen nějak, nýbrž velmi mnoho."

"Mluv tedy! Mluv! Jsem nesmírně zvědav!"

"Abd el kahir je lupičem a vrahem a prosím, aby byl stíhán a přísně potrestán."

"Lupičem - -"

"Vrahem!"

Vykřikli to oba současně.

Jak se mi zdálo, považovali darebáckého šejka za poctivce a spořádaného chlapa; proto jsem si velmi pospíšil, abych je lépe poučil. Vyprávěl jsem jim celý starobasorský příběh od A až do Z.

Mutessarif mne klidně vyslechl; beduína se však zmocňovalo čím dál hrozivější rozčilení, při němž mne často přerušoval velmi silně volenými výrazy. Jakmile jsem zmlkl, rozkřikl se ve svrchovaném vzteku:

"Považoval by někdo něco podobného za možnou

věc? Může se vskutku dít taková neplecha? Běda tomu psu, dopadnu-li ho!"

Guvernérůvými ústy opět pohlávil úsměv, tentokrát však ironicky.

"Můžeš nás ubezpečit svědectvím, že tvé vyprávění bylo pravdivé?" tázal se mne.

"Mohu."

"Věřím. Já jsem plně přesvědčen o pravdivosti svých slov, ale přece jen se mýlíš. Nemluvil jsem pravdu, nýbrž obviňoval jsem muže zcela nevinného."

"Je-li tomu tak," pravil jsem klidně, "byla tedy naprosto správná má předtucha, že onen padouch vůbec není Abd el kahir, šejk muntefických Arabů. Jinak - -"

"Ano! Docela jinak. Nebyl jím a ani nemohl být, neboť Abd el kahir sedí zde vedle mne a tebe."

Je možné si myslet, že toto neočekávané vysvětlení mne nikterak nepotěšilo, ale také mne neuvrhl-o do zvláštních rozpaků, protože šejk neměl důvod, aby se na mne čertil.

Opravdu se nezlobil, za to však přímo běsnil proti chlapovi, který se zastíral jeho jménem. Vyskočil a pobíhal po selamlíku a neustále se tázal, kdo to mohl být a kdo všechno je do aféry zapleten.

Vypodobnil jsem mu proradného lotra pokud možno přesně a zmínil jsem se také o dvou jizvách na čele.

"Toto není žádným zvláštním znamením," odporoval mně, "máme zde svobodné kmény, jejichž bojovníci si vesměs dávají dělat takové jizvy."

"Ano, vím o tom a soudím, že by se podle toho dala poznat kmenová příslušnost."

"Jizvy však také mohly vzniknout zraněním."

"Nesoudím tak z jejich zevnějšku a naopak jsem přesvědčen, že byly provedeny uměle a úmyslně."

"Pak by bylo třeba vědět, měli-li chlapi, kteří byli s ním, také takové jizvy."

"Mhm! To ovšem nemohu říct, neboť nevím."

"Přece jsi je viděl a rval se s nimi."

"Viděl, ale jen okamžik a během krátké urputné rvačky jsme byli zastřeni hustými kotouči prachu."

"Snad si toho všimli Haddedinové, kteří tě provázeli."

"Smím odejít, abych se jich otázel?"

"Dovolíš-li, učiním tak sám."

Šejk vyšel z komnaty, zakrátko se vrátil a řekl:

"Jeho společníci měli rovněž takové jizvy, které jsou tedy kmenovým znamením. Dvě rovnoběžné jizvy těsně vedle sebe šikmo přes čelo od pravé strany k levé - Mhm! - Takové mají některé oddíly tamim-ského kmene."

"Kde jsou sídla těchto kmenů?" tázal jsem se.

"Zrovna při karavanové cestě směřující odsud do Mekky," odpověděl šejk.

"Mohl bys podrobněji označit krajinu?"

"Kéž bych věděl, ke které větvi tamimského kmene náleželi ti padouchové, kteří zneužili mého poctivého jména. Ale za to je stihne odplata, přísahám Alláhovi! Taková hanebnost se dá smýt jen krví, velkým množstvím krve. Já je naučím! Připojím se k vojsku, které proti nim vyšleš."

Mutessarif, k němuž byla namířena poslední věta, pokrčil rameny a prohlásil:

"Má pravomoc nesahá dále než k el Hufeir, kde jsou hranice Iráku, ale beni Tamin bydlí za těmito hranicemi. Dám však přivést kupce, u něhož byl onen údajný šejk."

Na to byl vyslán, policejní voják, aby toho muže přivedl. Byli jsme však právě tam, kde předtím. Dověděli jsme se totiž, že kupce znal pravého šejka Abda el kahir zrovna tak, jako já. Uvěřil zkrátka jeho živému tvrzení. Lupič prodával u něho různé předměty, nejspíš také jen loupežně ukořistěné.

Radili jsme se, hovořili to a ono a koneckonců, byli jsme vesměs toho názoru, že vrahy by mohli být přece jen někteří beni Tamin. Nezbyvalo nám tedy nic jiného, než pustit se po karavanové cestě směrem k Mekce.

Zbývala mně ovšem ještě malá naděje; spočívala

ve stopách vrahů. Kdybych měl možnost je ještě téhož dne sledovat, mohl bych alespoň očekávat, že se dovím něco určitějšího.

Když jsem o této naději řekl šejkovi, velmi horlivě mne vybídnul, abych se ihned pustil do stíhání vrahů. Byl jsem k tomu z pochopitelných příčin ochoten, ale chyběl mi kůň, v čemž mně zase pomohl sám mutessarif. Dal mně ihned osedlat koně ze své soukromé konírny!

Šejk hořel touhou ztrestat pachatele a byl odhodlán pustit se za mnou se svým průvodem a Haddedi-ny, jimž chtěl opatřit koně. Haddedinové by se rádi přidali ke mně ihned, ale chyběli jim koně stejně jako mně a kromě toho museli pohřbít Mesuda ben hadži Šukar.

Můj hadži Halef však nechtěl čekat do zítřka a jeho chvástavé výmluvnosti, která guvernéra bavila, se podařilo vyloudit na něm druhého koně.

Nemohli jsme však vědět, kam nás stopy vrahů zavedou a bylo tedy možné a snadné, že se s námi naši následovníci minou, protože nás nebudou moci nalézt. Aby se tomu předešlo, dohodli jsme se, že jim v každém případě v osadě nedaleko Basory, která se jmenuje Mangašania, nechám vzkaz nebo znamení.

Koně již stáli připraveni na nádvoří. Rozloučil jsem se s mutessarifem a šejkem a odjel jsem s Halefem, aniž bych měl ručnici. Byli by mně ji rovněž půjčili, ale myslel jsem si, nežli špatnou, raději žádnou.

Ujížděli jsme cvalem ke Staré Basoře, kde jsme především chtěli uvědomit Omara ben Sadek o tom, jak jsme pořídili a co hodláme podniknout; pak teprve jsme chtěli pátrat po stopách loupežné rotty.

Omar seděl vedle mrtvoly svého mladého zetě, vedle něhož trčel v zemi Omarův nůž, což bylo podle haddedinského zvyku znamením skálopevného rozhodnutí, že Mesudova smrt bude krvavě pomstěna.

A toto rozhodnutí se projevovalo také ve strnulosti jeho tváře a v zasmušilém pohledu, jímž nás vítal. Klidně mne vyslechl, když jsem mu vyprávěl, co jsme vyřídili v Basoře, a pak řekl:

"Kdyby tě byl bratr mé ženy poslechl, emlre, byl by dosud naživu; mou povinností je však pomstít jeho smrt a také se dříve nevrátím do stínů haddedin-ských stanů, dokud pachatele neskolím. Ed dem b'ed dem (krev za krev) a podle toho budu jednat, jinak bych byl u celého svého kmene v opovržení."

"Ano! Dnešní vraždu jsme povinni pomstít," přizvukoval mu Halef velmi vážně, "kdybychom se všemožně nevynasnažili, abychom vraha dopadli a ztrestali, nesměli bychom našim bojovníkům na oči a Hannech, nejlíbeznější květina země a nejctnostnější ze všech žen, by se ve mně zklamala."

Rozloučili jsme se s Omarem a zajeli jsme k severní části zříceniny, kde jsme našli stopy, náležející vrahům. Stopy byly tak znatelné, že nebylo žádným uměním udržet je v dohledu. Směřovaly na jihozápad, a kdyby se držely v tomto směru, byly by nás dovedly na poutničskou cestu z Basory do Mekky.

Tato okolnost mi byla stejně příjemnou jako nepříjemnou. Proto příjemnou, že cesta byla poměrně hustě obydlena a poskytovala tudíž výhodu, že jsme se mohli poptávat, a proto nepříjemnou, že obyvatelstvo při všech cestách směřujících do Mekky je nesnášenlivě mohamedánského smýšlení a mohla nás tudíž postihnout lecjaká pohroma, kdyby se prozradilo, že jsem křesťan.

Protože jsme po stopě mohli postupovat pouze do večerního soumraku, pobízeli jsme koně, pokud to bylo možné, ke spěchu, takže jsme urazili značnou vzdálenost, dříve než se setmělo.

Utábořili jsme se v širém prostranství, odpočinuli jsme si a jakmile se úsvit zešeřil, jeli jsme dále.

O dvě hodiny později jsme dorazili k Mangašani-a, osadě, kde již před Mohamedem dal arabský náčelník Keis postavit strážnou věž.

Našli jsme prabídné hnízdo, obývané větví velkého kmene taminského. Tito lidé se nazývali beni Ma-zin a zdáli se mi podezřelí, ale smířil jsem se s touto okolností, když jsem se rozpomenul na úmluvu se šejkem Abdem el kahir, že mu zde totiž zanechám zprávu. Kdyby nás byla stopa vrahů vedla jinam, byli bychom tím ztratili mnoho drahocenného času.

Před osadou se potulovalo několik chlapisek, kteří nás zdravili s přemrštěnou vlídností, jejíž upřímnost byla již na první pohled pochybná. Připadalo mně to, jakoby již čekali na náš příjezd a jejich až příliš pát-ravé až úskočné pohledy, jimiž nás sledovali, se mně vůbec nezamlouvaly.

Ptal jsem se, je-li možno mluvit se šejkem el be-led (obecní starosta), a když mně bylo přisvědčeno, dal jsem se k němu dovést.

Bydlel v dosti prostorné hliněné chatrči, z jejíž otevřených dveří vykročil, když nás uviděl přicházet.

Také zde mi to připadalo, jako bychom již byli očekáváni. Ptal jsem se ho, viděl-li tlupu jezdců, kteří tudy před několika hodinami projeli.

"Ovšem; viděl jsem jezdce," odpověděl mi, "zastavili se u studny a naplnili své měchy."

"A kam se dali? Na kterou stranu?"

"Tam!" pravil a mávnul rukou na západ.

"Nejeli tedy již po poutnické silnici?"

"Ne, protože by tudy nedorazili do svého duaru a jim se chtělo domů."

"Domů? Víš tedy, kde je jejich obydlí?"

"Ano."

"A kdo jsou?"

"Ovšem."

"Kdo tedy?"

"Byl to Humam ben Džihal, šejk Hadešů s několika bojovníky. Byli v Kubbet el islám, aby vzývali ibn Risaa. Šejk tím dostal svého slibu."

"A kde bydlí?"

"Ve vadi Basám, na druhé straně vasitské silnice, tři dny jízdy odsud."

"Jsi si jist, že se nemýlíš?"

"Jak bych se mohl mýlit? Humam ben Džihal je můj přítel a bratr, jehož často navštěvuji."

"Jak dlouho se zde zdržel?"

"Ani ne půl hodiny. Měl nějak příliš naspěch, aby se dostal ke svému vadi Basám."

"Řekl ti snad, proč tak spěchá?"

"Nerekl, protože jsem se neptal. Chcete sestoupit a naplnit své měchy?"

Měli jsme měchy, neboť v oněch krajinách vodní měch patří k sedlovému postroji.

"Dovolíš-li, učiníme tak," řekl jsem.

"Dovolím, zaplatíte-li obvyklý poplatek."

Dal jsem mu peníze, ostatně velmi skromný obnos, sestoupil jsem z koně a žádal Halefa, aby koně odvedl ke studni, dal jim napít a pak naplnil vodou naše měchy. Pak jsem obešel osadu, abych se porozhlédl, byla-li zpráva šejka el beled správná.

Byla! Stopa, kterou jsme sledovali, se táhla vskutku na západ, takže se mi zdálo, že nás šejk neobe-Ihal, ale přesto vše mně říkalo, abych mu příliš nedůvěřoval.

Protože jsem věděl, koho máme na mušce, nepotřebovali jsme tolik chvátat a naopak - mohli jsme klidně čekat v Mangašania na muntefického šejka, abychom se s ním spojili a jeli dále. Okamžité stíhání po stopě bylo zcela zbytečné. Halef s tím byl srozuměn.

Obyvatelé Mangašania nám přinesli za malý poplatek jídlo a projevovali nám všemožnou pozornost. Přitom se mnou jednali velmi ostýchavě a několikrát jsem pozoroval, že jejich oči spočívaly na mé tváři s velice zvláštním výrazem. Byl jim snad veleznámý a veleslavný Kára ben Nemsí popsán a vyličen? To mohl učinit jedině vrah, který byl jistě přesvědčen, že ho budeme stíhat, a řekl jim to. To zase zvýšilo mou nedůvěřivost.

Záhy po poledni přijel Abd el kahir s Haddedinou a svými Muntefky. Nenadal se, že se v osadě se mnou setká, když jsem mu však řekl, co jsem se dověděl, zvolal:

"Ano, tohle vysvětluje mnoho, emire. Šejk Hade-šu je opravdu lupičem a je zcela možné, že se dopustil vraždy v Basoře. Alláh nechť ho za to zničí, že se odvážil zneužít mého poctivého jména. Pojedeme okamžitě za ním. Znam cestu do vadi Bašamu, ač jsem tam nikdy nebyl."

Vypravili jsme se tedy a jeli jsme až do soumraku, načež jsme se utábořili v poušti. Žádal jsem šejka, aby dal rozestavit stráž, čemuž se vysmál, ale nevyhověl. Protože jsem podobnou opatrnost nikdy nezanedbával, podělil jsem strážemi Haddedinou a sám jsem bděl s prvním z nich.

Po dvou hodinách jsme byli vystřídáni Halefem a Omarem, načež jsme ulehli. Vbrzku mne však probudil výstřel.

Vyskočil jsem a tápal jsem se, kdo vystřelil. Vystřelil Omar. Spatřil ve tmě plížící se postavu a volal na ni; protože se však nedočkal odpovědi, vystřelil. Nevěděl, zda to byla lidská bytost nebo zvěř.

S ručnicí a revolverem v ruce jsme obešli ležení a našli dobře vyzbrojeného beduína, jemuž Omarova koule prorazila lebku. Byl mrtev. Posvětili jsme si na něho několika sádkami a poznali jsme v něm k našemu údivu jednoho z lupičů, které jsme stíhali.

"Vidíš aspoň, že bylo správné rozestavit stráž," řekl jsem šejkovi, "očekávali nás a plížili se k ležení, aby nás přepadli. Je nutno zdvojnásobit stráž."

Stalo se tak, ale až do rána se již nestalo nic. Jakmile se rozednilo, našli jsme stopy nočních útočníků, kteří byli od provedení svého záměru zdrženi jen Omarovou bdělostí. Jejich nové stopy odbočovaly od dosavadních nalevo.

"Chtějí nás zmýlit," pravil šejk, "ale to se jim nepodaří. Nepustíme se za nimi, nýbrž pojedeme přímo k vadi Basám. Ať se starají sami, aby nás dohonili."

Souhlasil jsem a dřívější směr byl tudíž zachován. Za celý den jsme projížděli krajinami, které sice nebylo možno nazvat pouští, ale přesto mohly být porovnány se saharskými krajinami.

Navečer jsme dospěli po karavanové cestě, směřující od Vasitu do Džul Ošar, ke studni, která obsahovala značné množství vody, ale špatné. Uložili jsme

se při ní a napojili koně. Ráno jsme jeli dále, abychom dorazili pokud možno blízko vadi Basám a tam číhali na vrahy. Stalo se však jinak.

Nebylo ještě poledne, když jsme spatřili houf jezdců, kteří se k nám přibližovali zleva v ostrém úhlu. Byli pouze čtyři, snad tedy oddíl těch, na něž jsme čekali. Chopili jsme se zbraní a zastavili jsme, abychom na ně počkali.

Přichozí pohnali koně do cvalu a brzy jsme poznali, že jsme byli na omylu, totiž já a Haddedinové, nikoli však Muntefikové, neboť šejk, když rozeznal tváře příjezďících, zvolal:

"Jsou to oni, emire, docela jistě oni. Mají v čele svého šejka, Humama ben Džihal; jsou to Hadešové."

"Znáš ho dobře?" otázal jsem se.

"Ovšem!"

"Tedy nás šejk el beled z Mangašania pořádně napálil, neboť z těchto mužů nás v Kubbet el islám ne-přepadl ani jediný."

"Cože? Jakže? Nikoli tito lidé?"

"Ne!"

"Nechť tedy Alláh zatratí prokletého lháře, ale to je málo! Potrestám ho sám - hůř než Alláh!"

Čtyřlístek hadešských Arabů přiharcoval a zdravil nás. Jejich náčelník se ptal po příčině a směru naší jízdy a já jsem považoval za nejlepší, říci mu pravdu. Vyhlížel ovšem docela jako lupič, ale konečně - beduinové v oblasti Tigrisu a

arabské pouště jsou víceméně vesměs lupiči.

"Allah! Alláh!" zachechtal se, když mne vyslechnul, "nemám vám za zlé, že jste mne považovali za lupiče, ale řeknu vám tolik, že bych to zaonačil lépe, kdybych se byl dopustil vraždy v Kubbet el islám. Rád bych však znal toho, s kým jste mne omylem zaměnili. Nechtěli byste mi ho řádně popsat?"

Vyhověl jsem jeho přání. Jakmile jsem se zmínil o jizvách, zvolal:

"Mašallah! Od pravé strany k levé šikmo přes čelo dolů?"

"Ano."

"On jediný měl takové jizvy?"

"Ne. Všichni jeho lidé měli zrovna takové."

"Už to mám. Víš, kdo to je!"

"Nuže? Pověz to přece!" naléhal jsem na něho.

"Vždyť je to - - - ale ne! Počkat!" přerušil se chlapík, a v jeho tváři se zračila dravci číhavost, "budete ho pronásledovat?"

"Zajisté."

"Kdyby bylo třeba, až do sídel pastvisek jeho kmene?"

"Zajisté!"

"Tedy mně něco slibte!"

"Co si přeješ?"

"Že tam pojeděš cestou, kterou ti označím."

"Něco podobného nemohu slíbit, protože je docela možné, že mne nepředvídané okolnosti donutí odbočit od této cesty."

Ale v tom mne přerušil Abd el kahir, šejk Munte-fiků:

"Zdráháš-li se vyhovět jeho přání, nic se tedy nedovíme. Zavazují se slibem místo tebe."

"Dobrá, a já tě tedy zavazuji rovněž tímto slibem," pravil Humam, "ostatně nepotřebujete se za ním pla-hočit, neboť kdybyste jeli se mnou do vadi Basám, stejně vám padne do rukou. Žiji s ním rovněž v krevní mstě. Jeho a můj kmen se navzájem pronásledují -právě jsem tam byl a postaral jsem se o to, aby mně vběhnul do pasti." A zasmál se.

Pobídlí jsme ho k podrobnějšímu vysvětlení.

"Dověděl jsem se, že odjel do Basory a vypravil jsem se tedy do jeho duaru, abych mu tam připravil pěkný kousek, ha ha ha," pokračoval zlomyslně, "jaký kousek, to zrovna nepotřebujete vědět, ale mohli byste mně ho pokazit, kdybyste uhnuli z cesty, kterou vám naznačím."

Vím však docela jistě, že sebere kdekoho a potáhne proti mně, jakmile se z Basory vrátí. A teď vám řeknu, kdo to je.

Jmenuje se Abd el Birr, je šejkem Maliků ben Handhala a bydlí ve vadi es šagina."

"Alláh'w Alláh!" vykřikl Abd el kahir, "to je možná

věci Ano! Tomu věřím! A teď již také vím, proč nás obelhal šejk el beled z Mangašania, ten pes! Vždyť je jeho soukmenovcem. Mangašania je obývána beni Mazim, kteří náležejí k velikému kmeni Tamim a Malíkové beni Handhala jsou zrovna takovými psy z téže kmenové čubky. On se šejkovi svěřil a spolčil se s ním."

"Máš pravdu! Znovu tvrdím, že vrahem, jehož hledáte, je vskutku tento Abd el Birr; přísahám to na el kuran!"

"Jsme tedy nuceni pustit se za ním."

"Nechtěli byste raději se mnou do vadi Basám a tam na něho počkat? Přijde docela jistě."

"Nemůžeme. Tolik času nemáme."

"Obraťte tedy a jed'te až k jeho poslednímu noclehu, načež se pusťte po jeho stopách. Bude se přidržovat vasitské silnice až ke Džul Ošar, odkud přejde na cestu k Mekce. Chceš se tak zachovat?"

"Ano. Slibuji ti to. Je to také nejkratší cesta k jeho duaru."

Byl jsem docela jiného názoru, než Abd el kahir, ale nic jsem neřikal a nechával si vše na potom. Ještě jsme vyměnili s lupiči několik zdvořilůstek, načež jsme se s nimi rozloučili - vraceli jsme se totiž tam, odkud jsme přišli!

Humam ben Džihál a jeho tři Hadešové stáli však vytrvale, aby viděli, zdali zachovááme slib. Obracel jsem se často k nim, aniž jim to mohlo být podezřelé, jakmile jsme však ujeli tak daleko, že nás již Hadešové nemohli vidět, odbočil jsem z dosavadního směru vpravo.

"Co děláš?" tázal se mne Abd el kahir. "Jedeš nesprávným směrem."

"Jedu směrem zcela správným," odpověděl jsem. "Byla by to oklika."

"Právě naopak. Naši nepřátelé ujíždějí na jihozápad, kdežto my jedeme přímo na jih. Jak bychom je tedy dohonili?"

"Pojedeme za nimi od našeho a jejich posledního noclehu."

"To by byla oklika, při níž bychom ztratili celý den jízdy."

"Ale zavázal jsem se slibem."

"Ale já ne! Ostatně tento předmět nemá ani pro tebe vážný význam a nedopustíš se žádného vážného hříchu, nebudeš-li se tímto rychle daným slibem řídit. Chceš-li však slibu dostát, nic proti tomu nemám. Jen jed' klidně dále. Já jsem však nikomu nic nesliboval a nebudu dělat žádné zbytečné okliky, protože chci padouchy dohonit, dřív než dorazí do svého duaru. Kdyby už tam byli, byl by útok na ně obtížnější."

Mimo to veškeré chování Hadešského šejka se mi jeví podezřelé. Zcela jistě se dopustil něčeho dareb-ného, o čem nemáme vědět, a podobného tajnůstkář-ství si vždy všímám a jdu mu na kořínky. Chci totiž vždy vědět, koho a co mám před sebou i za sebou."

Pokračoval jsem ve vytyčeném směru; Halef, Omar a ostatní Haddedinové se přidali ke mně a Muntefiko-vé dorazili po nějaké době také za námi, když se přesvědčili, že nehodláme ustoupit od svého úmyslu.

Co mně také záleželo na lehkomyšlných slibech jejich šejka? Musel jsem mít na zřeteli naši záležitost, nikoli však

podezřelé přání nějakého Humama ben Džihal, jenž byl podle všeho lotrem, jako všichni beduíni.

Jeli jsme tedy na jihozápad a také jsme brzy narazili na stopy oněch čtyř Hadešů. Drželi jsme se jich a jeli jsme až do večera, aniž by se něco zvláštního přihodilo. Okolní krajina měla velice smutné vzezření a voda nám docházela, ale nechtěl jsem zabočit na jih k vasitské cestě, protože by to byla nová oklika a poněvadž podél ní bydlely četné větve tamimského kmene.

Tito Tamimové byli zajisté sprátcenými s Abdem el Birr, který je již také na nás mohl dávno upozornit. Nebyli bychom tudíž mezi nimi bezpečni - vždyť jsem neměl své ručnice!

O něco dále bydleli však na téže cestě příslušníci jiných kmenů, jimž jsme mohli věnovat o něco více důvěry. Proto jsme pobízeli své koně ke všemožnému spěchu, jen abychom urazili rádný kus cesty.

Důsledkem toho byli nejen koně, ale také jezdcí velice unaveni. Proto jsme také večer rychle usnuli, sotvaže jsme rozestavěli noční hlídky. Abd el kahir po včerejší zkušenosti již totiž nepovažoval za zbytečnost zabezpečit se na noc bdělou stráží.

Byl jsem však záhy probuzen a sice Omarem ben Sadek. Trásl mně silně ramenem a šeptal, aby nebudil ostatní spáče: "Vstaň, sidi a poslouchej! Jaké to divné zvuky! Takové zvířecí hlasy jsem jakživ neslyšel."

Vyhověl jsem mu a vzdálil se s ním na pár kroků od ležení, kde mne již nerušilo chrápání lidí a koňské funění.

Naslouchal jsem.

Vůkol bylo hluboké ticho, brzy jej však přerušily podivné zvuky, které mi rovněž nebyly povědomé. Ze zvířecího hrdla vycházet nemohly a když se opakovaly po několikáté, řekl jsem:

"Zvláštní! Není-li to hlásek nařikajícího dítěte, pak tedy nevím, komu bych jej přisoudil. Ani šakal, ani fenek - a hyena už vůbec ne. Přibližujme se zvolna, ale se zbraní v ruce!"

Kráčeli jsme tiše a čím dále jsme kráčeli, tím zřetelnější byly zvuky; později jsme již rozeznávali dvě slabiky, totiž "zař" a "ka" a tyto slabiky mohly vycházet jen z dětského hrdla.

"Zarka" je femininum arabského slova "asrak", což znamená "modrý" a jednalo se tedy o ženské jméno, buď matky nebo chůvy.

Ale aby dítě bylo samo v noci na poušti? To není možné! Zcela jistě u něho byli dospělí lidé a bylo tedy třeba nejvyšší opatrnosti, neboť to mohla být pro nás nepřátelská past.

Plížili jsme se tedy stále blíž a blíž, až jsme konečně v úžasu viděli docela malé dítě. Leželo v písku úplně opuštěné a vůkol nebylo živé duše!

Opatrně jsem prošel okolí, přičemž jsem se neustále obával nějakého uskoku, ale nic jsem nepozoroval.

Tato obchůzka mně zabrala hodně času a když jsem se vrátil k Omarovi, velmi jsem se divil nad výjevem, jenž se mi naskytl. Omar seděl na zemi a měl dítě v náručí. Dítě ovinulo svými pažemi jeho šíji a spalo.

Omar kladl prst na ústa - nahnul jsem se k němu.

"Tiše, sidi, ať se neprobudí! Usnul. Můžeme se vrátit, ale tiše, zcela tiše," šeptal a zvolna povstával, aby dítě otřesem neprobudil.

Pak je nesl opatrně do našeho ležení, kde usedl na své místo a zůstal po celou noc v úplné nehybnosti - on, drsný beduín, jehož jsem viděl rozcitlivělého jedině vůči jeho mladé ženě!

Případla totiž na mne poslední hlídka a byl jsem tedy až do úsvitu svědkem něžné a tklivé péče, kterou svému nalezenci Omar věnoval.

Byl to hošík. Za úsvitu protahoval údy a ještě v po-lospánku volal znovu onu záhadnou Zarku. Pak otevřel oči, ale jaké oči!

Měl docela modré oči! Skoro bych řekl nebesky modré, kdyby vůbec byly nějaké nebeské oči, které jsou podle mého úsudku básnickým obratem.

Ale arabský klučina s modrými očima, to již také bylo něco. Omar vykřikl překvapením a byl svým objevem úplně nadšen, neboť klouček byl jakoby ho vymalovali a jistě se ještě nedožil dvou let.

Omarův výkřik probudil všechny nocležníky, kteří se ohromně divili, když spatřili cizí dítě. A klouček, který se bál neznámých osmahlých chlapů, hledal ochranu na Omarově šíji a stále se dovolával své Zar-ky, kterou asi již dávno postrádal.

Dali jsme mu napít a sehnali pro něho několik měkkých datlí; tím jsme ho upokojili.

Ale co s kloučkem? Vzít ho s sebou bylo obtížné a nechat ho na poušti by bylo zcela nemožné. Nejbližší osadou byl el Achadid na vasitské cestě; tam jsme ho tedy chtěli dopravit, neboť jsme se domnívali, že tam patří. Byli jsme tím donuceni k oklice, ale nedalo se na tom nic změnit.

Nasedli jsme tedy na koně a cválali k osadě. Dítě se nás bálo a plakalo, kdykoli se někdo z nás k němu přiblížil, ale vůči Omarovi, svému pěstounovi, projevovalo podivuhodnou něhu a přítulnost, ze které byl beduín celý šťastný.

Držel kloučka, zahaleného haikem, na koni a pečoval o něho tak pozorně, že bych se byl podobné vlastnosti od něho nikdy nenadal.

"Sidi," řekl mi, "tohle je pravé dítě mého srdce. Alláha беру za svědka, že ho odevzdám jen jeho otci."

"A nenalezneme-li ho?"

"Nechám si ho tedy a přivedu ho Saháme, ženě své lásky, která se bude těšit z mého daru."

Jeho náchylnost k dítěti vzrůstala každou hodinou a když jsme v podvečer dorazili již docela blízko k el Achadidu, řekl:

"Přeji si, abychom jeho rodiče nenalezli. Pohleď jen, jak mne tahá a rve bradu a přitom se směje. Ale přinesu jim ho, přinesu, byt by i bydlel na kraji světa. Přisáhám Alláh! Přinesu jim jejich ztracené štěstí."

Netušil však, jak osudným pro něj bylo dovolávání se Alláha. Záhy poznal následky!

El Achadid nebyl obýván žádnou tamimskou větví a když jsme tedy neměli čeho se obávat, zajeli jsme do osady.

Ale pátrali jsme nadarmo. Nikdo nalezence neznal, nikomu dítě nechybělo a nikdo také nevěděl, ztratil-li se dítě

některým rodičům v sousedních duarech.

Navrhoval jsem, abychom dítě svěřili péči nějakého achadidského usedlíka, neboť by nám bylo za jízdy překáželo a achadidští sousedé mohli snáze než my vypátrat, odkud dítě pochází, ale Omar živě odporoval a posléze prohlásil: "Nikoli, šidi! Já jsem hoča nalezl a chci ho odevzdat rodičům přímo. Cizím lidem ho nesvěřím a ne-najdu-li jeho rodiče, nechám si ho. Bude mým synem. Což abych ho nazval Zarkou?"

"To je přece ženské jméno!" "Dobře! Necht' se tedy nazývá el lakit (nalezenec). Není jméno, jež by pro něho bylo vhodnější - - -"

3. Pro dítě všechno

Sousedé el achadidští se k nám chovali vlídně. Zdarma nám nabídli vodu - v oněch krajinách vzácná věc! - a za velmi nízké ceny nám dali ovoce, mouku a jiné potraviny.

Jeden z nich se právě vrátil z Vasitu a vyprávěl, že se setkal s Abdem el Birr a jeho handhalskou tlupou. Když se o tom mimochodem zmínil, zpozoroval jsem, že mezi achadidskými a handhalskými je nepřátelská řevnivost a proto jsem oznámil, proč jsme do této krajiny přišli.

Okamžitě nám bylo blahopřáno veškerými obyvateli k úspěchu, byli jsme přinuceni pobýt v osadě jako hosté a když jsme příštího rána vyjžděli, byly nám dány veškeré potřebné zprávy a pokyny, protože Mun-tifikové již byli se svými krajinými a místními vědomostmi pomalu v koncích.

Dozvěděli jsme se tedy, že Malikové beni Handhala jsou před námi s výhodou půldenní jízdy a museli jsme se přičinit, abychom tento náskok vyrovnali. Toto předsevzetí nám však bylo ztěžováno chlapečkem, který přes veškerou pečlivost Omarovu přece jen trpěl rychlou jízdou a nemohl již více vydržet.

Muntifikové reptali, ale Omar si z toho nic nedělal. Modré oči mu zkrátka učarovaly a jak se zdálo, myslel nyní více na chlapce, než na celou svou krvavou pomstu, která nás vlastně v tyto odlehle končiny zavlékla.

Po celou dobu hovořil a žvatlal se svým "el lakit", ačkoliv mu hošík odpovídal jen jediným slovem - "Zarka". Náleželo snad přece jen toto jméno jeho matce?

Na sklonku téhož dne jsme zase narazili na stopu prchajících Handhalů a po krátké poradě se rozhodli, ustoupit od ní jen tehdy, kdyby se jednalo

o objížděku některé osady, jejíž obyvatelé nás nesměli zahlédnout.

Stíhání lupičů se až dosud přidržovali vasitské cesty, ale příští dopoledne směřovala jejich stopa k Ma-viji, osadě, rozložené při cestě do Mekky.

Bylo nám řečeno, že v této osadě bydlí anbarští Arabové, před nimiž jsme se nemuseli skrývat, jak jsme si mysleli, protože nepatřili k Tamimům a chtěli jsme se jich ptát na Handhaly. Ale přesto jsem z opatrnosti radil, aby celá družina počkala mimo osadu a sám jsem se vypravil s Halefem na zvědy.

Několik mužů stálo u předních chatrčí a stanů. Jakmile nás zahlédli, pádili do osady, patrně proto, aby oznámili příjezd dvou cizích jezdců. Ale přes to všechno, když jsme již byli v samém středu osady, neviděli jsme nikoho, jedině stařenu, které jsem se dotazoval po šejkovi el beled.

Ukázala nám veliký stan; bydlíště tohoto významného hodnostáře. Zajeli jsme tam a volali. Vchodová opona se rozevřela a přísný vladař vesnice se objevil v otvoru.

Aniž vyčkal, oč nám jde, zval nás dovnitř na čibuk. Omlouvali jsme se, že nemáme moc času, on však toho nedbal a opakoval své pozvání tak důrazně, že by bylo neodpuštělnou urážkou, kdybychom jeho pozvání odmítli.

A zneptátelil si někoho v těchto místech jsme nesměli, poněvadž jsme se tudy museli vracet. Sestoupili jsme tudíž, přivázali koně ke stanovým tyčím a vešli jsme.

Hospodář nás vítal úplným a dokonalým "ala va sála va marhába" (uvítací fráze), což zahnilo nepatrné obavy, které jsem dosud měl, neboť nikdy se takto nevítá přichozí, jehož nemají rádi.

A hned nás také vyzval, abychom usedli. Na dlouhém kůlu viselo několik čibuků, ze kterých nám vyhledal dva nejlepší, pak nám dal tabák a křesadla. Byl zkrátka svrchovaně vlídným a úslužným hostitelem, posadil se k nám a navazoval hovor, aniž se ptal na naše záměry, důvody a úmysly.

Ale v tom jsem již také zvenku zaslechl tiché, plíživé kroky mnohých lidí, čímž se má nedůvěřivost znovu zburcovala.

"Obyvatelé této osady nejspíš nejsou doma," řekl jsem zcela klidně, "viděl jsem jen několik mužů a stařenu."

Šejk rychle vstal, začal se tvářit docela jinak a odpověděl:

"Všichni jsou doma, všichni a čekali na vás."

"Na nás čekali?" tázal jsem se, aniž jsem povstal, "věděli snad, že sem přijedeme?"

"Věděli to! Abd el Birr, šejk Handhalů, nám řekl, že sem přijdete, psové křesťanstí, abyste poskvrnili svatou cestu poutníků. Za to zaplatíte svými životy! Naši muži jsou skryti, aby vás, psové smrdutí - - -"

"Zavřete hubu!" osopil jsem se na něho, vyskočil jsem a také Halef se již vymrštil, "ano, já jsem křesťan, ale pes jsi ty!"

"A tvoji lidé jsou psovskými syny a zbabělými potomky čubčích vnuků, kterým ukážeme své biče!" přerušil mne můj statečný neohrožený Halef a již také strhnul z kolíků krátkou, z kožených řemínků spletenou žílu a přetáhnul chlapa dvakrát, třikrát, čtyřikrát křížem krážem přes hlavu.

Šejk chtěl vykřiknout, ale již se k tomu nedostal, neboť jsem ho srazil k zemi a rozhrnul stanovou oponu, užívanou namísto dveří.

Opravdu! Venku stálo nejméně sto ozbrojených mužů a výrostků, připravených k usmrcení a roztrhání hanobitelů "svaté" silnice a za nimi se seskupilo ženské plemeno různého věku.

Chtěl jsem se vyšvihnout na koně, skokem se přenést přes tyto hlupáky a prorazit jejich řady, ale úskočný hadži Halef mne popadl a odtáhl, načež se rozkřikl, dříve než došlo k nějakému projevu zbrklého náboženského fanatismu:

"Cože vám to vlezlo do hlav, vy pravověrní muslimové a stateční válečníci z Mavija? My přece náležíme k Handhalům a náš šejk, Abd el Birr, nás vyslal, abychom zdejšímu starostovi oznámili, že nevěřící psi, na které číháte, přijedou zanedlouho. Opustili jste své úkryty předčasně! Každým okamžikem se mohou džaurové objevit a jestliže vás uvidí takto shromážděné, uprchnou vám! Honem se skryjte, dokud je čas! Rychle, rychle, jinak vám utečou!"

A aby je dokonale omámil a dodal důrazu své lži, uskočil zase do stanu a - já za ním. Šejk se dosud válel v mrákotách na zemi. Vyhlédli jsme několika trhlinami a viděli jsme, jak se zmámený dav rychle rozprchává.

Chytrácký hadži, když zjistil váhu svého úspěchu, zachechtal se do pěsti a pravil:

"Vidíš, jak to pomohlo, sidi? Snad bys byl dvacet či třicet těchto hlupců skolil svými pěstmi, ale před břitkostí mého jazyka prchají všichni, všichni - a bylo jich třikrát třicet a ještě snad třicet, nepočítaje ženy. - Hamdulillah! Už zalezl i poslední! A teď ven odsud a na koně!"

Venku nebylo ani živé duše, ale sotvaže jsme nasedli, vyrazilo několik lidí do této chvíle ukrytých za dlouhou nízkou chatrčí. Poznal jsem Abda el Birr a jeho tři Handhaly.

"Byli jste oklamáni, zrazeni, podvedeni!" řval vztekle, "vzhůru, hlupáci! Za nimi! Skolte je, než vám utečou!"

Halef ho mohl zastřelit, ale neudělal to. Protože měl dosud v ruce bič, jímž udílel obecnímu starostovi lekci z mravovědy, švihl jím několikrát velmi významně do vzduchu.

Pak jsme cválali tryskem z vesnice, pronásledováni sraženým a potácejícím se klubkem, v němž druh druhovi překážel. Všichni řvali tak, jako jsem jakživ ani Indiány řvát neslyšel.

Dalo se očekávat, že nás budou splašení fanatici pronásledovat; proto jsme se nezastavili, když jsme svoji družinu dostihli, nýbrž hnali se kolem ní dále, a volali, aby se řídili naším příkladem.

Abychom pronásledovatele zmátli, zahrnuli jsme přímo na sever, kam jsme vůbec nechtěli, a když jsme se ohlédlí, opravdu jsme spatřili tlupu jezdců vyjíždějících z osady; tito lidé však brzy poznali, že máme velmi značný náskok a vraceli se tedy již po několika minutách.

Nato jsme se vrátili také, ale velkým obloukem do původního směru, přičemž Halef vyprávěl ostatním naše dobrodružství a strašlivě se vychloubal ohromným chytráctvím.

Dohonili jsme tedy lupiče, protože se zastavili v Ma-vija, aby nás zničili. Abd el kahir radil, abychom je přepadli na cestě k nejbližší osadě, čemuž jsem však odporoval, protože se dalo předvídat, že právě od poslední zkušenosti se budou chovat velice opatrně.

Nejbližší osadou byl Ěr Rakmatan, který již náležel Handhalům a nechtěl jsem tedy skákat mezi dvěma ohni, nýbrž pokusit se o přepadení a přemožení lupičů teprve za Rakmatanem. Haddedinové souhlasili se mnou.

Rakmatan je rozložen na horním konci vadi Falg a je mezi mohamedány proslaven jako bývalé sídlo básníka Maleka ben Reib el Mazini.

Předpokládali jsme, že Abd el Birr neopustí Mavija jen tak rychle a stane-li se tak přece, že počká u svých soukmenovců Rakmatanů. Protože jsme byli prozrazeni, bude se asi domnívat, že se již nevrátíme - podle toho všeho jsme měli čas až do rána.

Nijak jsme tedy nespěchali a mimo to jsme vykonávali velikou okliku, abychom nebyli spatřeni, takže se již stmívalo, když jsme dorazili na poutnickou cestu, kdy jsme minuli Rakmatan a skryli jsme se za skaliska ve vadi Maskat ér raml, za nímž začíná poušť zvaná Es Šina.

Onar měl čas a oči výhradně jen pro péči o svého malého nalezence. Bylo vskutku dojemné vidět a slyšet, s jakou něhou se stará o jeho skromné potřeby a s jak tklivé měkkým přízvukem s ním hovoří. Žádná matka by nebyla byla něžnější, rozmluvnější a pozornější. Však se ho také dítě nechtělo ani na okamžik pustit.

Záleželo mně ovšem na tom, abych se dozvěděl, zdali Abd el Birr již dorazil do osady a nebo ji již opustil, což jsme ovšem neočekávali; proto jsem se rozhodl, že půjdu na výzvědy sám. Halef mě chtěl doprovodit, ale odmítnul jsem ho. Nebyl by mně prospěl, ale spíše uškodil. Světlý haik, jenž mne mohl prozradit, jsem ovšem nechal v ležení.

Při našem příjezdu do vadi Maskat ér raml jsem viděl osadu: čas, za který bych tam za soumraku došel, jsem odhadoval na půl hodiny a opravdu, jakmile tato doba uplynula, stál jsem již u první chatrče.

Z oken vyzařovala v celé vsi zář kahanů, plněných sezamovým olejem. Osada lne k ohybu vadi Falg a nechtěl-li jsem být spatřen, musel jsem slídit a vyzvídat v humnech.

Plížil jsem se od příbytku k příbytku, až jsem z jedné strany vesnici obešel; pak jsem se vracel, abych svou pozornost soustředil na budovu ze všech největší a podle toho asi náležející nejbohatšímu sousedovi, ne-li zrovna starostovi. Zpozoroval jsem, že před dveřmi této budovy bylo přivázáno několik koní. Zadní zed měla čtyři okénka, z nichž tři byla osvětlena. Doplížil jsem se k prvnímu a nahlédl jsem dovnitř.

Viděl jsem malou, prostince zařízenou místnost, ve které seděla jakási žena nehybně na rohoži. Zdálo se, že naslouchá, co se v jejím sousedství hovoří, neboť z vedlejší místnosti bylo slyšet hlasy. Tuto druhou místnost jsem si prohlédl druhým oknem. Byla větší a seděli v ní tři muži. Jeden z nich povstal a rozčileně popocházel - byl to šejk beni Handhalů.

"Tedy můj syn, mé jediné dítě, jež se mi při mém stáří narodilo, zmizelo, bylo uloupeno Humamen ben Džihal, prokletým psem Hadešským!" zvolal náhle a zalomil rukama, "ale byl to opravdu on? Kdo ho viděl? Kdo ho poznal?"

"Tvá žena, neboť ho dobře zná. Byla s dítětem na makbara (hřbitov) zcela sama a tam byla Hadešany přepadena."

"Oh, prokletá, peklu propadlá! Ale já jí to záhy spočítám, velmi záhy! Neboť odsud pojedou ihned dál, abych doma shromáždil bojovníky k odvetné výpravě. Jakmile budou naši koně nakrmeni a napojeni, pojedeme odsud. Srovnám se zemí celý vadi Basám pro tuto krádež dítěte! Human se mně strašně pomstil, strašněji se již pomstít nemohl, ale moje pomsta bude ještě strašnější! Znal mou nekonečnou lásku k tomuto dítěti a nejspíš je na cestě zavraždil.

A tato žena - co dělá nyní? Sedí a dřepí a na nic jiného nemyslí, než jak jí bude slušet smuteční oblek. Prokletá! Ona propadla smrti! První má kule není určena pro vraha mého syna, nýbrž pro ni, jen pro ni. Přisáhám při bradě

"Zadrž a nepřísahej!" přerušil hospodář zuřivce, "tvá žena není doma!"

"A kde by byla?"

"Pustila se za vrahy jako lvice, které bylo odňato její mládě."

"Oh! Tedy ji také zavraždil a ona tedy ušla zaslouženému trestu. Co mně prospělo, že pronásledovala vraha? Smíš ji ty nazývat lvicí? Měla bránit své dítě jako lvice. Přísahám při bradě Alláhově, Prorokově a všech kalifů, dopadnu-li ji, zeji -"

"Nepřísahej!"

Tentokrát ho neokřikl hospodář. Ten výkřik zazněl ze sousední místnosti, ve které seděla žena, kterou jsem spatřil dříve. A teď nastal výjev, jež se péro zdráhá vyličit a budiž mně tedy jeho líčení prominuto.

Ve své úzkostlivosti a mateřské zoufalosti přišla tato žena ke spřáteleným soukmenovcům pěšky prosit o pomoc a pobyla zde několik hodin, než se zcela neočekávaně sešla se svým z loupeže se vracejícím manželem, který se vztekal a běsnil, běsnil na ni ubohou, slabou ženu.

Srazil ji k zemi, vláčel ji po podlaze za vlasy, kopal ji a byl by ji posléze zastřelil, neboť již vytrhl bambitku z opasku a zamířil na ni, ale jeho druhové mu strhli ruce a zabránili nové vraždě. Nezabránili však jiné surovosti, na kterou byli ostatně zvyklí.

Šejk popadl znovu ženu za vlasy, vyvlekl ji ze dveří a řval do tmavé noci:

"Enti talika bit telateh!"

Tohle znamená: "jsi trojnásob zavržena" - a je to vlastně zákonem předepsaná formule manželského rozvodu. Od této chvíle nebyla již jeho ženou. Velmi roztomilé, což?

Obešel jsem dům, abych si po ní poohlédl, ač to bylo pro mne nebezpečné - přicházela mně právě vstříc okolo nároží. Když mne spatřila, lekla se.

"Jmenuješ se Zarka?" tázal jsem se tiše.

"Ano. Kdo jsi?" vypravila ze sebe namáhavě.

"Tvůj přítel, který ti přináší pomoc. Pojď se mnou!"

Vzal jsem ji za ruku a odváděl. Nezdráhala se, ač jsem byl cizincem, ač se jí nesměl kromě manžela jiný muž dotknout. Ale zoufalostí otupěla a zlohostejně. Plakala a vzlykala a šla se mnou celou půlhodinu, aniž jsme promluvili, až jsme konečně došli k vadí Maskat ér raml.

Ale tam, kde moji druzi číhali za skalisky, bylo slyšet něžný Omarův hlas a pak jiný, jemnější a slabší, který dvakrát odpovídal tímž "Zarka". A žena, která ze sebe vydala pronikavý výkřik, se vrhla kupředu do tmy.

Co mám říct? Zdráhalo-li se dříve péro líčit hnusný výjev, zdráhá se nyní hlava. Péro by psalo, ale hlava není schopna vyličit nekonečnou matčinu slast - a proto raději mlčím, i když z důvodů docela jiných.

Omar, pramálo uspokojený tímto neočekávaným obratem situace, kladl mi deset a dvacet otázek, ostatní chtěli také mít nějaké vysvětlení, ale na to všechno nebyl čas, protože Abd el Birr, šejk Handhalů, chtěl přece osadu rychle opustit. Neměl-li uniknout, museli jsme si pospíšet.

Zarka tedy byla s dítětem dopravena tak hluboko do vadi, aby nemohla slyšet, o čem by se rokovalo, a na stráž s ní zůstali dva Haddedinové, které jsem náležitě instruoval.

Pak bylo přes cestu nataženo mé laso třicet loket dlouhé a nepřetržitelné. Koně prchajících Handhalů přes ně měli klopýtnout, abychom dosáhli celého úlovku bez ztráty času a krve. Na to jsme čekali.

Ještě neuplynulo ani patnáct minut, když jsme zaslechli koňský dupot. Ač byla tma, ujížděli lupiči ostrým klusem. Šejk proklínal celý svět, hrubě nadával a nabádal ke spěchu - a již tu byli.

Nebýt lasa, byli by nás minuli v několika vteřinách, kdybychom totiž byli po nich nestříleli; takto nás však neminul ani jediný; všichni koně se skáceli a jezdci se váleli mezi nimi.

Samo sebou se rozumí, že jsme na ně ihned vyrazili. Hnal jsem se k šejkovi, který se prozradil svým bohapustým láteřením. Strach ho zbavoval pružnosti; pak se chtěl bránit, chtěl povstat, ale nemohl a skácel se nazpět s bolestným výkřikem, protože si zlomil pravou nohu.

Po strašném výprasku byli všichni chlapi spoutáni a uloženi do řady vedle sebe, přičemž nebylo proneseno ani slovo. Vyžádal jsem si ticho až do svého návratu, načež jsem odňal šejkovi obě bambitky a kráčel jsem do vsi.

Když jsem tam dorazil, plížil jsem se zase po humnech až k největší budově, která opravdu, jak jsem se později dověděl, náležela šejkovi el beled, přešel jsem do průčelí a vstoupil dovnitř hlavními dveřmi.

Šejk el beled seděl sám ve velké místnosti a kouřil - nejspíš chtěl ukořistit dýmkou rozčilení posledních hodin. Když mě spatřil, pustil dýmku na zem a rovnýma nohama vyskočil.

"Znáš tyto zbraně?" osopil jsem se na něho a namířil na něho bambitkami Abda el Birr.

"Mašallah! Bambitky šejka Malíků beni Handha-la!"

"Ano. Dal mně je, abys je poznal a uvěřil mi. Neušel příliš daleko. Jedná se o tajemství, které se smíš dnes dovědět jen ty jediný a nikdo jiný. Máš několik fananir? (lampióny, papírové svítilny)"

"Mám."

"Přines je a pojď se mnou! Staly se důležité věci, ale neptej se a pospěš si."

"Cože? Kdo jsi? Neznám tě!"

"Poznáš mne a všechno ti poví on sám. Ale vezmi nohy na ramena! Nesmíš ztratit ani minutu."

Velmi určitý přízvuk mé řeči a bambitky v ruce se neminuly zamýšleným účinkem. Chlapík přinesl svítilny, jednu zažehnul a šel se mnou.

Ačkoli se mne na cestě zvědavě dotazoval, neřekl jsem mu nic, až když jsme již byli na místě, řekl jsem, že je mým zajatcem, ale že se nemusí ničeho obávat, zachová-li se pokojně až do rána.

Dříve, než si náležitě uvědomil, proč, zač a jak, byl spoután; na to jsme zažehli všechny svítilny, takže všude bylo dost

světla.

Především si odbyl svou záležitost šejk Muntefiků prudkými výčitkami, nadávkami a kletbami nad šejkem a všemi syny Handhalů. Drahnou dobu jsem mu přenechal jistou vůli, pak ale, když jeho výmluvnost nebrala konce a jeho nadávky se příšerně stupňovaly, učinil jsem jim přítrž poznámkou:

"Už je toho dost! U tebe se jedná o pouhou urážku, za kterou můžeš vyžadovat slušnou omluvu nebo udělení nějakého menšího trestu, nikoli však takového, jenž by mohl mít za následek smrt. Ale máme zde také krevního mstitele, který si může vyžádat život tohoto zajatce. Dovol, aby se mohl také ozvat."

"Proč tedy nemluví?" divil se Abd el kahir Oma-roví, který dosud jen lapal po vzduchu a pro šejkovy nadávky a výkřiky Muntefiků nemohl promluvit.

Omar tedy postoupil kupředu a zadíval se Abdovi el Birr zasmušile do tváře. Halefovi jsem dal zatím tajný pokyn, jemuž hadži porozuměl a tajně se vytratil, aby přivedl Zarku s chlapečkem.

"Zavraždil jsi bratra mé ženy, aniž ti slovem ublížil, oloupil jsi ho a obohatil jsi se jeho jměním. Jsi vrah, lupič a zloděj a já jsem mstitel. Znáš zákon pouště, jenž zní: život za život, krev za krev?"

"Usmrť mne!" vysmíval se mu delikvent, "Alláh mne vydal do tvých rukou tímto prokletým Károu ben Nemsí, jehož aby červi zaživa, žrali. Alláh mne oloupil o radost mého života, o mé jediné dítě, o syna mého stáří - nechci už déle žít. Budu ti vděčen za to, dáš-li mně olovo do těla."

Něco podobného Omar nejspíš neočekával a proto upadl do rozpaků. Chtěl vraha potrestat, ale nechtěl mu prokazovat dobrodiní. Bezradně se zadíval nejprve na něho, pak na mne.

"Zastřel ho, anebo probodni, Omare!" vybídnul jsem ho.

Jeho rozpaky vzrůstaly. Chtěl se pomstít, ale být katem a usmrtit bezbranného nedovedl.

"Rozumím ti," pokračoval jsem, "ano, kdybys byl křesťanem, mohl by ses strašlivě pomstít tím, že bys mu sypal žízňivé uhlí na hlavu."

Omar se nerozhodně zadíval do země.

V tom se Abd el Birr mocně vzepjal ve svých poutech, nedbal bolesti ve zlomené noze a vyrazil ze sebe nelidský ryk.

Jeho žena totiž přišla a chlapce měla na ruce. Poklekla vedle něho a nastavila mu čelo dítěte k polibku. Lupiče se zmocnilo strašné pohnutí. Jeho oči téměř vylézaly z důlků, jeho nozdry lapaly po vzduchu, jeho hlas skřehotal zvukem, jakého je lidské hrdlo sotva schopno.

"Můj syn - žije, žije!" vriskal "emire, rozvaž mi ruce - jen - na jediný okamžik, abych ho mohl - obejmout - - přivínout k srdci - - jen se ho dotknout -- - pohladit ho - - -"

Shýbnul jsem se a rozvázal jsem mu ruce. Hned je vztáhnul po děcku, tiskl je k sobě a zvedal k obloze, jakoby obět' nebesům, zaseje k sobě vinul a vzlykal, smál se, choval se jako pomatenec; pak přitáhnul k sobě i ženu a volal:

"Zavrhnul jsem tě, ale zase tě přijmu! Jsi zase mou ženou, mou věrnou dobrou ženou. Chceš?"

Přikývla, ale přes slzy nemohla odpovědět.

"Vzdal jsem se tě, jsi tedy svobodná" pokračoval šejk, "můžeš si zvolit jiného muže, ale, chceš-li, půjdeme ke kadimu a dáme se znovu - -"

Nedomluvil. Teprve nyní se rozpomenul, že dal v sázku život a prohrál, hanebně prohrál. Vždyť již prosil o svou smrt!

"O, slitování! Kpnec, všemu konec!" zalkal, ale ne - -! Vždyť - - -! Ano - - -! Položím cenu krve, zaplatím, vyrovnám se! Nemohu přece nyní zemřít! Mám syna, mám syna, který potřebuje otce! Osířel by!"

"A přece zemřeš!" odpověděl mu Omar chladně.

Vzal jsem kloučka z otcovy náruče, odevzdal ho Omarovi a řekl jsem mu:

"Tento maličký oroduje za něho, neboť je jeho synem. Dvakrát jsi se Alláhovi zapřísáhl, že učiníš rodiče tohoto dítěte šťastnými, bude-li to možné. Uvažuj o tom! Přemýšlej!"

Klouče ihned objalo jeho šíji a tisklo mu hlavinku do vousů. Omar, do této chvíle tak odhodlaný, se obrátil a zmizel s dítětem jako duch v noční temnotě.

Nastalo hrobové ticho, jehož využil šejk, aby se dotazoval ženy, jak se jí ztracené dítě dostalo do rukou. Mlčky ukázala na mě a já mu to řekl.

"On tedy našel mého syna, on, krevní mstitel, jehož příbuzného jsem dal zavraždit! O, Alláh! Jak přísně trestáš můj poklesek!"

Omar se právě vrátil a zaslechl ještě jeho poslední projev. Na jeho tváři spočíval neobyčejně měkký výraz. Položil dítě otci do náruče a pronesl:

"Nevyžaduji tvou smrt, spokojím se s krevním výkupným - - pro toto dítě, které mne oloupilo o celou mou duši," hovořil přerývaně a tlumeně, "hadde-dinští bojovníci snad mne z tohoto důvodu nebudou považovat za sebe nehodného."

Stiskl jsem mu upřímně ruku a upokojil jsem ho:

"Nikdy jsi nebyl mužem statečnějším a šlechetnějším, než v tomto okamžiku, kdy jsi přemohl sám sebe. Pověz doma všem, kdo tě tihle znají, že ti to výslovně řekl Kára ben Nemsí. Jak vysoko si ceníš krevní výkup?"

"Ať zaplatí tolik, kolik byl nucen zaplatit Abd el Motaleb, děd prorokův, tedy sto velbloudů."

"Sto velbloudů!" vykřikl šejk, "to je celé mé jmění. Pak mně nezůstane nic, docela nic, ale budiž! Dám ti všechno, jen když mám svého syna a svou ženu a mohu-li pro ně žít a starat se o ně. Vlastně ani nejsem vrahem tvého zetě. Zastřelil jsi ho již, když jsme vás chtěli přepadnout v noci na cestě k vadi Basám."

"Jsme tedy dohodnutí a zajatcům se dostane svobody," prohlásil jsem.

Jejich pouta byla ihned uvolněna.

Abd el Birr ovšem nemohl zůstat na silnici bez pomoci. Šejk el beled prohlásil, že vezme pod svou střechu ho i jeho dítě a ženu a zároveň také pozval mne.

On i naši dosavadní nepřátelé slibovali nejsvětějšími přísahami, že jsou již daleci veškerých úskočných a záludných myšlenek, že nás považují za své přátele a bratry a že jsou připraveni bránit nás proti všem nepřátelům.

Tentokrát jsme jim mohli věřit a vraceli jsme se, abychom přijali pohostinství v Rakmatanu.

Když jsme došli do starostova domu, prohlédl jsem a obvázal zraněnou nohu loupežného šejka, pokud jsem tomu rozuměl. Naštěstí nebyla zlomenina vážná. Nemocný pocítil již na druhý den úlevu tak značnou, že dal zavolat kadiho (soudce), aby se dal se svou ženou znovu oddat.

Kdybych nebyl křesťanem, jistě bych byl těmto vdavkům přítomen jako svědek; touto poctou byl místo mne obšťastněn Omar. Ten hodný muž byl tak pohnut, že po odbytí obřadu promluvil ke starým novomanželům: "Přináším snubní dar, který nesmíte odmítnout. Učinili jste mne svědkem svého nového manželského štěstí, které může zkazit jen chudoba. Proto se zříkám krevního výkupu, jenž budiž darem pro vašeho malého syna. Alláh požehnej jeho i tento můj dar."

Šejk nemohl pohnutím promluvit, Zarka nemohla pohnutím promluvit, ale její modré oči se típyly bohatými slzami.

Tuto barvu očí po ní podědil její synek - jmenovala se Zarka právě pro své modré oči.

Co mohl udělat šejk Muntefiků po tomto příkladu dobromyslnosti a velkomyslnosti, který mu dal Omar? Odpustil také a vzdal se veškerých pomsty-chtivých myšlenek.

Vlastně tedy bylo jednáno a citěno velice křesťansky v tomto domě na poutnické cestě do Mekky, kde mohamedánský fanatismus až dosud slavil každý rok své krvavé orgie.

Plné tři hodiny jsme pobyli v Rakmataně jako hosté a nikdo se neodvážil, říci mně do tváře urážlivé slovo. Pravá láska vítězí vždy nad největší, zdánlivě nepřemožitelnou nenávistí.

Ukradené ručnice mně byly vráceny neporušené a také Haddedinům se dostalo plného obnosu, utrženého za prodanou velbloudí srst v Basoře, který byl uloupen mrtvému Mesudovi v Kubbet el islám.

KUTB

1. Káhira

Náhoda nebo řízení? Co z toho dvojího je správné, milý čtenáři? Doufám, že nepatříš k těm, kdo věří v náhodu, nýbrž k těm, kdo vědí, co říká písmo svaté: Žádný vlas nespadne z naší hlavy bez "Jeho" vůle. Jak často jsem na mnohých cestách sám na sobě zkusil, že všemoudrá ruka řídí mé cesty jinak, než chtěla moje vůle - a vždy k mému štěstí!

Jak často jsem byl vysvobozen - zachráněn z nepříjemných a nebezpečných situací zcela nepatrnou okolností, kterou by přívrženec viry považoval za náhodu a čirou nemožnost, která mně však byla pokynem shora, abych se jí řídil!

Krátká, rychle pomíjící událost, která se jevila naprosto bezvýznamnou, rychlý čin z popudu zdánlivě bez ceny, příležitostné slovo, které mi v příští chvíli zmizelo z paměti, vystupovaly náhle po dlouhých letech ve zcela jiných, vzdálených krajinách jasně se svými důsledky, takže se mně jako paprsek světla vynořilo poznání, že spravedlivá Prozřetelnost zaznamenává každý skutek a každé slovo člověka a ve vhodných okamžicích dává vystupovat jeho působnosti buď odměnou nebo trestem!

Mnoho skutků by se nestalo a mnoho slov by se nepromluvílo, kdyby měli všichni lidé přesvědčení, že vše, čeho se dožijí, co mluví a činí, není pod vládou tak zvané náhody, nýbrž pod vyšším, moudrým zákonem, který právě tak řídí slunce na nebi, jako let nejmenšího broučka!

Náhoda nebo řízení? Ať odpoví na tuto otázku, co hodlám vyprávět, že vše, co se nazývá náhodou, není náhodou, nýbrž jen důsledkem tohoto zákona.

Byl jsem v nubické poušti a vrátil jsem se do Ká-hiry, abych především udělal ze sebe, pokud se týká zevnějšku, nového člověka. Způsob, jakým cestuji, je již takový, že se nerad vleču s velikými zavazadly a nacpanými peněžními měšci po velkých oživených cestách Páně. Vyhledávám krajiny z velké části osamělé a vzdálené a tam velmi brzy dojdou tak zvané cestovní pomůcky, i kdyby jich bylo hodně; pozbývají totiž ceny a ke slovu přichází jen osobnost, tedy to, co umí a dokáže.

Z takových a podobných příčin byl můj zevnějšek při návratu do Káhiry takového rázu, jak naznačuje lidové rčení nepříliš estetickým výrazem "rozškubán a otrhán". Mohu se k tomu směle přiznat, neboť pro člověka, který se tak dlouho potlouká mezi různými národy hořejšího Nilu, se tomu nedá zabránit a také to není hanba.

Proto jsem se těšil na svou velkou, plnou bednu, jejíž obsah byl víc než dostatečný, abych se zcela nově vybavil. Bednu jsem svěřil svému hospodáři, jenž se jmenoval ben Musa effendi a v jehož příbytku jsem bydlel tři neděle před svou výpravou na jih.

Ben Musa effendi byl neobyčejně poctivý muž, jemuž bych mohl svěřit i veliké jmění, a byl jsem tudíž velice překvapen, když jsem shledal, že jeho příbytek je vyprázdněn a od souseda jsem se dověděl, že ben Musa effendi náhle zmizel a nikomu neřekl kam.

A k tomuto překvapení se přidala zkoprnělost, neboť moje bedna také zmizela.

Stál jsem jako sloup a díval se na sebe kalným zrakem. Vypadal jsem velmi pěkně! A v bedně ležel úplně nový oblek! A nejen oblek, ale také několik cenných papírů, které jsem chtěl proměnit v peníze!

Žádný zvlášť velký obnos - jakživ jsem nebyl několikanásobným milionářem - ale pro mé účely a potřeby obnos naprosto dostatečný. Co dělat? Jít k zástupci své vlasti a vypůjčit si na cestu? Tohle nebylo nikdy mým zvykem. Hadži emir Kára ben Nemsi nebude přece dlužníkem své vlasti! A zrovna ne! Ben Musa effendi je chlap poctivý a už se někdy vynoří nad hladinu. Půjdu ho hledat!

A jak a z čeho být naživu, než ho najdu? Z čeho

jiného než ze své železné zásoby. Mívám totiž na cestách vždy několik lišáků zašitých do podšívky a tito lišáci jsou

mým spásným penízem, mým derahém el kefale, jak říkají Arabové.

Deset dvacetimarek - to již pro první chvíli stačí. Nemohl jsem se ubytovat v hotelu "Orient" a také jsem se nemohl rozloučit s krojem, jenž mně visel na těle. Proto jsem vyhledal náramně laciný byt a našel jej u člověka svobodného, jenž měl dvě malé místnosti, z nichž mi přenechal menší za nízké nájemné.

Byl cídičem dýmek a jeho nevoňavé zaměstnání spočívalo v tom, že chodil po domech a čistil hlavičky i troubele - zaměstnání nikoli zvlášť vynikající du-chaplností a nezbytností pro udržování státu, ale přece jen účelné a pro mne, jako podnájemníka mimo to velmi dobré, neboť v příbytku uplatňoval ten dobrý muž nanejvýš chvályhodný princip čistoty, který byl jeho řemeslu podmínkou.

Svůj volný čas věnoval věcem, v Orientu naprosto nezvyklým a podivuhodným. Drhnul totiž podlahu, smýčel a seškraboval stěny, vytíral kdejaký kout, pečlivě vylizoval svůj hliněný rendlík a proklepával houni, na které líhal. Tato houně a rendlík totiž byly veškerým zařízením jeho útulné domácnosti. Při tomto mnohdy několikrát denně se opakujícím čištění obou našich salonků se ovšem nikde nemohl usadit prach ani pavučina, a hlukem, který byl při tom nezbytným doprovodem, se děsila veškerá drobná zvíř, náležející do ohromné armády kousavého, bodavého a krvežíznivého hmyzu, bez něhož by nebyl Orient Orientem a který hraje tak důležitou roli v bytě i šatstvu a celém životě východního člověka.

Nebydlel jsem opravdu nikde na sever od Středozemního moře tak čistě a tak úplně bez hmyzu, jako u hodného cídiče mohamedánských dýmek v "bráně nebes", což znamená Káhiru.

Nikde ovšem není růže bez trní. Růžovým trnem našeho blahobytu byl starý soused, jenž nás každý večer navštěvoval, aby u nás vykouřil svůj čibuk a mezi tím pojedl několik česnekových stroužků. Nikdy jsem se nedověděl, jak se jmenoval; všemi, kdo ho znali, byl nazýván jen "es šáhat", což znamená "žebrák". Tím je řečeno, čím se živil.

Es šáhat se nepotloukal žebratou po městě, oh, nikoli! K takovým mizerným ubožákům, kteří takto jednali, se nijak nepočítal! Měl svůj "stánek" a jaký! Jeho stánek byl nejlepším místečkem pro jeho průmysl v celé Káhiře a vynášel nejen tučnou almužnič-ku, ale také jakousi svatozář, která ho nadnášela vysoko nad jeho řemeslné druhy.

Kdo byl v Káhiře a porozhlédl se po městě, jistě je mu známa vnitřní brána "Bab zuvajlech", tvořící na vnější straně hrotnatý oblouk ve vysoké zdi, na vnitřní straně rudě a bíle stuhovanou baštu, na níž stojí minarety sousedních mešit. U této brány seděl es šáhat od rána do večera a žádný věřící mohamedán, který tudy kráčel, neopomenul dostat se pomocí almužny do zvláštní ochrany Alláha a říše duchů. V každé muslimské hlavě je totiž pravé hemžení džinů, duchů a jiných nepochopitelných bytostí, které žijí mezi nebem a zemí a zvláště v pohádkách a mají závažný vliv na ubohého člověka. Tyto neviditelné bytosti poletují a vznášejí se v úkol v hojném množství, takže nelze ani vylít vodu ze škopku nebo něco odhodit, aby se nejprve nevolalo "s dovolením", protože by mohla být takovým předmětem zasažena hlava některého ducha a tím vzbuzena jeho pomstychtivost.

A nejslavnější a nejmocnější ze všech těchto ká-hirských duchů bydlí právě v Bab zuvajlech a pravidelně se zdržuje v malém prostoru východního průchodu, který je zakrytý dřevěnou branou.

Tento slavný muž se nazývá "Kutb" a má skoro stejnou moc jako Alláh. Může v jediném okamžiku oblétnout celou zemi, všechno slyší, všechno vidí, všechno zná. Kdo si to s ním pokazí, je ztracen, kdo si vydobude jeho přízeň, může se spolehnout, že se mu každé přání splní. Tento Kutb má moc nad všemi zbožnými věřícími, ať bydlí kdekoli, v nejzápadnějším cípu Sahary nebo Číně; všechny je zná a sám je všem znám, i když ho nikdo z nich neviděl.

Chce-li se objevit jasně a hmotně, bere na sebe podobu žebráka, jenž je jeho služebníkem a důvěrníkem. Lze tedy usoudit, jak důležitý a drahocenný je žebrácký stánek u brány Zuvajlech! Es šáhat by ho dobrovolně nikomu nevydal a byl by o něj se svými konkurenty sváděl boj na smrt.

Neprošel tudy ani jediný muslim, jenž by se nebyl modlil Fatha, první a úvodní suru svatého el koránu. A měl-li někdo nějaké přání, žádost či prosbu na Kut-ba, zastavil se zde a hlasitě a prosebně ji provolával - čímž se žebrák dopídl mnohého tajemství, které by jinak bývalo zavřeno hluboce v duši.

A takový veledůležitý muž byl trnem v naší růži! Přicházel každý večer tak jistě, jako večer sám, kouřil strašlivý tabák, nebo s blahým požitekem žvýkal česnek, přičemž vyprávěl o všemožných věcech, jenom ne o Kutbovi, o němž bych se byl rád dopídl něčeho podstatnějšího. To bylo jeho úřední a obchodní tajemství.

Voněl všemožnými vůněmi, jimiž můžou žebráci vonět a nehodil se nijak do našeho čistého příbytku, ale přesto vše byl hospodářem trpěn a hospodář si již na jeho pravidelné návštěvy zvykl.

Byl jsem mu také znám, neboť jsem pokaždé, kdykoli jsem procházel branou Zuvajlech, házel do čepice dárky a protože jsem se oblékal evropsky, divil se mým darům a zapamatoval si mou tvář. Když se se mnou poprvé setkal v nejnovějším bytě, velmi se divil a tázal se, proč takový effendi je nucen bydlet u "Muže čistoty".

Neměl jsem důvod mu něco zamlčovat, řekl jsem mu pravdu a žebrák slíbil, že se otáže Kutba, kam zmizel ben Musa effendi a kam zmizela má bedna.

Ale pak mýjely dny a večery, aniž vševědoucí duch uznal za vhodné na žebrákův dotaz odpovědět. Považoval jsem to za neodpuštělnou bezohlednost, ani ne tak vůči mně samému, jako vůči žebrákovi, jenž byl přece jeho sluhou a důvěrníkem.

Celé dva dny minuly, aniž jsem po Musovi effen-dim nalezl byt' jen stopu; osud mne za to odměnil tím, že mi věnoval čím dál větší žebrákovu přízeň; pozoroval jsem, že mne es šáhat stále více miluje a často mi připadalo, jakoby měl něco na srdci, s čím by se mně rád svěřil, zdráhal se však začít.

Z jeho různých otázek, jimiž ovíjel záhadné ono "něco", jsem záhy usoudil, že se jedná o něco lékařského, ale že je pro něj těžké o tom hovořit, kdyby byl ženatý, byl bych soudil, že se jedná o jeho harém.

Konečně, jednoho večera se přinutil ke sdílnosti, ale nevyslovil se přece jen přímo, nýbrž kormidloval oklikami ke břehu.

"Zase jsi se dnes nic nedověděl o Musovi effen-dim?" začal nenápadně.

"Ne."
"Ani o své bedně?"
"Ještě méně."
"Ben Musa effendi je snad přece jen zloděj."
"Není. Je naprosto ctihodný muž."
"Mohl tedy bednu nechat, kde byla."
"Jak by ji byl mohl svěřit cizím lidem?"
"Mohl tedy při odchodu říct, kam jde."
"Nejspíš měl důvody zamlčet to. Ještě ti Kutb, vševědoucí duch, nic nesdělil?"
"Ne."
"Tomu se divím, neboť jsi jeho miláček a on je vševědoucí."
"Ano, effendi! Všechno ví a všechno zná; ale snadno se dá vysvětlit, proč mlčí."
"Nuže, proč?"
"On je pouze pro pravověrné muslimy, ale ty jsi křesťan."
"To od něho není hezké. Kdybychom my křesťané věřili v podobné duchy, jistě by se svým dobrodiním nedělali rozdíl mezi námi a vámi."
"Jakže? Nevěříte v duchy?"
"Ne!"
"Vy tedy ani nemáte Kutba?"
"Ne!"
"Podivuhodná věc! Vy, křesťané, jste přece jinak takoví chytráci a zvláště ty, effendi, jsi vycvičen ve všech vědách, byl jsi ve všech zemích a u všech národů, znáš všechny kameny, rostliny, cesty a řeky, hory a údolí a všechny - - o, effendi!" přerušil se náhle: "Řekni mi, zdali také znáš všechny nemoci?"
"Ano," řekl jsem, neboť jména nemocí mně byla známa.
"A také všechny léky, jimiž lze tyto nemoci léčit?"
"Jen Alláh je vševědoucí; jen on ví všechno. Lidské vědění je pouhou kouskovatostí; ale uznávám, že obyvatelé západních zemí se v lékařství vyznají lépe, než lidé v krajinách východu."
"Rád bych ti položil otázku."
"Ptej se! Nechci se však obávat, že bys byl stížen nějakou nemocí."
"Já? -Ne!" odpověděl zdráhavě.
"Kdo tedy?"
"Kdo? Mhm! - Mám - - přítele," říkal váhavě, jako každý, kdo má pochybnosti, má-li říct pravdu nebo ne.
"A tento přítel je tedy nemocen?"
"On sám také ne."
"Tedy některý člen jeho rodiny?"
"Ano! Uhodl jsi!"
"Kdo?"
"O tom se nesmí mluvit, effendi!"
"Ach tak! Pak bych ovšem také nemohl pomoci. Kdo chce nemoc zahnat, musí ji poznat a vědět, kdo její postižen."
"I - když - se to - týká harému?"
"Ovšem!"
"Věz tedy, že se to opravdu týká harému. Je to mladá harémek (obyvatelka harému) mého přítele."
"Jeho žena, či dcera?" tázal jsem se nedovoleným způsobem.
"Alláh! To musíš také vědět?"
"Ano."
"Tedy - dcera!"
Odpověděl s hlubokým povzdechem, jako by mne chtěl obžalovat.
"A v čem spočívá tato nemoc?"
"Oh, effendi! Nikdy bych nebyl věřil, že tě Alláh vyzbrojil tak velkou zvědavostí."
"Nechceš-li říct, co je nemocné, nemůže být nemocné pomoheno. Nemluvme tedy o tom!"
Odvrátil jsem se, jako bych již nic nechtěl slyšet, ale žebrák rychle vpadnul.
"Počkej, effendi! Řeknu ti to přece, neboť tato nemoc je hanebnou známkou její sličnosti a velkou závadou jejího provdání. Pláče nad ní dnem i nocí a její otec i matka se tím rmoutí až k smrti."
"Proč se neptali již dříve lékařů?"
"Oh! Tážali se všech! Její otec navštívil také všechny kouzelníky a učence, kteří poskytli veškeré léky, vesměs drahé, ale nic nepomohlo."
"Jedná se tedy o vadu sličnosti. Jak se nazývá tato vada?"
"Má ústa se zdráhají ji vyslovit. Mohl bys ji snad uhodnout?"
"Na které části těla se objevuje?"
"Na krku."
"Kde?"
"Vepředu. O, Muhamade! O, Abubekře! Zrovna vepředu na krku, kde ji lze hned vidět. Proč není na zádech? Proč to Alláh zařídil tak divně, že se nemoc usadí vždy na nepravém místě?"

"Úmyslně to zařídil kvůli lepšímu uzdravení nemocného. Kdyby vada sličnosti seděla na zádech, nevadila by tolik a nikdo by ji neléčil."

"Již tedy tušíš, co je to?"

"Ano. Nejspíš je to ghodda (struma, nádor, boule, vole)."

"Mašalalach! Uhodíš! Vy, nevěřící, jste přece jen chytráci!"

"Jak je velká?"

"Jako má pěst! Aby se v nejhlubší pekelné díře smažila!"

"A jak stará je dcera?"

"Teprve patnáct a již má ghoddu jako pěst! Představ si tedy můj zármutek - -"

"Tvůj - -?"

"Ne, ne!" opravoval rychle "mám na mysli zármutek svého přítele, který se ovšem zažírá, také do mého srdce. O, pověz, effendi, dá-li se taková strašná ghodda vyléčit."

"Někdy se dá, někdy nedá."

"A znáš léky?"

"Znám."

"Jak se jmenuje nějaký? Řekni mi to rychle!"

"Na to jsou různé léky, podle toho, jak různá je povaha neduhu. Je několik druhů takových nádorů. Některé se dají léčit lékem, ten lékaři západních zemí nazývají jód. Na východě se jód nahrazuje lékem, jenž se skládá z dřeva bédě, sfunga a fulfulu (cirok, pálená houba a pepř)."

"Připravil bys mému příteli takový lék, kdybych tě o to požádal, effendi?"

"Ne."

"Alláh!" vykřikl, "myslel jsem, že mne miluješ a ty zatím odmítáš mou prosbu!"

"Protože nechci jednat lehkomyšlně. Je nutné vědět, jakého druhu je ghodda oné dívky, neboť jinak by mohl nesprávný lék pacientce ublížit."

"Jak hodláš zjistit - -?"

"Nehodlám, ale nejdříve je třeba ghoddu vyšetřit a podrobit prohlídce, než je možné přistoupit k léčení."

"Já džasara, já kystachla (o, smělost, o, odváž-nost)! Chtěl bys ohmatávat dívčin krk?"

"Proč ne? Kdybych byl nucen ji léčit?"

"A nevíš, že do harému nesmí vstoupit cizí muž a tím spíše ne křesťan?"

"Také to není třeba! Co bych tam dělal? Tvůj přítel může dceru přivést sem!"

"Abys ohmatával její krk a ghoddu?"

"Ano."

"Nelze, nelze! To je naprosto nemožné! Jak by bylo možné se z něčeho takového zodpovídat Mohamedovi a svatým prorokům?"

"Jak je libo! Necht' tedy nosí dcera ghoddu, překážku svého štěstí i nadále."

A na tom jsem trval; žebrák se však nespokojil a začínal vždy znovu o vadě sličnosti, a trval na tom, že křesťan se mohamedánky dotknout nesmí. Konečně jsem si vzpomenu na zprostředkovací návrh:

"Poslyš mne, šáháte! Jsi na velkém omylu. Copak je ghodda podstatnou tělesnou součástí dcery tvého přítele?"

"No - není! Vlastně je zbytečností, která se má odstranit."

"Dotknu-li se jí tedy, nedotýkám se mohamedán-ského těla dívčina, nýbrž jen ghoddy, která přece není vyznavačkou proroka."

"Mašallah! Zázrakové boží! Tohle je svatá pravda! A ty myslíš, že bys ji mohl vyléčit?"

"Myslím."

"Promluvím tedy o tom se svým přítelem. Ale rozmyslím si to ještě dnes v noci. Půjdu ihned domů. Lejiltak sajde (dobrou noc)!"

Sebral se a šel.

Můj hospodář se za ním pošklebně díval, načež se mě tázal:

"Viděls, effendi, jeho rozčilení?"

"Ano."

"Slyšels, jak se poděkl?"

"Mluvil o svém, nikoli o přítelově zármutku."

"Tím přítelem je on sám. Vždyť nemá vůbec přátel! Stýká se pouze s tebou a se mnou. I blbec by uhodnul, že se jedná o nádor jeho vlastní dcery."

"Mhm! Záhadná věc! Přijímá hodně peněz a je tedy bohatý. Považuji za docela možnou věc, že má harém, ale nechlubí se jím."

"Proč tedy k sobě nikoho nezve? Ani mne! Jistě má nějaké tajemství. Že je bohatý jsem si myslel dávno, neboť u brány Zuvajlech dostává každý den hodně almužen. Kdysi jsem ho viděl náhodou v krásném hedvábném kaftanu a nádherném, novém tur-banu; byl umytý a vyhlížel vůbec úplně jinak než jindy - docela jako vznešený muž. Oslovil jsem ho, ale tvářil se, jakoby mne neznal a pospíchal ode mne. Jsem opravdu zvědav, jak bude zítra hovořit."

Dobrácký cidič čibuků nebyl jediným zvědavcem; byl jsem rovněž zvědav a mimo to přesvědčen, že ve špinavé žebrácké škrabošce vězí významný muž.

Dostavil se příští večer a za hovoru o všedních věcech se mne tázal:

"Ještě jsi neobjevil svou bednu, effendi?"

"Ne."

"To je ovšem žalostná věc pro tebe i pro mne!"

"Proč?"

"Protože bez bedny odsud nemůžeš."

"Ovšem. Ale tohle zní skoro, jakoby sis přál, abych odsud odcestoval."

"Opravdu si to přeji."

"A já myslel, že o mě smýšlíš přátelsky."

"A také smýšlím! Právě proto si přeji, abys zde dlouho nebydlel."

To znělo opravdu podivně! A jeho tvář byla při tom zcela vážná - až nápadně vážná.

"Máš tedy závažný důvod pro toto přání?" tázal jsem se.

"Mám."

"Jaký?"

"To nesmím říct," odpověděl a zavrtěl hlavou.

"Poslyš! Uvažuji-li o tvém výroku, napadá mě, že si myslíš, že mne zde očekává něco nepříjemného."

"Uhodíš, effendi."

"Pak je tvou povinností, abys byl vůči mně upřímný."

"Jsou vyšší povinnosti, které mně to zakazují."

"Hrozí mně něco nepříjemného?"

"Něco ještě horšího."

"Nebezpečného snad?"

"Ano."

"Odkud? Proč? Od koho?"

"O tom musím mlčet."

Co to mohlo být? Útočil jsem znovu na něho, ale nic jsem se nedozvěděl; na to mně řekl jen s velikým odporem, že to, co mne ohrožuje, má politické pozadí, což mne popudilo k smích.

"Směješ se?" zvolal, "nevěříš mně tedy?"

"Považuji tě za muže, který miluje pravdu. Jistě se domníváš, že mně říkáš pravdu, ale mylíš se."

"Nemýlím se! Vím, co vím!"

"To není možné! Nijak nezasahuji do politických záležitostí. Nemám s politikou nic společného."

"Velmi mnoho, effendi!"

"Přece bych o tom věděl!"

"Ne! Pták také nemá žádné spolky s hadem, který ho chce pohltnout."

"Ach! To je něco jiného! Politika je předmět, od kterého se naprosto vzdaluji. Jak mne tedy může ohrožovat? Ani doma, ani ve své vlasti se nezabývám veřejnými věcmi, natož zde."

"Alláh! Nechceš mně tedy popřát sluchu, ačkoli opakuji svou výstrahu velmi důrazně?"

"Výstrahu? Je tedy nebezpečí, které mne podle tebe ohrožuje, velké?"

"Ano. Může se jednat i o tvůj život."

"Rád bych věděl, který egyptský politický činitel mne zná! Který z těchto velikánů usiluje o můj život?"

Mávnul netrpělivě rukou a prudce pronesl:

"Chceš mne opravdu donutit, abych ti řekl, co říct nesmím? Nejedná se přímo o tvou osobu."

"Tedy hrozí mně nebezpečí nepřímě. Odporuješ sám sobě."

"Ne a dvakrát ne! Chci jen říct, že se nejedná pouze o tebe."

"O koho tedy?"

"O všechny Evropany."

"Oh! Jsou ohroženi všichni Evropané?"

"Vesmíš."

"Šáháte! Tohle již zní jinak. Zní to, jako by se připravovalo spiknutí proti cizincům, kteří zde pobývají."

"Nic neříkám."

"Na něco podobného se nedá ani pomyslet."

"Že ne?"

"Ne! V celé zemi je úplný klid. Před nějakou dobou sice v Egyptě ledacos vřelo, ale to již pominulo, když vloni v červenci podepsal khedibe likvidační zákon."

"Jen námořník vidí na jasném nebi, že přes veškerou jeho nádheru vystupuje nad obzor bouře. A ty jsi laik! Dost jsem však již mluvil. Neuslyšíš již ani jediné slovo!"

"Mhm! Smýšlíš se mnou patrně dobře a proto ti děkuji. Ale řekl jsi mnohem více než víš."

"Jak to, effendi?"

"Má-li tvá výstraha opodstatnění, může se tedy jednat pouze o spiknutí nebo povstání. Je-li tomu tak, víš tedy o tom a patříš mezi spiklence."

"Alláh, Alláh! Co ti to přišlo na mysl? Jak může být chudý žebrák spiklencem? Takoví lidé bývají přece vlivní, významní, bohatí - a já se živím almužnou! Nemluvme již o tom! Vyřizuji ti pozdrav, effendi!"

"Od koho?"

"Od mého přítele."

"Ach! Mluvil jsi již s ním?"

"Ano."

"Co řekl?"

"Nyní se dovíš, jak tě miluji a jakou mám k tobě důvěru. Můj přítel je přísně pravověrný přívrženec proroka, jenž považuje svůj harém za posvátnou věc. Když jsem mu řekl, o čem jsem s tebou včera hovořil, velice se rozčílil nad tvým předpokladem -"

"Nepředpokládal jsem nic a zvláště ne o něm!" přerušil jsem ho, "nic mně na tom nezáleží, jak je nemocna a čím by se mohla uzdravit jeho dcera, která je mně naprosto lhostejná a neznámá. Ať si ponechá své krtice, vole, nádory a boubele."

"Nebud' přece hned tak rozzloben, effendi! Vždyť jsem tě přece nechtěl urážet slovem "předpoklad" ani ničím jiným! Můj přítel si toužebně přeje, aby to zo-hyždění dceřina těla zmizelo do všech pekel, protože jsem mu řekl, že taková ghodda může ještě více vzrůst."

"A nelhal jsi! Takové hlouposti obyčejně rostou, nejsou-li léčeny."

"Já semaji, já robaji, já hijarami! (o nebesa, o leknutí, o zděšení!)" bědoval, "kdo by se na to mohl dí-v-3*? Byl celý nešťastný, když to slyšel a jeho dcera, která je leskem a rozkoší jeho staroby, plakala strašlivým zármutkem! Ale pak jsem mu řekl, že ghodda vlastně nepatří k jejímu tělu, čímž se hned upokojil a doznal, že je ochoten udělit ti povolení k ohmatání zlé ghoddy."

"Kdy a jak?"

"Již dnes večer."

"Jak a kde? Já přece k němu nepolezu!"

"Ne. On si přeje, abys to dívce udělal zde."

"Tak? Chce snad ke mně s dívkou přijít?"

"Také ne! Jeho stav mu zakazuje, aby k tobě chodil. Žádal mne, abych ho zastupoval. Jestliže dovolíš, půjdu a přivedu ti dceru."

"Jak chceš."

"Ale dříve musím říct, že tě očekává velká odměna, podaří-li se ti zbavit dceru této závady její krásy."

"Nevyžadují za to nic."

Chlapík odešel. Jakmile byl za dveřmi, zadíval se na mne cidič čibuků rozšířenýma očima a otevřenými ústy.

"Co tomu říkáš, effendi?" tázal se, "děje se zázrak nebo ne?"

"Nic. Žádný zázrak, nýbrž zpola ješitnost, zpola otcovská láska."

"On však je otcem."

"Zajisté."

"Má tedy harém, má dům"

"Tedy! Je sám sobě přítelem, jehož dceru chce přivést. Kdyby byl jeho přítel tak vznešeného postavení, aby sem nesměl vkročit, zajisté by mu jeho postavení tím více zakazovalo, aby se dal zastupovat žebrákem a svěřoval mu dceru - a ještě k tomu večer."

"Kde však má harém a dům? V takové zřícenině, v jaké bydlí v našem sousedství, nedřepí-li právě u brány Zuvajlech, nemohl by přece mít ženu a dceru! Podivné! Je docela něčím jiným, než žebrákem v ochraně Kutba. Bude asi tajnůstkářem, pletichářem a kdo ví čím ještě. S jakou jistotou, s jakým přesvědčením ti dával výstrahu!"

"Eh! Kdo ví, co slyšel a teď přikládá nevinnými slovy zcela nesprávný význam." _f'.i

"Něco však přece může na věci být."

"Ne."

"Považ, není-li opravdu obyčejným žebrákem, mohl bys o jeho výstraže soudit jinak. Což je-li neobyčejným, tajuplným mužem?"

"Vyčkejme, jestli se nějak neprozradí."

Es šáhat se vrátil asi za čtvrt hodiny. Za ním vklouzla ženská bytost, velice pečlivě zastřená.

"Privádím dceru svého přítele," hovořil hned na prahu, "ona ti ukáže ghoddu. Ale cidič dýmek ať se odvrátí, neboť jeho oko nesmí padnout na místo truchlivosti krásy."

Hospodář se přikrčil do svého koutku, obrátil se k nám zády. Ženská bytost projevila nějaký pohyb mezi hlavou a hrudí. Její ruce odsunuly docela maličko dvojnásobný závoj, takže vznikla skulina, ve které se objevil předmět "truchlivosti" krásy.

O, běda! Nebyl tam nádorek nebo nádoreček, ale skutečný nádor! Docela zralý! Kdo by byl této "přítelově dceři" zazlíval, že by se ho ráda zbavila! Vztáhnul jsem zvolna ruku, podrobil jsem nádor šetrné prohlídce a opravdu mě potěšilo, když jsem poznal, že se nejedná o žádnou gelalinosní zduřeninu, nýbrž o docela prostou "struma cystica". Mohl jsem ihned pomoci - bylo třeba nádor jen otevřít a odstranit hnis a pak ovšem čistit doma.

"Provedls to rychle, effendi! Myslíš, že můžeš pomoci?"

"Ano a mám po ruce docela dobrou pomůcku zde, doma. Přinesu ji, abych místo truchlivosti potřel. Poněkud to zabolí, ale ne mnoho. Bude-li dcera tvého přítele statečně držet, bude se její hrdlo zanedlouho rovnat labutímu."

"Bude držet - slibuji ti to! Vždyť nejmilejší žena prorokova se také nechvěla, když jí byl rozříznut bolavý prst."

Odebral jsem se do své komůrky, aby nikdo neviděl, že jsem se ozbrojil svým ostrým perořízkem a vsunul jsem jej do pravé dlaně; vrátil jsem se, držel jsem levici tak, jako bych měl v hrsti nějakou masť. Pacientka byla nucena opřít se o zed'; říznul jsem, obrátil jsem se a řekl jsem svému hospodáři: "Můžeš se obrátit; jsem hotov."

"Jakže? Hotov?" žasnul žebrák, "ona tedy -?"

"Může jít domů."

"Dáš jí masť?"

"Ne, pohled' na mou ruku. Neléčil jsem masť, nýbrž nožem. Rozevřel jsem ghoddu."

"Alláh! Jsi vrah!"

"Ano, neboť jsem zavraždil ghoddu. Přítelova dcera si bude ránu vymývat a obvazovat. Zítra navečer přijdeš a povíš mně, že ghodda zmizela."

Žebrák byl však přece úzkostlivý. Proto jsem mu podrobně vysvětlil, co je pro další léčení třeba. Nevěděl, má-li mne pro mou odvahu chválit či plísnit a konečně uznal za nejlepší - zmizet i s pacientkou. Ale příští večer mu tvář zářila radostí. Podával mně obě ruce a ještě než usedl, nadšeně volal:

"Effendi, pryč! Pryč! Docela pryč! Splaskla a zmizela - jen řez tvého nože označuje místo, kde se roztahovala. Ale přesto vše si dcera mého přítele dává neustále obklady a vymývá díru dvakrát za hodinu, aby se jí tam truchlivost krásy znovu nezahnízдила. Jsi moudřejší než všichni učenci a čarodějové, kteří nedovedou zhola nic! Co ti má můj přítel zaplatit?"

"Nic, zhola nic!"

"Takto mluvíš nyní, ale budeš donucen přijmout, co ti vděčnost podá. To ti přísahám při své hlavě a bradě - -!"

Druhého dne jsem šel ulicí, v níž jsem bydlel u be-na Musa effendiho. Můj soused z té doby, stříbrník, seděl před dveřmi svého otevřeného krámu a volal na mě: "Emire," oslovil mne, "mluvil jsem předevčím s benem Musa effendim."

"Ah! Kde?" tázal jsem se radostně.

"Zde. Kráčel tudy a když jsem ho náhodou spatřil, řekl jsem mu, že se sháníš po své bedně."

"Děkuji ti! Rozradostnil jsi touto novinou mou duši. Zajisté ti řekl, kde nyní bydlíš?"

"Neřekl a vůbec se choval tajemně. Tvrdil, že v Ká-hře vůbec nebydlí, ale že tvá bedna je v bezpečné skrýši. Přál si vědět, kde bydlíš, aby ti mohl bednu poslat, ale neuměl jsem mu to říct. Žádal mne tedy, abych se tě zeptal na byt a sdělil ti, že tě navštíví."

Divl jsem se tomu; teprve později mně byla jasná příčina tohoto utajování. Řekl jsem stříbrníkovi, kde bydlím, šel jsem po svém. Toho večera žebřák nepřišel a svou návštěvu vynechal také po příští dva večery. Bylo nám to nápadné, neboť jsme si na něho zvykli. Že by byl nemocen? - Abych se o tom přesvědčil, šel jsem do brány Zuvajlech a hle! Seděl tam jako jindy. Tázal jsem se ho, proč nás nenavštívil a stařec odpověděl:

"Učinil jsem svatý slib, jenž mě nutí k du-a-el-mesa (zvláštní večerní modlitba); já teď musím být doma. Až to bude odbyto, stavím se zase."

"Kdy to bude?"

"Ještě nevím."

Opravdu podivná věc! Kdo jiný mohl vědět, než on sám, kdy bude splněn jeho svatý slib a kolik večerů stráví na modlení? Byl tedy začátek měsíce září s překrásnými vlahými večery. Za takového pěkného počasí se mi jednou znelíbilo v těsné světnici a vystoupil jsem na plochou střechu, abych si tam vykouřil čibuk. Seděl jsem na plošině a viděl jsem, co se dole v ulici děje.

Ke svému údivu jsem uviděl jakéhosi muže, jenž klepal na dveře žebřákova příbytku a byl vpuštěn. O něco později se dostavil druhý muž, pak třetí, čtvrtý. Zaklepali a vešli. Napočítal jsem jich rovných dvanáct. Proč navštívili es šáhata, jenž nikoho nepřijímá? Rozpomenul jsem se na "spiknutí", kterému jsem se vysmíval, zvažněl jsem a zůstal tiše sedět. Teprve po půlnoci se tato společnost velmi tiše rozešla

a chovala se opatrně. Rozlézali se jednotlivě. Tedy žádný slib a žádné modlení, nýbrž tajné shromažďování.

Nepochopitelný byl pro mě počet zúčastněných. Žebřák bydlel v jednopatrovém, téměř zříceném domku, o němž nikdo nevěděl, komu by patřil. Lidé se pouze domnívali, že by mohl náležet bohatému Abu Gibrailovi, jenž bydlel v ulici za námi, rovnoběžné s naší ulicí, a jeho přízemek se stýkal s žebřákovým bydlíštěm, kde nemohlo být místo pro tolik shromážděných osob. Jak a kde mohl es šáhat tolik lidí pohostit, mně bylo záhadou.

A příštího večera zase nepřišel. Odebral jsem se tedy znovu na střechu a slídl jsem jako včera. Jednalo se opravdu o nějaké spiknutí? Připadalo mi to směšné.

Když jsem se oblékal příští odpoledne na vycházku, přišel k našim dveřím nosič vody. Naplnil můj džbán a když přijal obvyklou nepatrnou odměnu, ptal se:

"Bydlíš zde cizí effendi?"

"Ano."

"Který se jmenuje Kára ben Nemi?"

"Ano."

"Kde je?"

"Zrovna před tebou."

"Ty, pane?"

"Ano."

"Mám ti odevzdat toto."

Ze špinavých kalhot vytáhl ještě špinavější šátek, mnohonásobně obtočený provázkem a zadrhnutý několika uzly. Hodil mi jej pod nohy a odešel.

Přemýšlel jsem chvíli, co by to mělo znamenat, a poněkud jsem se štilil zvednout balíček. Konečně jsem tak přece učinil, rozříznul jsem motouz a rozhrnul cíp. Vypadl kožený váček, který jsem zvedl a otevřel.

Byly tam peníze a listek, pečlivě sbalený a na něm napsáno arabsky:

"Vezmi peníze a opusť město, i kdyby tvá bedna byla ztracená!"

Spočítal jsem peníze - tři sta padesát korun rakouské měny v samých tereziánských tolarech. Kdo mě tím mohl obdarovat?

Vyběhl jsem na ulici, ale nosič byl již ten tam. Ani v sousedních ulicích jsem ho již nespapřil. Nejspíš mu byl dán pokyn, aby se rychle uklidil. Kdo ho však poslal? Jen někdo, jemuž bylo známo, že pátrám po své bedně - a takových lidí bylo

málo. Nebylo tedy zapotřebí zvláštního důvtipu k uhodnutí: zasílatelem peněz byl žebrák. Odebral jsem se ihned k bab Zuvaj-lech a tázal se ho:

"Poslals ke mně nosiče vody?"

"Ne!" odpověděl.

"Prosím tě, abys mně řekl pravdu!"

"Říkám ji."

A setrval u toho přes všechno mé naléhání. Ač nerad, byl jsem nucen si peníze ponechat.

Na večer přišel žebrák na besedu. Oznámil, že jeho slib je sice dosud v platnosti, že se však pro tento večer uvolnil. Za všeobecného hovoru a takového, jakými byly všechny minulé, jsem na něm upozoroval neklid. Konečně se tázal, proč jsem se ho ptal na nosiče a když jsem mu řekl, poznamenal jsem, že bych mohl dárce jmenovat.

"Tak?" tázal se, "kdo jím tedy je?"

"Ty sám!"

"Mašallah! Jak by mohl muž tak chudobný jako já rozdávat tak značné obnosy? Ale řekni, zda se zachováš podle toho, co bylo napsáno na lístku?"

"To mne nenapadlo ani ve snu!"

"Považ přece, effendi! Dal jsem ti výstrahu a ne-věřils. Nyní ti poslal výstrahu někdo jiný! Tomu bys již věřit mohl!"

"Není zde nikdo jiný."

Žebrák se rozhorlil.

"Dobře!" zvolal, "mysli si co chceš a dělej si také co chceš! Proč bych se s tebou hašteřil?"

Zřejmě chtěl besedovat dále, ale zlost ho přiměla k odchodu. Cídič dýmek se tvářil velmi povážlivě.

"Mohl by přece jen mít pravdu, effendi," upozorňoval mne, "něco se asi proti tobě chystá!"

"Proč?"

"Víš, že ve dne nebývám doma, ale když jsem se za soumraku vracel domů, říkal mi soused, že se po tobě ptali."

"Kdo?"

"Vojáci."

"Kdy?"

"Dnes, včera, předevčírem. Chtěli vědět, zda je ef-fendi, jenž u mě bydlí, Frank."

"Kdo ví, z jakého důvodu."

"Effendi! Není zde všechno tak, jak se ti zdá. Upozorňuji tě, že se v Káhiře něco semele."

"Ale co?"

"Nevím ještě, ale dnes jsem již tu a tam upozoroval ledacos nápadného."

"Například? Mluv přece!"

Cídič vskutku hovořil ledacos, co viděl a co se domníval, ale nebylo na tom nic, co by mne přimělo k vážnému zamyšlení.

Příštího dne jsem se odebral ke stříbrníkovi. Ben Musa effendl byl u něho a vyzvěděl, kde bydlím. Proč nepřišel ke mně? Ať už měl jakýkoli důvod, byl jsem ubezpečen v tom, že konečně dostanu svůj majetek a proto jsem se spokojeně loudal městskými ulicemi.

Při této procházce mně bylo nápadné jen to, že jsem neviděl tolik lidí oděných po evropsku jako jindy, za to však mnohem více vojáků, jaksi krom obvykle zaměstnaných a čilých. Znepokojit mne však tento jev nemohl.

Na večer přišel Hamal (nosič břemen) a přinesl konečně mou bednu. Ptal jsem se ho ovšem, kdo mu ji pro mne odevzdal, a Hamal vytasil z haleny dopis, podal mi jej a pravil:

"Nesmím říct, effendi! Snad to bude napsáno v dopise." A pospíchal ode mne.

Rozevřel jsem dopis a četl:

"Zasílám ti tvůj majetek a žádám tě, abys okamžitě Káhiru opustil. Kdo jsem přece víš! Iménem se podepsat nesmím, neboť by mně byla způsobena velká škoda, kdyby dopis padl do nepravých rukou."

To mne již přece drobet trklo! Písmo jsem znal: Psal to ben Musa effendi - ale proč musel zatajovat jméno? A dával mně výstrahu, ba ještě více! Přímou mne vybízel, abych město ihned opustil! Žebrák tedy nemluvil nadarmo?

Rozevřel jsem bednu a přesvědčil jsem se, že mně nic nechybí. Tedy: odejít nebo zůstat? Poněvadž jsem měl vše, co mně náleželo, nic mne nezdržovalo, ale pro dnešek již bylo pozdě a chtěl jsem tudíž počkat do zítřka.

Jakmile uleh soumrak, vrátil se cídič a jen za málo okamžiků po něm vešel mladý, velmi slušně oděný muž. Hospodář, když ho spatřil, téměř zkoprněl úžasem, ale rychle se vzpamatoval, zkrřížil ruce při hluboké pokloně a zvolal:

"Gibrail bej! Přílišná čest mému příbytku! Přicházíš s nějakým rozkazem pro svého poslušného cídi-če dýmek?"

"Ne! Jen bych rád věděl, je-li muž, jehož vidím v tvé světnici cizinec, který se nazývá Kára ben Nemsí effendi."

"Ano, pane!"

Gibrail bej se mně velmi zdvořile uklonil.

"Odpusť, effendi!" pravil, "jsem syn Abu Gibraila, jemuž náleží veliký dům v sousední ulici. Dověděl jsem se, že jsi moudrý a zkušený ve všech věcech lidského vědění a bylo mně rozkázáno, abych tě prosil, abys přišel k mému otci, který by si rád s tebou pohovořil."

"O čem si přeje se mnou hovořit?"

"Odpusť, effendi! Rád by ti to řekl sám."

"Dobře! Půjdu s tebou!"

Abu Gibrail! Bohatý domácí pán, jemuž patřil dům, který se stýkal s příbytkem es šáhata. Rozpomínal jsem se sice na výstrahy, jež mně byly dány, ale myslel jsem, že se ničeho neodvažuji, vstupuji-li do cizího domu.

Gibrail bej mne zavedl do příčné a pak rovnoběžné ulice s mým bytem a stanul u domu, kde již čekal u otevřených dveří

sluha, jenž za námi zamknul.

Mladý muž mě vedl průjezdem na dvůr a odtud do přízemní světnice, nejspíš určené pro návštěvníky.

Ale pak mne vedl ještě dále do druhé a třetí komnaty, jejíž zařízení v porovnání s mým oděvem bylo asi takové, jako když do nějakého ráje vletí usmole-ná vrána.

"Usedni, effendi!" prosil můj průvodce, "a dovol, abych odešel. Můj otec se dostaví ihned."

Usedl jsem na sametové lehátko, které se táhlo podél tří stěn. O několik okamžiků později přinášel černoch kávu, tabák a dva čibuky. Pil jsem tedy a kouřil. Asi po deseti dalších minutách vešel jiný černoch a přinášel - - Vyskočil jsem rovnýma nohama! Chlap nesl mé ručnice, mou bednu, brašnu - - všechno! Otevřel jsem ústa, abych si dotazem ulevil, ale černoch ukázal za má záda a šel mlčky po svém.

Obrátil jsem se tedy a stál jsem tvář v tvář - es šáhatovi, který vešel jinými dveřmi.

Žebrák! Náš besedník! On, vskutku on! Docela on, ačkoli vyhlížel jinak. Všechna špína z něho zmizela a roucho, jímž byl oděn, bylo z nejčistšího hedvábí.

"Jistější mne zde neočekával, effendi" oslovil mne, postoupil a podal mi ruku.

"Docela jistě ne! Přiznávám se!" řekl jsem.

"Vím, že jsi udiven. Byl ti dovolen pohled na tajemství, které bych ti nebyl svěřoval, kdybych tě neměl v lásce a kdybych tě nechtěl zachránit, byť i proti tvé vůli. Jsem Abu Gibrail, majitel tohoto domu a zároveň žebrák z bab Zuvajlech.

Jak to souvisí se dovíš později, slíbíš-li mi, že o to-m budeš mlčet před kýmkoliv. Dal jsem tě k sobě povolal svým synem, protože dnes nejsi bezpečný životem v příbytku cídiče dýmek."

"Proč bych nebyl - - -?"

"O tom s tebou nesmím mluvit. Jsi mým hostem. Posad' se a buď dobré vůle. Mohl bys mne ubezpečit slibem, že neopustíš tuto noc můj dům?"

"Slibuji ti to!"

"Dobře! Mohu tedy odejít. Lituji, že dnes němužu zůstat ve tvé společnosti, ale dostane se ti čeho se ti zachce a čeho budeš potřebovat. Zatleskej pouze rukama a sluha se objeví. Dobrou noc, effendi!" Podal mi ruku a odešel.

To přece bylo dobrodružství! Jako nějaká kapitola z pohádek "Tisíc a jedna noc". Ano, i knihy mně byly přineseny, abych se nenudil, ale číst se mi nechtělo a později jsem zase nemohl usnout - takovou měrou byly zaujaty mé myšlenky tímto dobrodružstvím! Konečně jsem však přece usnul na měkkých poduškách.

Procitl jsem nikoli o své vůli - byl jsem probuzen. Es šáhat stál nade mnou, držel svítilnu a rychle hovořil:

"Rychle vstaň, effendi! Jsi nucen utéct. Cídič dýmek bude přinucen říct, kam jsi odešel. Přijdou do mého domu a budou prohlížet. V Káhiře vypuklo vojenské povstání vrchovatou měrou. Evropanům hrozí vesměs smrt. Heslo je: Egypt Egyptanům. Chci tě zachránit. Pojď za mnou! Vstaň a pojď!"

Vedl mne na nádvoří a na jeho protější straně do jakéhosi průchodu, právě když se začalo šerit. Vešli jsme do místnosti, obklopené zříceným zdívem.

"To je zadní strana žebračského domku," pravil es šáhat, Abu Gibrail, "proklouzni za mnou!"

Prolezli jsme otvorem ve zdivu do skromné místnůstky, pravého žebračského příbytku. Na stěnách visely různé cáry, na hliněné podlaze bylo několik polorozbitých nádob a zbytky jídel. Abu Gibrail postavil svítilnu a vážně se tázal:

"Chceš, abych tě zachránil? Nevěřils, že ti hrozí nebezpečí. Nuže - dostavilo se! Chvilí naslouchej!"

Zaslechl jsem poplašné volání, válečný ryk a třesk. Mnoho lidí pádilo okolními ulicemi.

"Opravdu tedy spiknutí proti Evropanům?" tázal jsem se.

"Ano. Možná, že khedive bude sesazen."

"Mohu z města uniknout?"

"Zmeškal jsi."

"Chceš mne zde ukrýt?"

"Nikoli. Zde bys nebyl v bezpečí. Jediným útlukem pro tebe je brána Zuvajlech."

"Ah! V žebračském přestrojení - uhodl jsem?"

"Ano! Budeš tam žebrot místo mne. Chceš? Jedná se o tvůj život! Zachránit nemůžeš nikoho. Zničil bys jen sebe."

"Jak to dopadne s mými věcmi, budou-li u tebe nalezeny?"

"Nestarej se! Nikdo se jich nedotkne."

"Nebudu poznán u brány?"

"O to se postarám, abys nebyl poznán."

"Jak se mám zachovat?"

"Chovej se jako pravý žebrák; toť vše. Zpozoruje-li jiný žebrák, že nejsem na svém místě, poví to tedy baši-ovi (náčelník žebračů) a přijde-li dilendžibaši, ukážeš mu peníz, který ti odevzdám; pak se vše dobře vyřídí. A dnes večer přijdeš sem! Budu tě zde očekávat."

"Dobře; zachovám se podle tvé rady."

"Změním tedy svůj zevnějšek."

Dal mně ještě rozedranější oblek, než byl můj a pak mě štětíčkou pomaloval tvář, lebku, krk a ruce jakousi tmavou tekutinou. Neviděl jsem, jak jsem vypadal, protože po ruce nebylo zrcadlo.

Pak mně dal zvláštní peníz, který nebyl v oběhu, odevzdal mně klíč ke dveřím chatrče a pravil:

"Jdi už, neboť je nejvyšší čas. Tyto dveře zamkneš zvenčí. Dnes večer se zase uvidíme."

Na to se vrátil otvorem ve zdi, odkud jsme přišli. Opustil jsem chatrč, zamknul ji podle jeho příkazu a spěchal jsem jako šáhat k bab Zuvajlech, abych byl po celý den miláčkem a služebníkem Kutba.

Na ulicích již byl všude velmi čilý život. Nikdo se o mne nestaral, takže jsem nabyl jistoty, že nebudu poznán. Patrně mě

černé líčidlo náležitě změnilo.

Čím dále jsem přicházel, tím více mi bylo zřejmé, že se vskutku jedná o povstání důkladně promyšlené a prováděné. Na všech nárožích a křižovatkách stály ozbrojené vojenské hlídky, na několika náměstích jsem viděl také dělostřelectvo.

Bylo tehdy 9. září

1881, kdy Arabi pasa se 4000 vojáky a 80 děly obklíčil abidský palác a donutil místokrále k rozpuštění Riazova ministerstva, ke změně ústavy a k rozšíření vojska na 18 000 mužů, což bylo předejrou k hromadnému vraždění evropanů v Alexandrii a bombardování města anglickým loďstvem.

Ted' jsem již tedy věděl, že můj život byl vážně ohrožen. Dorazil jsem k bab Zuvajlech, usedl jsem na šahátově místě a provozoval jeho namáhavé řemeslo, k němuž je třeba svatě trpělivosti. Nic nedělat, jen sedět celý den, toť trest! Znenadání se úplně rozednilo. Obyvatelé rozčileně a rozechvěně proudili a dárky se mně hojně sypaly do nastavené dlaně. Brzy se však všechno změnilo, neboť Arabi pasa nařídil vyklizování ulic a vydal svolání, aby obyvatelé setrvali ve svých příbytcích.

Ulice zely prázdnotou. Viděl jsem pouze vojáky, kteří ovšem nedávají, nýbrž raději berou zrovna tak egyptští, jako němečtí. Za to jsem byl odškodněn jinak: Mohl jsem totiž v klidu naslouchati veškerým nemožným prosbám, vznášeným k záhadnému Kut-bovi.

Přecházely pěší hlídky složené z jednotlivých nebo z více vojáků, jízdní pikety, vystřídané strážemi, malé a větší vojenské oddíly, pobočníci a jiní důstojníci. Ani jediný nepřešel, aby nezažvanil aspoň začátek posvátné fathy.

Mnozí se pak zastavili, aby z hlubin svého srdce neviditelně za branou bydlícímu duchovi vyklopili, co tlačí a tísní jejich duši. Slyšel jsem nejdivnější pověřivé žvásty, takže jsem byl často nucen zadržovat smích, abych snad nebyl bit. Mezi těmito prosebníky na mne jeden působil hlubším dojmem. Přišel zemdlen, spíše se vlekl a byl velmi pohublého, sešlého zevnějšku. Když jsem mu nastavil dlaň, řekl mi:

"Nemohu ti nic poskytnout, neboť sám nic nemám, ale mnoho potřebuji."

Pak poklekl, hluboce se klaněl proti koutu, jenž byl obýván Kutbem, a modlil se:

"Alláh 11 Alláh wa Muhamad rasul Alláh! Vyslyš mou prosbu, ó, Kutbe, duchu úlevy a všech proseb! Učiň mne, abych se shledal se svým otcem a matkou, s ženou a dítětem, na němž visí mé srdce. Dej mně potřebné peníze, abych se odsud mohl dostat, neboť mé tělo a mou duši šírá touha. Pomoz mi, Kutbe, ale pomoz brzy, neboť mne žal unese z tohoto světa a života."

Touto modlitbou jsem byl pohnut. Ten muž vskutku churavěl touhou po domově a své rodině. Jakmile povstal, řekl mi:

"Šaháte! Jsi služebníkem Kutba! Pros za mne!"

"Kde je tvůj domov?" tázal jsem se.

"V dalekém Tunisu."

"Čím jsi doma?"

"Služebníkem v měsitě Okba v Kairvanu."

"Jak jsi přišel do Egypta?"

"Putoval jsem do svatého města, Mekky. Při návratu jsem těžce onemocněl; ulehl jsem na ulici, byl jsem oloupen o veškerý svůj majetek a nebyl jsem dosud úplně zdrav, když mne zrekrutovali na vojnu. Zemřu, odepře-li mi Kutb svou pomoc."

"Prosiš ho o peníze. Kdyby ti je i dal, nemohl bys odsud."

"Proč bych nemohl?"

"Jsi voják a dopustil by ses dezerce."

"Alláh ochraňuje každého věřícího; rovněž mne zachrání."

"Počkej tedy okamžik!"

Bylo mně ho líto. Tázal jsem se ho, umí-li číst, což zodpověděl kladně. Vytáhl jsem svůj zápisník, v žebrákových rukou zajisté předmět podivuhodně vzácný, vytrhl jsem z něho lístek a napsal na něj, ovšem arabsky:

"Kutb ti nemůže pomoci, neboť mimo boha není žádného pomocníka. Já, žebrák, nejsem muslim, nýbrž křesťan, ale přesto vše ti dám potřebné peníze, protože jsi mým bratrem, jako že všichni lidé jsou dětmi božími."

Lístek jsem vložil do měšce, jenž mně doručil nosic vody, měšec jsem pevně zavázal, podal jej vojákovi a řekl jsem:

"Vezmi! Poslechněš-li mne ve všem všudy, dočkáš se snad vyslyšení své prosby. Učiniš, jak ti poradím a zachováš se podle toho?"

"Ano."

"Vlož tento měšec pečlivě do svého roucha, aby jej nikdo u tebe nenalezl, a dříve jej neotvírej, až zítra po ranní modlitbě v úplné samotě. Dávej pozor, aby tě nikdo neviděl!"

"Nesmím dříve?"

"Nesmíš, očekáváš-li opravdu pomoc od Kutba!"

"Vykonám vše, jak jsi pravil, šaháte! Slibuji ti to při své bradě a při všem, po čem toužím. Dostane-li se mi pomoci, tedy se zase uvidíme, neboť se vrátím, abych Kutbovi poděkoval."

Zastrčil měšec a šel. Jednal jsem ze soucitu, jak mně právě vnuknul okamžik. Teprve zítra směl askari darovaný měšec otevřít - kdyby se byl ještě téhož dne dověděl, že nejsem mohamedánem, mohlo by to být pro mne velmi nebezpečné. Co se dělo toho dne v Káhiře, nemělo vliv a význam na toto vyprávění; pro mne skončil ten den úplně šťastně, kdežto jiným cizincům se dařilo šeredně.

Jakmile se setmělo, odebral jsem se do žebrácké chatrče, kde mne již očekával Abu Gibrail, jak slíbil. Měl o mne celý den obavy. Několikrát byl celý jeho příbytek propátrán a také mé věci byly prohlíženy, ale nikdo jich nedbal a nikdo z nich nic neodcizil, čemuž jsem se divil. Prolezli jsme derou a vešli do přední budovy. Abu Gibrail mne dovedl do světnice, ve které jsem včera spal a přinesl mně zrcadlo. Když jsem vněm spatřil svou tvář, nijak jsem se již nedivil, že mne nikdo

nepoznal; vyhlížel jsem vskutku strašlivě.

Služebník přinesl mýdlo a vodu a po menší námaze se mi podařilo získat zpět svůj obvyklý zevnějšek.

"Několik dní budeš muset vyčkávat v tomto domě, effendi; budeš mým hostem," hovořil abu Gibrail, "rozčilení ve městě se neuklidní tak brzy a nemůžeš tedy odejít."

"Jak dlouho potrvá nepokoj, co myslíš?"

"Doufáme, že khedive přistoupí záhy na podmínky Arabiho paši. Tím zachrání evropanům mnoho a mnoho životů, neboť jinak by byli všichni povražděni."

"Ale smím tě obtěžovat?"

"Nijak mne neobtěžuješ, nýbrž potěšíš mne svou přítomností, protožeš mne donutil, abych ti prozradil své tajemství. Budeš hostem v domě, jehož dceru jsi uzdravil a tím ostatní obyvatelé učinil šťastnými. Především ti propůjčím vhodný a dobrý oblek; pak, až budeš moci bez nebezpečí vycházet na ulici, dovolím ti, abys nosil svůj oděv."

Bydlel jsem u něho šest dní, načež jsem Káhiru opustil. Pátý den jsem podnikl první vycházku. Právě jsem vycházel z domovních dveří, když podél nich kráčel onen askari, jemuž jsem daroval měšec.

Setkal se se mnou a kráčel dále, aniž mne poznal. Volal jsem za ním:

"Stůj, služebníku mešity Okba v Kairvanu. Pomohl ti již Kutb?"

Zastavil se a zadíval se ztrnule na mne. Nemohl promluvit.

"Otevřels měšec, jež ti daroval žebřák u bab Zuva-j-lech, žebřák, který není muslim, nýbrž křesťan?"

"Ano," vyhrklo z něho, přičemž se mi jeho zrak zabodával pátravě do tváře.

"Byla v něm pomoc, o kterou jsi prosil?"

"Ano. Uvnitř bylo osmnáct set piastů."

"A zběhneš nyní od svého pluku?"

"Zběhnout! O, Alláh! Je to možné? Ty jsi onen žebřák, pane?"

"Ano."

"Jsi křesťan?"

"Ano."

"A ty ses odvážil onoho dne sedět v bráně Kutbo-vě?"

"Proč ne? Tam jsem byl přece v úplném bezpečí."

"Alláh il Alláh! Jsi bohatý, ačkoliv jsi tam žebřal?"

"Bohatý nejsem a nikdy jsem nebyl. Mám právě tolik, abych mohl žít bez hladu."

"A darovals mně tolik peněz! Pane, to by neučinil žádný muslim a mezi křesťany jsi zajisté jediný - -"

"Mýlíš se! Každý dobrý křesťan by ti dal potřebné peníze, kdyby byl v mé situaci a na mém místě."

"Je to pravda, pane?"

"Ano."

"Nevěřím tomu, neboť křesťané jsou vesměs, tebe vyjímaje, prašivými psy, kteří se přidržují nepravé lživé viry."

"Znáš tuto víru?"

"Ne."

"Jak tedy o ní můžeš takto soudit?"

"Naši ajima (možné číslo od imám - mohamedán-ský duchovní) tak tvrdí a hlásají."

"Kteří také neznají křesťanskou víru."

"Mýlíš se! Proklínají křesťanství a zajisté tedy vědí proč."

"Nemají ani potuchy o naší víře. Kdyby jim byla známa, žehnali by ji, místo aby ji proklínali. Máš naději, že uprcheš do své vlasti?"

"Ano."

"Pověz mi své jméno!"

"Jmenuji se Gílad. Jsi můj dobrodinec - smím se tedy také ptát, jak se jmenuješ?"

"Říkají mně Kára ben Nemsí effendi."

"Kára ben - -"

Ustoupil o krok, dva, tři, oči se mu zajiskřily, pěsti se mu zatály, ale ihned se rozpomenul na peníze, které jsem mu daroval a jeho tvář rychle nabyla vlídnosti a mírumilovnosti.

"Kára ben Nemsí effendi? Ty jsi tedy onen křesťan, který se před několika lety v Kairvanu odvážil směle vkročit do naší svaté mešity?"

"Ano."

"Věděl jsi, že tak nesmí učinit žádný jinověrec?"

"Věděl jsem to."

"Že bude ihned usmrčen, vkročí-li jen nohou - -"

"Bylo mi to známo."

"Alláh! Jsi zajisté velmi odvážný člověk! A také jsi jediný křesťan, jenž viděl Kairvan a docela vstoupil do nejsvětější mešity západu. Alláh ti to dovolil a dopřál, že jsi tehdy šťastně utekl, ale neodvažuj se již nikdy zneuctit naše město šlépěmi své nohy!"

"Není zneuctěním, nýbrž velkou ctí pro vás, zavi-tá-li k vám křesťan. Ihned ti to dokážu. Poučím tě, abys poznal křesťanství a učení božího syna. Vějdi se mnou do domu!"

Vedl jsem ho do své světnice a daroval mu čtyři evangelia, apoštolské skutky a epistoly, přeložené do arabštiny.

Zastrčil knihu, zadíval se mi vážně do očí a pak pravil: "Effendi, za tvůj tehdejší zločin bych byl vlastně povinen tě usmrtit, ale tys mi prokázal dobrodiní a proto tě ušetřím. Jsme vyrovnáni."

Na to odešel bez pozdravu. Přál jsem mu v duchu, aby se mu zdařil návrat do vlasti k rodině a dále jsem již na něho nemyslel.

2. V Kairvanu

Mnoho, mnoho vody uplynulo od oněch událostí. Byl jsem v Tunisu. Navštívil jsem svého přítele Aliho en Nurabi, šejka Uelad-Sebírských beduinů, byl jsem u něho čtrnáct dní hostem a vrátil jsem se k přímoří, nikoli však směrem k hlavnímu městu Tunisu.

Dal jsem totiž přednost jízdě na východ, k Ham-mametu, abych poznal osady Testur a Saguan.

Až do Testuru mě provázel Ali en Nurabi s několika svými beduinů, dále mne však provázet nemohl, poněvadž jsem se musel ubírat územím některých kmenů, s nimiž Uelad-Sebirové žili v nepřátelství; riskoval by tudíž život.

Jel jsem tedy sám a to především od Testuru na jih, kde jsem byl ve vadi silianském dosti vlídně přijat kmenem Uelad-Riach. Na to jsem se ubíral zapadne k jezeru el Kursia, jež se prostírá na území kmene Uelad-Trabersi. Odsud jsem pak směřoval k vadi Melách, odkud je Saguan již jen dvacet kilometrů na východ.

Do té chvíle se mně na cestě dařilo, takže jsem byl spokojen; ale ještě než jsem dorazil k vadi Melách, odvrátilo se náhle ode mne štěstí, provázející mne tak daleko.

Za rovinou, v níž je rozlito jezero el Kursia, se rozkládá hornatá krajina. Je nutné jezdit tam po příkrých svazích a dosáhneš-li horských hřebenů, spatříš mírný sestup vyvýšenin východním směrem. Je zde několik řečišť a proto také slušná vegetace. Nalezl jsem lesík korkových dubů, u něhož jsem se zastavil, abych popřál svému koni odpočinek. Sám jsem pak uleh do trávy, natáhl údy a zavřel oči, které mne žárem vzduchu a palčivým slunečním světlem bolely.

V tom jsem zaslechl pronikavý skřek supa a rozhlédl se. Skřehotá-li sup jako tento, naskýtá se mu vítaná kořist.

Spatřil jsem dva takové ptáky; vznášeli se nad lesem ne zrovna vysoko, kroužili a nejevili dosud chuť snést se k zemi. Jejich kořist nebyla tedy dosud mrtvá a nebo byla takového druhu, že se na ni neodvažovali.

Vztyčil jsem se a prošel jsem lesíkem, abych se podíval, co se děje. Na druhém okraji lesa jsem spatřil předmět, který poutal pozornost supů. Nebylo to zvíře, nýbrž člověk - beduín. Ležel na hřbetě v krvavé kaluži a v hrudi měl několik hlubokých bodných ran - nůž mu vřel v těle.

Byla zde spáchána vražda, nikoli však loupežná, nýbrž vražda ze msty, patrně ze msty krevní, jinak by nebyl vrah nechával nůž na místě zločinu.

Zločin byl spáchán před nedávnem, neboť kaluž nemohla dosud vsáknout do půdy. Vytáhl jsem nůž z rány, otřel jsem jej o trávu a zastrčil do opasku, abych jej odevzdal obyvatelům ve vadi zároveň s oznámením o nalezení mrtvolky.

Pohled na ni mně vzal všechnu chuť k odpočinku; vrátil jsem se ke svému koni, nasedl jsem na něho a ujížděl. Počítal jsem bezpečně, že asi za hodinu sestoupím do vadi Melách a zastihnu lidi.

Urazil jsem asi polovinu této cesty, když jsem za sebou zaslechl dupot koní. Obrátil jsem se a spatřil jsem tlupu snad asi dvaceti jezdců, kteří za mnou ujížděli ostrým klusem. Podle zvyku jsem se zastavil a obrátil koně, abych vyčkal jejich příjezdu.

Dostihli mě a ihned mě obklopili; poněvadž to je zvykem všech beduinů, nestaral jsem se o to příliš a vlídně je pozdravil:

"Sallamaalejkum! Můžete mně říci, mužové, který kmen bydlí tam dole při vadi Melách?"

"Dovíš se to velmi záhy, pse!" odpověděl mně jejich vůdce, "chopte se ho a nepusťte!"

Vztáhlo se po mně čtyřicet paží. Byl bych se mohl bránit, neboť jsem byl výtečně ozbrojen a nebál jsem se jich; ale býval bych nucen prolít jejich krev a to jsem nechtěl. Chopili se mne, odňali mně zbraně a přivázali mě ke koni.

"Co vám to přišlo na mysl?" volal jsem, "nijak jsem vám neublížil! Jsem mírumilovný poutník."

"Nám jsi ublížit nemohl, pse, ale ublížil jsi jiným lidem," odpovídal jejich vůdce, mé zbraně podrobil prohlídce, přičemž také vzal do ruky nůž, jímž byl pobodán mrtvý.

"Ano! Zde ještě lpe krev," dodal "on to byl. Chytli jsme vraha. Ed d'em b'ed d'em (krev za krev)! Za to zemře. Pověz nám, pse, ke kterému kmeni náležíš?"

"K žádnému. Jsem cizinec a náležím velikému lidu Almani (Němci)."

"Nelži! Jsme Uelad-Siminša a ten, jehož jsi zavraždil, byl naším bratrem."

"Což tě Alláh neobdařil zrakem? Nevidíš, že mám u sebe dva nože? Kdo však nosí dva nože? Jen jeden z nich mně patří; druhý jsem vytáhl z prsou mrtvého, abych jej ukázal ve vadi. Umíte-li číst, dokážu vám, že jsem Almani."

"Zmlkni! Nepotřebujeme číst, abychom poznali, jsi-li vrahem nebo ne. Hle! Tam již přinášejí tvou oběť. Viděli jsme tvé stopy a jeli jsme rychleji, abychom tě dostihli."

"Bylo mou vůlí, abyste mne dostihli. Byl bych se dal dostihnout a byl bych vás očekával, kdybych byl vrahem?"

"Učinil jsi tak, abys nás oklamal."

"Ale podívejte se přece, že se jedná o krevní mstu, neboť nůž byl ještě v ráně."

"Nebyl v žádné ráně, nýbrž v tvém opasku."

"Kde táboří váš kmen?"

"Dole ve vadi."

"A kam jsem jel? Jezdí snad vrah k těm, kdo mohou být bratry zavražděného?"

"Neodpovíme ti hned, nýbrž dole v tábořišti, až tam s tebou dojedeme a svoláme džema (radu starších), abys byl souzen. Hej, lidé, kupředu! Ať někdo pože-ne koně ve cval, aby řekl našincům, že už jedeme."

To se také stalo a dalo se čekat, jak jsme byli po příjezdu uvítáni. Strhl se řev, hluk, křik a jakot, jaký jsem sotva kdy zaslechl. Kdyby mne bojovníci nebyli měli ve svém kruhu, býval bych nejspíš rozsápán na kusy - ženami.

Duar (stanová osada) byl silně opevněným táborem; stálo tam více než šedesát stanů; venku se páslo mnoho koní, velbloudů a bravu.

Sňali mne z koně a přivázali s roztaženými rukama a nohama křížem ke čtyřem stanovým kolíkům, což mně ovšem nezpůsobilo bolest. Tři bojovníci stáli při mně na stráž, nikoli snad proto, že by se obávali mého útěku, nýbrž, aby zabránili davu žen a dětí ve vykonání rozsudku nade mnou dříve, než by se sešel soud.

Veškeré obvyklé denní zaměstnání v tábořišti ustalo. Mluvílo se jen o vraždě, vrahovi a pomstě. "Starší" se sešli, viděl jsem, jak se sesedli, aby mne soudili. Žádal jsem, abych byl dopraven k soudu a mohl se hájit vyprávěním, jak se věc přihodila, ale strážci se mně vysmáli.

Pak se seběhly ženy, proklínaly mne, hanebně nadávaly, plivaly po mně a děti na mne házely kamením a pískem; někteří se odvážíli blíže, kopaly mne, aniž jim v tom strážci bránili. Nejspíš je to bavilo.

Na neštěstí byl otec zavražděného zámožným a tedy velmi vlivným mužem. Jak jsem později slyšel, všemožně se snažil, aby trest - jenž mohl ovšem skončit jen mou smrtí - byl pokud možno krutý. Mnoho mluvili a křičeli, dlouho řečnili a přerušovali se, ale nikdo mne neobhajoval a konečně, když porada trvala již déle než dvě hodiny, nastalo rozhodnutí.

Účastníci džemy povstali a přišli ke mně. Utvořili okolo mě kruh a šejk, jenž předsedal radě, mně oznámil rozsudek:

"Zákon pouště zní: Krev za krev, život za život. Zničil lidský život a proto ti bude odňat život - zemřeš! Vykope se hrob a jakmile bude skončena večerní modlitba, budeš současně s mrtvým uložen do hrobu a zahrabán."

"Zaživa?" tázal jsem se.

"Zaživa."

"Vyžaduji na vás, abyste vyslechli mou obhajobu."

"Není nic, co bys mohl vyžadovat. Mlč raději a připrav se tiše na to, co tě očekává, neboť ti zbývají jen asi dvě hodiny, než vstoupíš na most smrti a sjeď se po něm do pekel."

"Vždyť ani vůbec nevíte, kdo jsem. Nelze přece odsoudit člověka k smrti, jehož jméno není známo a jehož skutky nejsou rovněž známy."

"Nechceme o tobě nic vědět. Víme jen, že jsi vrah a to nám stačí."

Hlas lidu, hlas boží - ale ne vždy! Šejk mluvil velmi srozumitelně a u toho zůstalo. Ať jsem namítal cokoli, vysmáli se mně. Každé slovo, které jsem slyšel, bylo jedem, každý pohled šípem nenávisti a pomsty. "Starší" se rozešli a nechali mě v jistotě, že jsem nenávratně ztracen.

Teprve nyní jsem velmi litoval, že jsem se nebránil. Se svými pětadvaceti náboji, jež vězely v Henry-ově opakovací, bych byl udržel jiné chlapy v uctivé vzdálenosti, než takové hloupé Uelad Siminša!

Viděl jsem, že venku před stany, se vykopává hluboký hrob - pro dva lidi, mrtvého a živého!

Dalo se ještě pomýšlet na záchranu? Mhm! Jak často jsem již býval v situacích opravdu zoufalých a dovedl jsem se osvobodit! Proč tedy ne také zde? Usilovně jsem přemýšlel, ale bez úspěchu - nenacházel jsem cestu k záchraně.

Ano - kdyby mne byli vyslechli! Takto mi však zbýval pouhý pokus s velmi malou nadějí: Nemohli mne přece zahrabat do země, tak jak jsem byl, totiž s nohama i rukama roztaženými. Budou nuceni odvázat mne od stanových kolíků a zajistě mně aspoň na okamžik uvolní údy. A tohoto okamžiku bude třeba využít, vzepnout se, vyrvat se jim, ale jak, to jsem nevěděl - a co pak? To jsem rovněž nevěděl. Vše záleželo na onom okamžiku.

Ještě jsem přemýšlel o této věci, když jsem upozoroval, že beduíni se dívají někam mimo stanový okruh. Pak jsem zaslechl výkřiky: el bja, el bja (bija = kramář). Nejspíš k nim přicházel nějaký obchodník.

Beduín však není obchodníkem a necestuje po kramářsku. Přichází tedy mohl být buď Maurem, spíše však židem a nejspíš Levantincem.

Přišlo mně na mysl: Jestliže Uelad Siminša dovolí, aby se mnou pohovořil, snad by je přiměl k tomu, aby vyslechli mou obhajobu a kdyby tak učinili, nebylo by tedy ještě všechno ztraceno.

O něco později jsem ho spatřil přicházet se dvěma pomocníky, kteří měli na starosti jeho nákladní koně. Jeho příchod přišel beduíňům vhod - to jsem viděl a slyšel z toho, jak ho vítali.

Sestoupil z koně, potřásl si rukou se šejkem, načež spolu hovořili. Šejk ho vedl k mrtvole zavražděného a znovu tam s ním hovořil, načež mával rukou směrem ke mně. Kramář se obrátil, postřehl mne a přiblížil se. Šejk ho doprovázel.

"Co říkáš? K jakému lidu či národu náleží?" tázal se ho obchodník.

"Nazval se Almani, ale patrně lže a chce nás podvést. Kdybych rozuměl almánské řeči, vyptával bych se ho, pokud by chtěl odpovídat."

"Také nerozumím almánské řeči, ale je-li opravdu Almani, zajistě tedy bude rozumět aspoň několika slovům Fransaviji (Francouzů). Chceš-li, promluví s ním."

"Udělej tak, ale myslím, že to nepomůže."

Kramář se na mě soucitně zadíval a promluvil plynou, lahodnou franštinou:

"Vydáváte se za Němce, pane! Rozumíte mi?"

"Velmi dobře, monsieur", odpověděl jsem hbitě, "jste obchodník? Odkud?"

"Mon dieu! Jste opravdu Evropan?"

"Jsem Němec."

"Odkud, probůh?"

"Jsem Sas. Zcela nevinně jsem byl odsouzen k smrti a tito hlupci mě ani nevyslechli. Odsoudili mne k pohřbení zaživa."

"Ohi To se nestane! Jsem Francouz, můj pane, ale

z určitých důvodů se rád vydávám za tuzemce. Neprozradte to! Budete ihned osvobozen."

Na to se obrátil a pronesl vážně k šejkovi:

"Tento muž je opravdu Almani a neobelhal tě."

"Ne? Ale vrahem je přece."

"Není."

"Tvrdí to?"

"Ano. Almani nemůže být vrahem ze msty."

"Nůž, jímž byla spáchána vražda, patří jemu."

"To není pravda!" přerušil jsem ho, "ten nůž jsem vytáhl mrtvému z prsou."

"^/llč, pse! Odvážíš-li se ještě slovo - - -"

Kramář ho přerušil prudkým pohybem ruky a řekl:

"Až dosud jsem si dal jen vyprávět a sám jsem nemohl nic říct; teď ale budu vyprávět sám a začnu tím, že vím, kdo je vrah."

"Kdo tedy? Tento cizinec nikoli?"

"Tento cizinec vrahem není. Přicházím od jihu, od bah Saguan, a setkal jsem se nedaleko odsud s jedním jezdcem, jenž se mne ptal, kam se ubírám. Řekl jsem mu to a on se zasmál a řekl:

"Až přijdeš k beni Uelad Siminša, řekni jim, že nad vadí Melách u korkového lesa leží mrtvola, v jejímž srdci trčí nůž - - -"

"Alláh!" vykřikl šejk, "kdo byl onen muž?"

"Je mezi vámi a beni Uelad Sélas krevní msta?"

"Ano."

"Tedy to souhlasí. Mluvil jsem s vrahem."

Na to řekl jméno vražedného beduína z kmene Uelad Sélas, s nímž se setkal, a sotvaže to šejk vyslechl, sehnul se ke mně a přefízl má pouta.

"Jsi nevinný!" řekl, "a jsi svobodný! Vstaň!"

Nenechal jsem se pobízet a okamžitě jsem vyskočil.

"Vyslov díky Alláhovi, že k nám přišel tento bja," pokračoval šejk, "málem bychom tě byli pohřbili zároveň s mrtvým."

"A ty poděkuj rovněž Alláhovi, že jsi se nestal mým vrahem," řekl jsem.

"Nikdy a nikde jsem dosud neviděl beni Arab, kteří by tak lehkomyšlně rozhodovali nad lidským životem, jako ty a tvoji soukmenovci. Ano, Alláhovi hodlám děkovat, ale vám jsem povinován ještě něčím jiným než díky."

"Odpustíš nám a budeš tak dlouho naším hostem, jak dlouho se ti zlíbí."

"Ani o hodinu déle, než bude nutné. Byl jsem urážen a potupen. Ihned vraťte, co jste mi vzali, načež odjedu a minu území vašich pastev."

"Bylo by to hanbou pro celý náš kmen. Počkej chvíli a přesvědčíš se, že tě přece přimějeme ke smíru a pobytu mezi námi."

Dal znovu svolat radu starších a dlouho živě vykládal. Shromáždění bylo pohnuto a pak přišli veškerí předáci kmene ke mně, ti, kteří mne odsoudili dříve, než mne vyslechli, prosili za odpuštění. Co dělat? Dobrá rada byla drahá. Francouz rovněž prosil, abych zůstal. Já i můj kůň jsme potřebovali odpočinek, takže jsem posléze prohlásil, že přijímám pohostinství kmene, načež šejk vydal rozkaz, aby se na usmířenou zařizlo několik beránek.

Mužům nastala především starost o stíhání pravého vraha. Zakrátko bylo osedláno několik nejlepších koní a k nim vybráni nejlepší jezdci, kteří se chtěli aspoň pokusit o dostižení vraha. Byl jsem přesvědčen, že se jim to nepodaří^ soudil jsem totiž, že si Francouz řádně zaprášil, aby mně pomohl z bryndy.

Zatím, co byli beránci odpravováni a pečení, nařídil Francouz svým pomocníkům vybalit přinesené zboží. Jak jsem se dozvěděl, vyměňoval je pouze za koberce, které beduíny velmi dovedně zhotovily. Svým pomocníkům ponechal veškeré obchodní vyjednávání, usedl vedle mne a dal si vyprávět, proč a jak jsem do Tunisu přišel.

"Jakže?" tázal se pak, "byl jste na návštěvě u šejka Aliho en Nurabi? U sebirských beduínů? Býval jste u něho již dříve?"

"Ano."

"Zúčastnil jste se také výpravy, která stíhala pověstného Khumira?"

"Ano."

"Pak jste jistě Kára ben Nemsí effendi."

"Nazývají mne tak."

"Blahořečím hodině, která mne s vámi svedla! Jste muž, jakého potřebuji a zajisté mně dobře poradíte."

"Zachránil jste mi život, monsieur! Nespoléhejte jen na mou radu, ale také na přispění, bude-li vám ho třeba."

"Oh! Zachránil život! Pouhá náhoda bez mého přičinění. Děkuje za to bohu, nikoli mně. Ale podle toho, co jsem se již o vás doslechl, jste snad jediný, kdo může zmírnit můj těžký a hluboký zármutek, zármutek, jenž již dva roky hlodá v mém srdci. Jmenuji se Girard a stal jsem se kramářem nikoli pro, výdělek, ale abych použil obchod jako pláštík pro své tajné pátrání. Byl mně totiž ukraden hošík, jedině mé dítě."

"Probůh! Bylo vám uloupeno dítě?"

"Ano. Můj jediný synek, čtyřletý."

"Kdy?"

"Před dvěma roky."

"Kde?"

"Ve Sfaksu, je-li vám toto město známo."

"Znám ho - byl jsem v něm třikrát. Chtěl byste mi říct, jakým způsobem byl únos spáchán?"

"Pamatujete zajisté, že Sfaks byl bombardován a dobyt francouzským loďstvem?"

"Ano."

"Tehdy všichni Evropané, kteří tam bydleli, vytáhli z města na venkov do vnitrozemí a já s nimi, se ženou a synkem,

mým malým Armandem. Šli jsme až k Bach feitum Lakderi, kde jsme měli za to, že jsme v bezpečí a chtěli jsme tam přechkat obléhání města.

Beni Uelad Metelit a Salejit, kteří tam bydleli, nás neznepokojovali. Spatřili jsme jen jediného beduína, který k nám náhodou přijel a žádal o vodu. Bylo již k večeru a on i jeho kůň byli znaveni. Požádal nás, abychom mu dovolili přespat poblíž nás u vody až do úsvitu, proti čemuž jsme nic nenamítali.

Mohl nám ublížit jediný beduín? Byl ještě mladý a vyhlížel nevinně. Utábořil se velmi skromně, pokud možno daleko od nás. Bezstarostně jsme usnuli, ale když jsme procitli, zděsili jsme se, neboť náš Armand chyběl."

"Jak jste dospěli k poznání, že byl hošík unesen?"

"Beduín zmizel také a viděli jsme, že náš stan byl vzadu rozříznut. Tudy se v noci vloudil a dítě ukradl, načež ujel.

Nevěděl jsem však, co tím chtěl dokázat. Dítě mu mohlo být jen na překážku. O cikánech se proslýchalo, že kradou děti, o beduínech nikoli.

Můžete si představit naše zděšení! Vynasnažili jsme se všemožně zlosyna dostihnout, ale marně. Když jsem za účelem pátrání vyzkoušel již všechno, přišlo mi na mysl, abych bloudil po celé zemi v úloze kramáře a pátral znovu, ale do této chvíle mi to nic ^ nepomohlo."

"Protože vám nikdo, nenáviděnému Frankovi, nechtěl dát žádnou zprávu."

"Oh! Považují mne za tuzemce. Znáám mnoho be-duínských nářečí a nikde neprozrazuji, že jsem evropského původu.

Jezdím již dva roky od kmene ke kmeni, od tábora k táboru, od pastviska k pastvisku, ale po dítěti a jeho lupičovi jsem neviděl ani památky."

"A vaše manželka?"

"Žije zatím u svého bratra, kupce v Tunisu. Se stís-těnými nadějemi mne vidí vždy odjížděti a při návratu mne vítá se slzou zklamání. Kdy to přestane, kdy to skončí?"

Girard zmlkl a zastřel si tvář. Chvilí jsem posečkal a pak jsem se ho vyptával:

"Nemáte ani potuchy, ke kterému kmeni by lupič patřil?"

"KUeladMahad."

"Hrome!" zvolal jsem ukvapeně, "řekl své jméno?"

"Ano. Jmenuje se ben Nefad."

"Oh! Vždyť jsem to tušil!"

"Jakže? Co jste tušil? Mluvte, monsieur!"

"Především mně povězte, víte-li, co znamená slovo Mahad."

"Nevím."

"A Nefad?"

"Také ne. To jsou jména, při nichž nelze mít nějakou představu."

"Ovšem. Tato slova nemají význam. Mahad znamená "nikdo" a Nefad znamená "zdar".

"Pokud vím, "nikdo" znamená "la ahad", a "zdar" se jmenuje "negad"."

"Ale provincialismus, hantýrka, monsieur! Tito lidé v podobných případech volí ze dvou výrazů stejného významu obvykle toho méně užívaného. Uelad Mahad znamená "kmen nikdo", tedy kmen, který neexistuje. Muž vás tedy oklamal.

A ben Nefad znamená "syn zdaru". Tím je řečeno mnoho. Zamířel svůj kmen a jméno, neboť vyjel na zvláštní podnik, jehož výsledek, jaký si přál, označoval právě podle zdejších zvyků a mravů svým přijatým jménem."

"Ah tak! Konečně aspoň nějaká skromná stopa, aspoň stín možnosti k dalšímu pátrání! Proto se lidé tak divně usmívali, když jsem se tázal po bydlišti kmene Mahad."

"Není to pouhý stín možnosti, monsieur. Mohu vám o tom říct daleko víc. Mohu vám náležitě osvětlit tuto temnou záhadu."

"Můžete?" tázal se rychle v radostném překvapení.

"Ano!"

"Můj bože! Kéž by to bylo možné! Ale vám je to jistě možné, neboť jste Kára ben Nemi effendi a když jsem se před chvílí dozvěděl, kdo jste, ihned jsem si pomyslel, že jsem se setkal s pravým mužem. Co tedy myslíte, monsieur, co vám je známo?"

"Váš hošík Armand je nejspíš v Kairvanu."

"Probůh! Myslíte?"

"Nejen myslím, ale skoro bych přísahal, že tam byl zavlčen."

"Ale proč a zač zrovna do Kairvanu?"

"Aby svému lupiči dopomohl k věčné blaženosti v ráji."

"Nerozumím tomu!"

"Znáám to náhodou. Byl jsem totiž v Kairvanu, kam nesmí žádný jinověrec a zvláště křesťan ani nohou páchnout, nechce-li pozbýt život. A také jsem tehdy jen tak tak vyváznu se zdravou kůží.

Velitel Kairvanské posádky mne považoval za mo-hamedána a důstojníka a hovořil se mnou o kairvan-ských poměrech. Město je vlastně posvátnou poutnickou osadou, velmi vzdálenou od Mekky, kam každý muslim má aspoň jednou v životě putovat.

Kdo tak nemůže učinit, vykoupí si věčnou blaženost v ráji Muhamadově také tím, že získá pro Islám duši dítěte nevěřících rodičů. Neslyšel jste nikdy kolik židovských hochů zmizí do roka v Maroku, Alžíru a Tunisu a kolik dětí je unášeno obyvatelům severní Sahary?"

"Nikoli."

"Tito uloupení chlapci přijdou do školy slavné me-šity Okba, kde jsou vyučováni v Islámu a cvičí se jednak pro službu

při mešitě a nebo pro imamství (mi-sionářství). Kdo přivede do školy takového hochy, zachraňuje Alláhovi lidskou duši, čímž sobě sjednává odpuštění hříchu a zabezpečuje si ráj."

"Aby do toho - - -! A vy myslíte, že můj Armand byl dopraven do takové duševní přeležárny?"

"Skoro jsem o tom přesvědčen."

"Máte nějaký důvod pro tuto domněnku?"

"Ano. V celé oblasti severní Afriky se zakořenil zvyk, že každý, kdo vychází na loupež nevěřících dětí, zamlčuje své vlastní jméno a kmen a označuje se jako ben Nefad z kmene Mahad. Protože se tak stalo i ve vašem případě, tedy tvrdím, že váš synek byl zavlčen do mešity Okba v Kairvanu."

Francouz mne uchopil za obě ruce. "Monsieur, děkuji vám, děkuji vám z celého srdce!" zvolal, "toto již ovšem není pouhý stín, nýbrž jasné slunce! Ano! Věděl jsem, že jste pravý muž! Půjdu do Kairvanu, okamžitě se vypravím do Kairvanu!"

"Zvolna, monsieur! Není to tak snadné, jak se domníváte. Nemáte ani potuchy, do jakého nebezpečí byste se vydal."

"Oh! Víím, že riskuji život, ale rád to učiním pro svého syna!"

"Kterému tím nepomůžete."

"Proč bych - - -"

"Dovolte! Znáte město a jeho poměry?"

"Ne!"

"Byl byste tedy ztracen, jakmile byste vešel do brány. Nestačí odvaha, nýbrž řádná dávka lstivosti a úskočnosti k tomu, co chcete podniknout."

"Mon dieu! A myslíte, že bych to nedokázal?"

"Sám jistě ne."

"Koho bych mohl - -? Kdo by mi pomohl?"

"Já."

"Vy, monsieur? Chtěl byste jít se mnou?"

"Ano."

"Je to možné? Mluvíte vážně?"

"Zcela, vážně. Půjdu s vámi rád. Zachránil jste mi život - za to vám vrátím syna."

"Nemohu - tomu - uvěřit! Nemohu to od vás požadovat."

"Považte, že jsem jediný křesťan, který se v Kairvanu vyzná a tudíž jediný člověk, který vám může přispět ke zdaru tohoto nesnadného podniku."

"Ale právě proto, že jste tam už byl, riskujete dvojnásob! Tehdy jste byl poznán. Kdyby vás poznali zase, byl byste

"Čím více odvahy, tím více bezpečnosti, monsieur. Přijmete mne za průvodce a rádce?"

"Oh! Rád, ze srdce rád! Půjdete-li se mnou, zdá se mi být zdar zabezpečen."

"Domluvili jsme se tedy."

"Ale - máte dost času?"

"Až nazbyt, zvláště k takovému dobrodružství. Můžete klidně stisknout mou ruku."

Učinil tak a tápal se:

"Kdy se odsud vypravíme? Nedáte se přece těmi hlupci častovat. Mohli bychom ještě dnes -"

"Nikoli. Až zítra."

"Teprve zítra."

"Není třeba se ukvapovat. Dopřejte koním i sobě klid. Mohl-li jste čekat dva roky, přechkáte snadno ještě několik hodin."

"Jak dokážeme, abychom byli vpuštěni do města i mešity?"

"Převlečeme se za poutníky. Jsou vám vaši zřízenci věrně oddáni?"

"Ano."

"Ať tedy jeden z nich počká zde při vašem zboží a druhý pojede s námi. Poblíž Kairvanu mu odevzdáme koně a zbraně. Bude povinen vyčkávat do našeho návratu, kdežto my půjdeme pěšky a beze zbraně do města po způsobu chudých a zbožných poutníků."

"Beze zbraně?"

"Aspoň zdánlivě. Revolvery si ponecháme - nikdo je nepostřehne. Jste srozuměn s mým návrhem?"

"Zajisté. Co bych mohl namítat, neznám-li poměry, kdežto vy jste prokázal tolik zkušenosti a obratnosti nejen v tomto případě, nýbrž i v jiných dobrodružných podnicích?"

"Dobrá! Zítra časně za úsvitu se odsud vypravíme. Ale nikomu neříkejte ani slovo o našem záměru, ani sluhovi, jehož zde necháte. Tito lidé jsou mohamedáni, jimž je Kairvan nedotknutelnou svátostí. Snadno by nám mohli všechno pokazit."

O čtyři dny později, právě v poledne, jsme stanuli poblíž karavanové cesty, spojující Kairvan s pohořím Džebel el Fadelnu. Zde jsme nechali služebníka, když jsme mu svěřili vše, co jsme měli; jen revolvery a trochu peněz jsem ukryl v oděvu.

Ukázali jsme mu místo, kde by měl vyčkat do našeho návratu, putovali jsme k městu s posvátnou přeležárnou duší nevěřících na věřící.

Zdali jen šťastně město zase opustíme?

Tuto velmi vážnou otázku jsem si ovšem položil.

Obyvatelů Kairvanu, kteří mne poznali při mé první návštěvě, jsem se nemusel obávat. Tehdy jsem měl hustý plnovous, nyní jen krátce střížený knír a také jsem byl jinak oděn. Nebyli-by mne poznali, ale onen uprchnuvší voják z

Káhiry, jemuž jsem dal peníze u bab Zuvajlech a který byl služebníkem meši-ty, pletl mé rozpočty. Snad byl také cizím uloupeným dítětem, ale ve škole ho jistě převrátili na náboženského fanatika. Byl mnou sice obdarován, ale sám zarputile pravil, že jsme vyrovnaní. A my jsme se museli odebrat do mešity, kde byl služebníkem! Jak se zachovat, aby mne nepoznal, ba raději vůbec neviděl?

Kromě toho mi tanula na mysli pochybnost, vyhledáme-li a poznáme-li vůbec malého Armanda. Nejlépe by ovšem bývalo, navštívit školu, bylo-li to jen dovoleno. Ale, konečně - to by se již bylo dalo nějak vyklíkovat; vždyť jsme se museli spoléhat jedině na přízeň okamžiku ve všem všudy.

Francouz jevil až přílišnou zamlklost. Věděl, že spěchá do vážného nebezpečí a neznal úplně jeho dosah. Patrně mu svírala srdce úzkostlivost o vlastní život a ještě více o život hochů.

Konečně jsme před sebou spatřili severní městský okrsek, vmísili jsme se mezi několik poutníků, vešli jsme branou do města a kráčeli ulicemi, jimiž jsem tehdy procházel. Starost o ubytování jsme odložili na později a raději jsme se ubírali přímo do mešity, velmi četně navštívené.

Poklekli jsme jako druzí, zahloubali jsme se zdánlivě do modliteb; rozhlížel jsem se však bystře a skrytě po lidech, kteří nás obklopovali, abych se orientoval. Girard se mi později přiznal, že se opravdu modlil za zdar našeho smělého záměru. Na to jsme šli v davu jiných poutníků dlouhými chodbami ve sloupofadí, abychom se obdivovali nádherné architektuře. Setkal jsem se tam s jakýmsi služebníkem mešity a tázal jsem se po chlapecké škole a služebník se nám ochotně nabídnul za průvodce.

Škola byla již zdaleka slyšitelná dětskými hlasy, které švitořily koránové verše. Do školy byl přístup a bylo tam již hodně diváků. Spatřili jsme však vesměs starší hochy; mladší měli vyučování až později. Odešli jsme tedy a zeptali se, kdy začne vyučování mladších. Právě, když jsme vystupovali ze dveří, chtěl někdo vstoupit. Srazil jsem se s ním - byl to voják - prosebník z bab Zuvajlech. Poznal mne, uskočil a vytřeštil zrak.

"Mašallah!" zasípěl, "effendi! Ty zde! Již podruhé!"

Kráčel jsem klidně dál, jakoby se mne jeho výkřik netýkal. Onen služebník však popošel za mnou, chopil se mého ramene a zašeptal:

"Effendi! Čeho jsi se odvážil? Je přece - -"

"Čeho se ti ode mne zachtělo, bratře?" přerušil jsem ho přísně v nářečí západní Sahary.

"Kdo jsi, pane?" tázal se zmaten mou výslovností.

"Jsem bení Šugara od břehu Hamamského."

Úmyslně zastřený hlas a cizí přízvuk ho docela zmýlily.

"Odpusť, pane, zmýlil jsem se v tobě," zakoktal a šel po svém, ale zpozoroval jsem, že nás tajně sleduje.

"Kdo je tento muž?" tázal se Francouz.

Pověděl jsem mu.

"Jsme tedy ztraceni!" zašeptal zoufale.

"Dosud nejsme."

"Rychle odejděme!"

"Také ne! Svým odchodem bychom zesílili jeho podezření. Právě proto zůstaneme."

K večeru byla zažehnuta četná světla a vnitřek mešity báječně zazářil ve světelné záplavě. Vyučování malých hochů bylo zahájeno a ve škole bylo záhy asi sto dospělých posluchačů, k nimž jsme se přidružili.

Chlapci přišli a posadili se, čekali na učitele, jenž dosud v síni nebyl. U vchodu stálo několik mešito-vých služebníků. Vůkol bylo úplné ticho. V tom se rozlehl jasný dětský hlas:

"Můj otec, o, Alláh! Můj otec!"

Hezký šestiletý hoch se prudce vztýčil z řady a s rozpjatou náručí se hnál k nám.

"Armande! Mé dítě, jež mně bylo ukradeno!" vykřikl Francouz neprozřetelně a shýbnul se, aby přivínil chlapce na svou hrud'. Byl bych mohl ještě včas uskočit, ale nechtěl jsem Girarda opustit. Několik okamžiků bylo ještě ticho, ale pak vykřikl nějaký služebník:

"Křesťané jsou v mešitě! Dva křesťané! Usmrťte je!"

Byli jsme ihned obklopeni. Chtěli nás strhnout k zemi. Kdybych byl nechal, aby k tomu došlo, bývali bychom všichni tři roztrháni na kusy. Opřel jsem se tedy pevně o sloup, strhnul Girarda a Armanda k sobě a rozdál jsem vůkol několik ran pěstí a volal jsem:

"El adala, el adala (spravedlnost, spravedlnost)! Ať je nejprve vyšetřeno, jsme-li opravdu křesťany nebo ne!"

"Ano!" ozvalo se mocně blízko nás, "ve jménu této posvátné mešity, ve jménu svatého stánku Akba ben Naf! Pusťte je, věřící! Neposkvrňte tuto síň jejich krví! Soud medžed je vyslechně! Ustupte!"

Uprchlík z egyptského vojska toto provolal a dobýval se k nám mocně s osmi či deseti svými druhy, kteří uvolnili tlačenicí kolem. Obklopili nás a protlačující se rozčilenými diváky zamířili k bočnímu východu a vyšli s námi do úzké chodby, kde nás nikdo neobtěžoval. Po krátké cestě klikatinou několika chodeb nás dovedli do klenuté místnosti, ve které nás zamkli.

Girard měl svého ustrašeného synka v náručí. Nikomu nepřišlo na mysl, aby mu ho vzal.

"Všechno je ztraceno!" nařikal, "konečně jsem po dlouhém pátrání našel své dítě, ale ihned ho pozbudu, zahynu a můj syn osiř v cizím zajetí."

"Ticho!" napomenul jsem ho, "mám naději."

"Naděje? Ještě nyní?"

"Ano."

"Odkud byste ji vzal?"

"Doufám v pomoc onoho strážce mešity, který nás uvěznil."

"Je horší než jeho druzi! Nebyl by nás zatknul, kdyby - -"

"Mýlíte se. Zatknul nás jen proto, aby nás vyrval z drápů zfanatizovaného davu, který nás chtěl zničit. Co by mu bylo na tom záleželo, kdyby naše krev byla prolita na dlažbu mešity? Rozumějte tomu! Chtěl nás jen zachránit. Oklamal své spoluvěřící."

"Oh, monsieur! Jste opravdu podivuhodným člověkem. Myslím, že jednou ještě vstanete z hrobu a řeknete, že jste živ!"

"Člověk se nesmí nikdy považovat za ztraceného. Máte svého Armanda. Budte zatím spokojen s tímto darem nebes a ne zoufejte! V nejhorším případě mám dva revolvery a své pěsti. Dvanáct drahocenných výstřelů a dvacet ran pěsti, padnou-li v pravém okamžiku, na pravém místě, do pravého terče, také něco znamená."

Francouz usedl a tisknul stále k srdci svého hošíka, který ho po dvou letech ještě poznal. Něžně spolu hovořili.

Za dlouhou dobu se otevřely dveře. Ten, v němž jsem skládal svou naději, stál na prahu a byl - sám.

"Pojďte!" řekl.

"Kam?" opáčil jsem.

"Ihned se to dovíš! Rychle! Škoda každé vteřiny."

Vyšli jsme z místnosti. Služebník zastrčil těžkou závoru za námi a rychle nás vedl několika prázdnými neosvětlenými chodbami, až konečně stanul před malými dveřmi. Otevřel je, vystoupil a my za ním. Byli jsme mimo mešitu. Vůkol nebylo ani jediného človíčka.

"Effendi, kde budeš spát?"

"Nehledali jsme nocleh. Přišli jsme do mešity přímo od brány."

"Kde jsou vaše koně, velbloudi, či co -?"

"Venku, mimo město."

"Odejděte! Neutíkejte však jako prchající lidé, nýbrž jděte zvolna jako pokojní občané, kteří spoléhají na svou bezpečnost. Času máte dost. Nejvyššího imana mešity jsme nemohli nalézt, což bylo vaše štěstí. Ale neodvažuj se do třetice k návštěvě Kairvanu, nebo bych tě nemohl zachránit tak snadno jako dnes."

"Proč jsi nás dnes vůbec propustil na svobodu?"

"Z vděčnosti, effendi!"

"Řekls mi přece v Káhře, že jsme navzájem vyrovnáni."

"Řekl jsem, protože jsem tak smýšlel. Ale své myšlení jsem změnil. Četl jsem ve svaté knize křesťanů, kterou jsi mně daroval a čím více jsem četl, tím více jsem uznával, že my dva vyrovnáni nejsme a že ti budu navždy dlužníkem. Tvůj dar byl daleko cennější nade všechno, co nazývám svým, je drahocennější než - - než - - tato velká, nádherná mešita svatého Oktba ben Naří, kterou jsi již dvakrát zhanobil."

Položil jsem mu ruku na rameno.

"Nehanobíš ji také," tázal jsem se ho důrazně, "každý den, každou hodinu?"

"Já? Jak to? Nerozumím - -" šeptal udiveně.

"Je pro tebe méně drahocenná než kniha, kterou jsem ti daroval. Věříš-li v to, co je napsáno v knize, tedy jsi ve svém srdci nevěřícím giaurem a do posvátné islámské mešity vcházíš každého dne svatokrádež-ně."

Zadíval se na dlouhou chvíli do země. Konečně pozvedl zrak, díval se mi dlouho do očí, načež mi podal ruku a pravil:

"Effendi! Mlčím, ale děkuji ti!"

"Nalezl jsi rodinu při svém návratu zdravou a šťastnou?"

"Ano, effendi! Vyprávěl jsem jim o tobě a tvé dobrotě; podotknul jsem, že bez tvého přičinění by mne byli již nikdy nespatriři. Denně jim hlasitě čtu z tvé svaté knihy a Ježíš Kristus, boží syn jim je zrovna tak jako mně daleko milejší, tisíckrát milejší než Moha-mad, jenž je synem lidským. Ale jdi již, jdi a již se nikdy nevracej!"

"Poslyš!" pousmál jsem se, "ale mluv upřímně, zdali bys mne i pak zachránil, kdybych se vrátil do třetice?"

"Effendi! Jsi mým dobrodincem a křesťanem. Ano - zachránil bych tě, neboť - - - nejsme ještě zdaleka vyrovnáni a tobě nemůžu svůj dluh vůbec splatit. Žij blaze a pokoj s tebou, cizince!"

Rychle se obrátil, zmizel za nízkými dveřmi a ty

se za ním rychle zavřely. Rychle jsme kráčeli ulicemi k bráně a z města ven. Dorazili jsme šťastně a bez úrazu ke svým koním. Jak neočekávaně se to všechno odehrálo! A s jakými pocity ujížděl Girard se svým malým Armandem k severu!

Jaký rozdíl mezi jízdou ke Kairvanu a od něho!

V Hammamatě jsme zastihli loď, na které jsme se dali doplavit až do Tunisu. Matčinu radost při spatření šťastně se vracivšího manžela a syna vyličit neumím - - -!

Karel May

KREVNÍ MSTA

Překlad Jan Navrátil

Typografickou úpravu

a obálku navrhla Jiřina Vaclová

Kresba na obálce Jiří Komár Jurečka

Sazba Jaroslava Slavíková

Vydalo nakladatelství VOTOBIA Olomouc, 1994

ISBN 80-85619-49-0